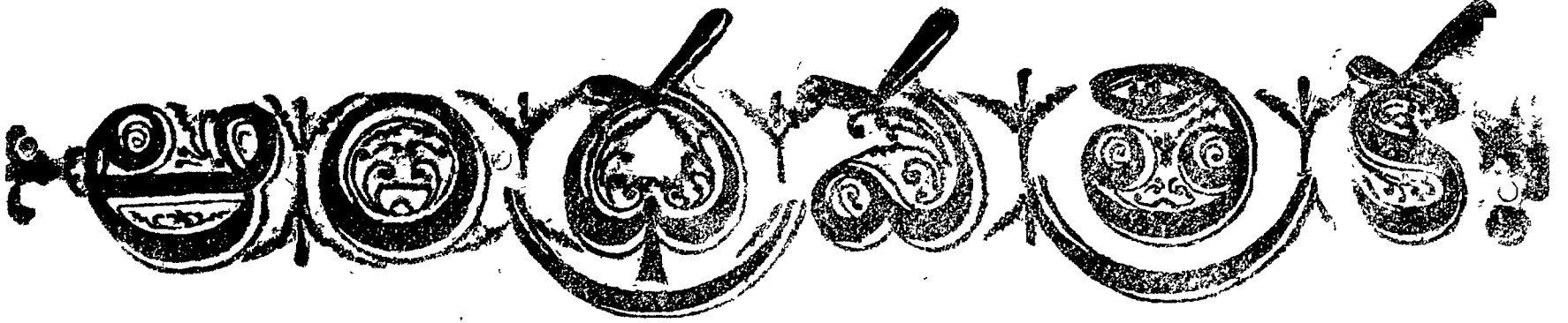

Register No. M. 1113.

Post Box No. 212.

Telephone No. 544.

31/2/11

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 12
సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 12-వ తేది శనివారము
శ్రీ కృష్ణనామ సంవత్సరము, భాద్రపదమాస బహుళ దశమి ౧౦

No. 138
సంచిక ౧౩౮

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గాఢ గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
ఫార్వపునొప్పులు బారదోలును, పోట్లబోగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.

దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును

విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

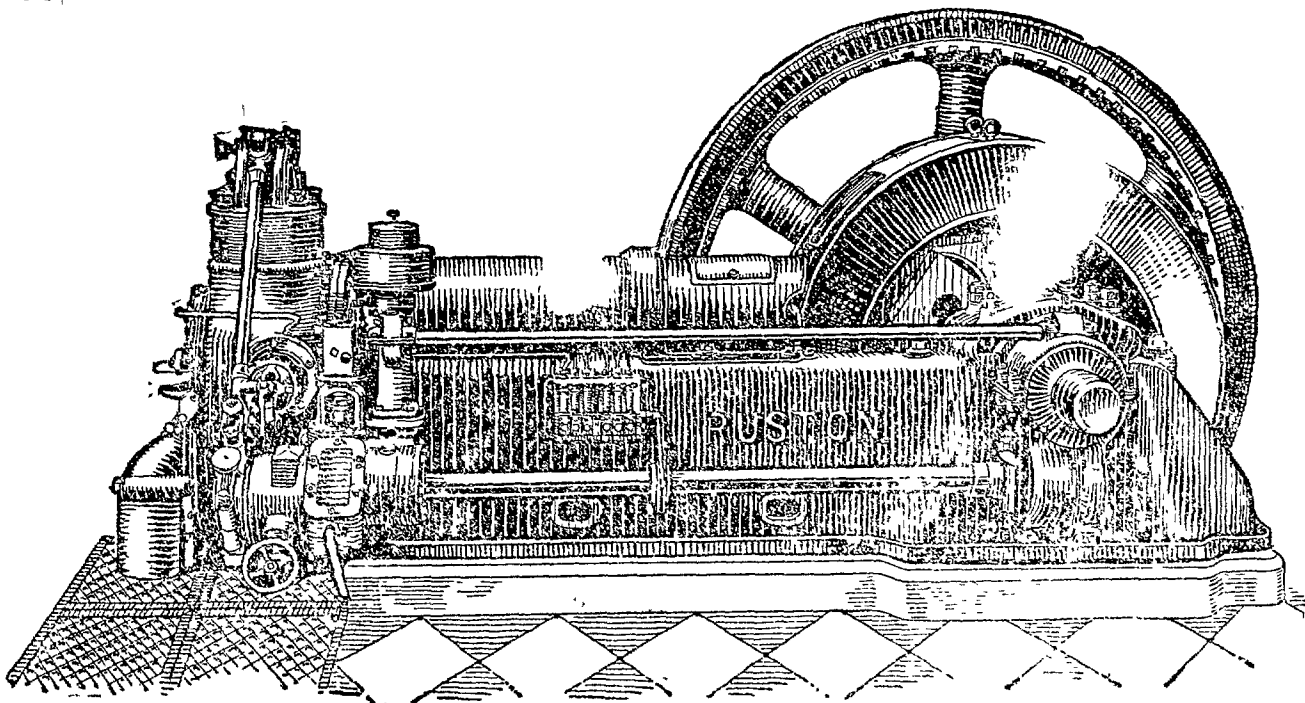
చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుళెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 109 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

ది రస్ట్ క్రాడ్ ఆయిల్ ఎంజిను

ప్రస్తుతము బజారులోనున్న
ఆయిల్ ఎంజిను లన్ని టికంటెను
మిక్కిలి పోడిమిగలది.
తక్షణమే కదులును.
హాట్ బల్బు, స్టవ్, మాగ్నెటో,
మున్నగునవి లేవు

పొయ్యికి మిక్కిలి సరసమైన
నూనె చాలును.
కొద్దినూనెతో పనిచేయును.
చతురతవిమియు ఉండ
నవసరము లేదు.

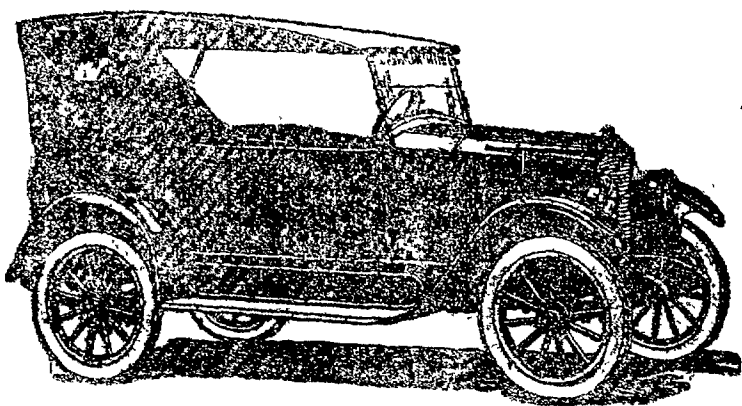
నెం 4512 రు, చిత్రముగల మా క్యాటలాగుకు వ్రాయుడు
మద్రాసులో ఫోల్ విజంట్లు, మాస్సి అండుకో, లిమిటెడ్, ఎంజనీర్లు, తపాల్ పెట్టె నెం 60, మద్రాసు.

(388)

క్రైస్తవ దీపి

రంగీబి

టూరింగు కారు

పెద్ద ఎంజినుతోను,
మాగ్నెటో ఇగ్నిషన్తోను
అమర్చబడినది.

ధర రూ 3250

(ఎఫ్. ఓ. ఆర్. మద్రాసు)

విజయము:-

స్పెన్సర్ అండ్ కో లిమిటెడ్, మద్రాసు.

సరస్వతీ పబ్లికేషన్స్ రాజమండ్రి

నూతనయంత్రములు!

మేలురకము అచ్చపనులకు నవ్వుకమగు తావు

నూతన పరికరములు!!

తెలుగు-నాగరి-అరవము-ఇంగ్లీషు-లో గ్రంథములు మొదలగునవి ముద్రింపబడును.

తెటరు పెండ్లు
కవర్లు
క్యామెరలు

రసిదు బుక్కులు
శుభలేఖలు
ఆఫ్ టోను బుక్కులు

పలురంగుల వాల్ పేపర్లు
చక్కగా సరసమగుధరలకు
సకాలమున ముద్రింపబడును.

1204

గ్రంథములలోని కువయక్తము లగు బొమ్మలు అనగా ఎంగ్రేవింగుపనులు చక్కగా తయారుచేయబడును.

13

నీకు కావలసినదియు, నీవుచూడవలసినదియు
దీర్ఘ కాలమునుండి వెదకిన శాస్త్రమిదియే
శరీరమర్మ శాస్త్రము

ఆధ్యాత్మికమయినది పూర్వమైన రహస్య శాస్త్రము
ఇంతవరకు ఎవరికినను బహిరంగముగా ప్రచురింపబడలేదు. ఇం
దులలో స్త్రీ, పురుష, లక్షణము, వాటియొక్క సరియైన యుప
యోగములను, మొగ, ఆడ, శిశుత్వ, వివరమును, స్త్రీ పురు
షులకు కలసివ్యాఖ్యలును, వాటిని పొగొట్టు చికిత్సలును, మహా
ర్షులు సర్వులుగా పూర్వము వ్రాసిన సంసార సుఖరహస్యము
లును బహుచక్కగా వ్రాయబడియున్నది. ఇది వివాహమైనవా
రికిని ఇవామీన వివాహము చేసుకొను స్త్రీ పురుషులకు శ్రే
ష్ఠమైన శాస్త్రము. తప్పక ప్రతిగ్రహస్తుడును చదివి తీరవలెను.

బి. వి. ఖర్చు 5 అణాలు.

64 చిత్రపటములతో ధర రూ. 1-0-0

ఎం. ఎస్. సరస్వతి అండ్ కంపెనీ.

సెం. 9 ఆరుముగంపిడి, సాహుకారుపేట, పోస్టు మదరాసు.

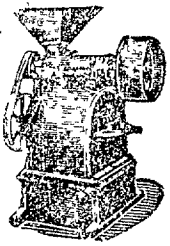
కమలామణి లేఖలు

వెల 6 అణాలు- డజను కి రూపాయలు

గ్రంథకర్త:- బి. ఎ. బి. ఎల్, హైకోర్టు వకీలు
రెంటాల, వెంటు సుబ్బారావు సుతులు గారు

ఉద్యోగకారణమున విదేశగతుడైన భర్తకు
కమలామణి వ్రాసిన యీ లేఖలు వట్టివల్ల జాబులు
గాక ప్రేమాపూర్వకము లోడ నిండి లోకాచార వ్యవ
హారముల విచిత్ర వర్ణనము కలిగియుండుటచే స్త్రీపు
రుషులకెల్ల పకనీయములు. ఆన 1902 సం॥ జూన్
మాసములోనివి యాంగ్లేయ భాషలో ప్రచురింపబడు
(Kamala's Letters to Her Husband) ప్రపంచ
మెల్లెడల వ్యాపించియున్నవి. చక్రవర్తి మొదలుగ
లక్షలకొలది జనులు జదివి శ్లాఘించియున్నారు. తే
ఖయాపకమయ్యను చదువ కట్టకధగాంగన్నట్టి తుట్టతు
దకు కమలామణికి సంప్రదించున దుర్లభ అత్యంతవ్య
సన కరముగా నుండును. విశేషప్రతులు లేవు.
విక్టోరియా డిపో, మైలాపూరు, మదరాసు

మీరు నిరాశచెంద నవసరము లేదు

మీరు ఉపయోగించుచున్న రైస్ హల్లులు మీరు కోరినంతవని చేయకపోయినప్పుడు మీరు నిరాశచెంద నవసరములేదు. అయితే యిప్పుడే మా వద్దకు మా లండన్ కార్యాలయమునుండి వచ్చిన సిలండరులు ఉపయోగింపుడు. మీరు కోరునంత వని తప్పక యిది చేయును. మరియు నెం. 1, 2, 7 రులు రైస్ హల్లులు, పాలిషరులుకూడ మాయొద్ద నున్నది.

B. D. BERY & Co.,

Engineers, & Machinery Merchants, 8, Sembudoss St, G. T., Madras.

బ్రహ్మ సూత్రార్థ చంద్రిక

తెలుగువచనము

తెంగనంపుటలు (ప్రతి 1-కి రు. 12.
చైతన్యశాపనివత్తు, సర్వీక 8.
గ్వానోపనివత్తులు, సంస్కృతమునకు సరిగ్గాన తెలుగు 8.
అష్టకలియము, నూతనము ద్వితము రావుసాహెబు గిడుగు
వేంకటరామనూర్తి పంతులుగారిచే పరిష్కృతము
పరిష్కృతలపిఠికతో నున్నది. (ప్రతి 1 కి రు. 8.)

వావిళ్ల రామస్వామి శాస్త్రులు

అందు సన్యు,

292, ఎస్టేట్, మద్రాసు.

పురాణం సూరిశాస్త్రి గారి

ప్రసిద్ధ గ్రంథములు

నాట్యబిజము 1-8-0 నాట్యోత్పలము 1-8-0
విమర్శక పారిజాతము 1-0-0 ఆంధ్రనాటక సంస్కరణము 1-0-0
నాట్యశోకము 1-8-0
(అచ్చులో నున్నది) వి. పి. హెడ్జి ప్రకటకము.

మానేజరు, విద్యానిలయము,

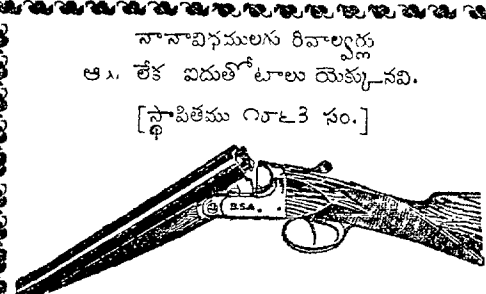
2264

బందరు.

ఒంటినాశముతోటా తుపాకి సుప్రసిద్ధముగ కంపెనీవారిచే చేయబడ్డది.

ధరలు
సరసము.
క్యాటలాగు
ఉచితము.

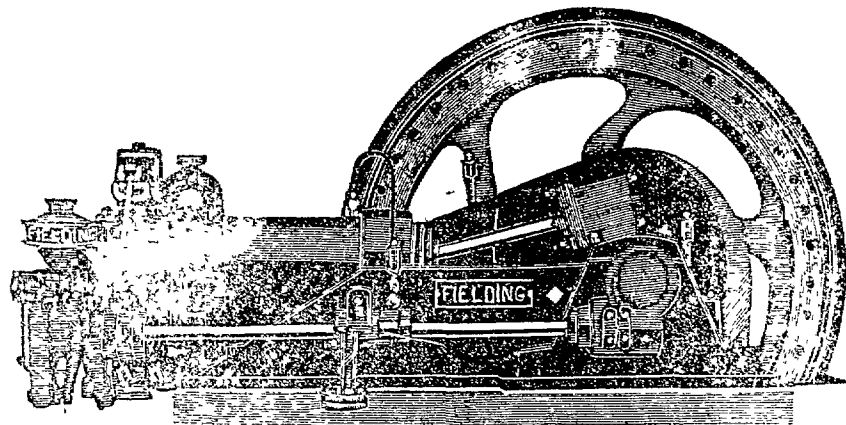
నానావిధములగు రివోల్వర్లు
ఆ. లోక విదులతోటాలు యెక్కువవి.
[స్థాపితము ౧౮౬౩ సం.]

న ము 3౨, 3౪, 3౬ అంగుళములలో దొరకును. చిన్నవి జేబులో పెట్టకో గలిగినవికూడ దొరకును. (3068)
యం. వి. రామానుజం శెట్టి అందు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

వేరుశనగకాయ, రైసు, ఆయిలు వగైరా మిల్లులు కట్టుకొనదలచుకున్న వారికి మంచి తరుణము.
ఈ ఆగస్టునెల 1-వ తేది నుంచి ధరలు తిరిగి తగ్గించబడినవి.

“ఫీల్డింగు”

ప్రసిద్ధి కెక్కిన క్విక్కు స్టార్లింగు శెమిడి శల్ క్రాడు ఆయిలు యింజనులు
రెండే నిమిషములలో స్టార్టు కాగలవు.

ఈ యింజను స్టార్టు
చేయుటకు వేవరైజరు
కాల్చవలసిన అవసర
ము లేదు.

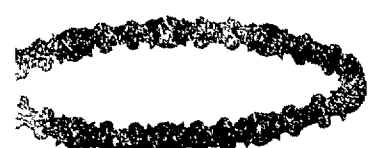
వేవరైజరు తరుచుగా
క్లిన్ చేయవలసిన
అవసరము లేదు.

ఈ యింజనులున్న వీటి సామానులున్న చాలాబాగాము గలవియై వుండుటవల్లనున్న, యంత్రసామగ్రి యెక్కువగాను, చిక్కుగాను లేకుండ సులభముగాను తక్కువగాను యుండుటవల్లనున్న, యేవిధమైన తొందరలులేక బహుసులభముగాను, చక్కగాను సనిచేయుటలో చాల ప్రసిద్ధిచెంది వున్నవి. క్రూడు ఆయిలుఖర్చు బహుతక్కువ. యెటువంటి మడ్డి క్రూడు ఆయిలు అయినను ఏదయోగించవచ్చును.

సోల్ యేజంట్లు:— డి. యల్. శాస్త్రి అండ్ కో., యింజనీర్సు, 12, తంజుశెట్టి వీధి, మద్రాసు.
బ్రాంచి ఆఫీసు:— కొత్త ఆగ్రహారం, విజయనగరం.

ఇవిగాక మావద్ద పైని వ్రాసిన మిల్లులకు కావలసిన యావత్తు సామానులున్న, యెంపైరు రైసు హల్లులన్న, బెల్టింగు, ఫులీలు, పాప్టింగు, సంపులు వగైరా సామానులున్న యెప్పుడున్న స్టాక్లో నుంచబడును.

“ఫీల్డింగు” గ్యాసు యింజనులు, “లాండ్” పీము యింజనులు సరసమైన వెలలకు స్లయి చేయబడును.

నచ్చ నోవి వాపసు తిసుకొనబడును

మానవ పలుకకములగాజులు, గొలుసులు, వంటిలు. వాగవత్తులు వైసు అడ్డిగలు ఉంగరములు, వెండి కంఠములు, చుంబులు, పట్టెగొలుసులు, టంబుల్లు, జేలాగిన్నెలు మొదలగునవి సిద్ధముగానున్నవి. కాసు బంగారు పైసె వెండికి, రత్నములకు కాకుమాను లత్యయ్యచౌదరి శనగపాటి కోటయ్య, ప్రొపైర్లు.

ఆంధ్ర జ్యాయలరి మాన్యుఫ్యాక్చరింగు కంపెనీ

హెడ్డాపేసు బెజవాడ, బ్రాంచి 51, చైనాబజారు రోడ్డు, మద్రాసు.

1597

అజీర్ణ వ్యాధి ప్రబలి

భోజనముచేయ వీలుకానపుడు

ప్రతిదినము, ప్రతియెడ, భోజనమైన తరువాత నిరంతర దుఃఖకరమై ఘోరవ్యాధిచే యేల బాధపడెదరు. మీ ఆరోగిని మీపనిని, మీవ్యాపారమును ఏలను అజీర్ణవ్యాధిచే యేలచెందజేయుకొనవలసి! బైసురేటెడ్ మెగ్నీషియా Bisurated-Magnesia ఎప్పుడును జయముగా బాగుచేయు ఈవిశిష్టమగు మిక్సిచి కఠినస్థితిలోనున్న వాటినిగూడ తక్షణమే కుదుర్చును. వ్యాధికి మాలకాగూమైనట్టి పులుపునకు విరుగుడును కలిగించి, పులుపును ఆటంకము గలిగించి వ్యాధిని తక్షణమే కుదిర్చి, జీర్ణకక్షిగల అనయాయులకు తోడ్పడి, కఠినములను స్వాభావికముగ ఏలాటి ఆటంకములేక చేసుకొనునట్లు తోడ్చును. ఇది వైద్యులచే విపర్యయముచేయబడినది. అనేక గొప్ప వైద్యులచే ఇది ఉపయోగించబడుచున్నది. యేగ్నీషియాను బైసురేటెడ్ మెగ్నీషియా (Bisurated Magnesia) లేక ఉండమాడను.

'BISURATED' MAGNESIA

మార్కముగాను, బిళ్ళలుగాను చూడవలెను.

ప్రతి బోవధదుకాణమునందును, స్టోరునందును గొరకును.

నగ్గర్ BISMAG గుర్తు.

2142

మీరు మోసపోకుండుటకై ఈ గుర్తును గమనించు.

నూతన ప్రచురము ఆనందాశ్రమ గ్రంథరత్న మాల నూతన ప్రచురము

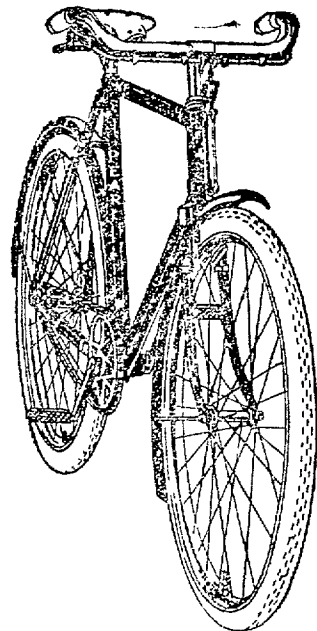
శ్రీమదాంతు మహాభాగవతము

పోతానా మాత్యురణితము. ఇదివఱకు ముద్రితములైన ప్రతులకన్న బాగుగముద్రించుచున్నారము 12 సంధములుగల సంపుటము గ్లాజుకాగితములు క్యాలికోరైండు గిల్టుపేరు వెల రూ 6-0-0 సంపూర్ణప్రతి 2 సంపుటములుగా క్యాలికోరైండు గిల్టుపేరు రూ 8-0-0 2080 సంపూర్ణప్రతి 3 సంపుటములుగా క్యాలికోరైండు గిల్టుపేరు రూ 9-0-0

ఎ. కణ్ణన్ సెట్టి అండ్ కంపెనీ, 286, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాస్.

వెరల్ నెషల్ బైసిక్లెటికిని మంచి ముత్యము వంటిది.

ప్రతిభాగమును మంచిస్థితిలో నున్నది.

పూర్తిగా బ్రిటిష్ వారిచే తయారుచేయబడినది.

5 సంవత్సరములవరకు

పూచి యివ్వబడును.

డన్ లోప్ టైరులతో సహా

ధర రూ 85 లు మాత్రమే.

దక్షిణదేశమందు అంతటను

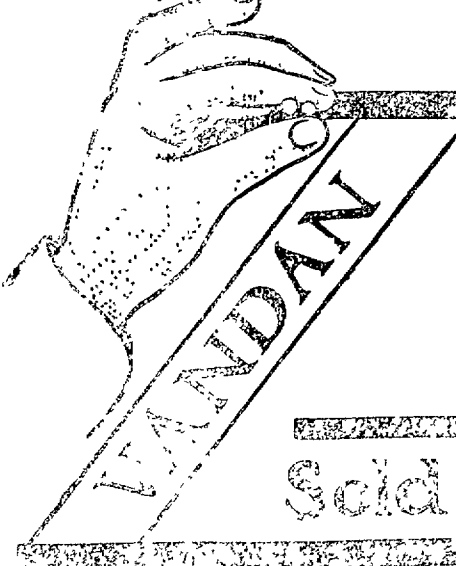
ప్రతి సైకిల్ షాపునందు

దొరకును.

2

Sole Agents:-English Cycle Motor Importing Co.,
Branch:- 3, Mount Road. 9, Broadway, MADRAS.

MAN REPAIRING TABLET "సెల్" "వన్ దన్"

ఈ దివ్యవ్యాధిని ప్రతి పురుషులకు గలగు శరీర బల హీనత, శుక్లవర్ణము, నపుంసకత్వము, స్వప్నస్ఫులనము, అతీత ప్రస్థ సంహారమువలన గలగు వ్యాధులకు తగినవివారిణి. ఇందులో ట్రిటివ్ (ఫార్మకోపియ)లో గల పుష్టి నిర్మూటానికు చేర్చబడి యున్నది. ఈ అద్భుతమైన "వన్ దన్" అను సిద్ధవ్యాధిని సరములకు బల మిచ్చుటయందు శ్రేష్టమైనది. పైకి "వాహా" వాడవలెను. వన్ దన్ 30 మాత్రలు గలపెట్టె 1-కి ధర రూ 2-0-0, ఐ రోబిడ్డి 1-కి ధర రూ 2-0-0. వ్యాక్సింగు కపాల ధర్మము వేరు.

Sold Everywhere

మదరాసు రాజధాని

సోల్ యేజెంట్లు

2154

డాడా అండ్ కో., కెమిస్ట్, ఎస్ప్లనేడ్, మదరాసు.

ఆంధ్రదేశ గ్రామోద్యోగ సోదరుల కొక మనవి

గ్రామోద్యోగ సోదరులారా!

ఈసెలలో జరిగిన చెన్నపురి శాసన నిర్వాహకసభలో గ్రామోద్యోగీయుల పునరుద్ధరణపు వీలు నొకదానిని రివిన్యూ మెంబరు గౌ|| మార్పు బాంక్యుగారు ప్రవేశపెట్టిరి. అందులో యిదివరలో 1924 సం॥రం జూన్ మాసమునంచి గ్రామింగు చేసిన కొన్ని గ్రామములను తిరిగి విడదీయుటను గురించిన్ని గ్రామకరణముల జీతములు మామూలుకంటె హెచ్చుచేయ నవ సరములేదనిన్ని గ్రామమునసబుల జీతములు రు 10-0-0 పది రూపాయలవరమాతగ్గించవచ్చుననిన్ని జమిందార్ గ్రామకరణముల జీతములలో నుంచి రు 1-0-0 వక రూపాయవంతైన తగ్గించి మనసబుల జీతములలో సరిపెట్టవలెననిన్ని మొదలైన సంగతులతో నొక బిల్లును ప్రవేశపెట్టిరి.

శుద్ధులబిల్లును గురించి చర్చ జరిగినతరువాత 28 శాసన సభ్యులు గల నొక సెలక్షన్ మిటిని బిల్లును గురించి విచారించి రిపాస్ట్ చేయుటకు ఏర్పాటు గావించిరి.

కాబట్టి సోదర గ్రామోద్యోగీయు లంకరులు నాయకు లగువారును తగు శ్రద్ధవహించిన గాని మనవంక పారంపర్యపు హక్కులకున్నా మనము పక్షిశ్రమలకున్నా మనకుగల బాధ్యతలకున్నా తగిన ఫలము లభించదు.

ఇదివరలో మన మెన్నియో తీర్మానములు చేసినప్పటి కిన్ని అవన్నియు నిరర్థకములే శవి. సమయము వచ్చినది. సెలక్షన్ బరు సెలగతించుచున్నది. అక్టోబరుమాసము సమీపించుచున్నది. శాసనసభ తిరిగి అక్టోబరుసెలలో సమావేశమగునదికి మన తీర్మానములన్నియు శ్రీ ప్రభుత్వమువారికిన్ని సెలక్షన్ కమిటీ వారికిన్ని చేరవలసియుండును. చేరినగాని లాభములేదు గాన వెంటనే మనగ్రామోద్యోగీయసోదరులన్నాగ్రామోద్యోగ సంఘనాయకులన్నా గ్రామోద్యోగ శ్రేయోభిలాషులున్నా శ్రీయుత ఆయ్యగారి తిరుపతిరాజుగారు, బిక్కిన వెంకటరత్నంగారు ఎమ్. ఎల్. సి. వగైరాలు వెంటనే తగుశ్రద్ధ వహించి తిరిగి చతుర్థ గ్రామోద్యోగీయ మహాజనసభను జరిపించి తీర్మానముల చేయించి మనకు తోడ్పడి మన హక్కులను మనకు ప్రసాదించి మన వాంఛలను సఫలీకృతము గావించజేసెదరని నమ్ముచున్నాడను.

తూర్పు గోదావరిజిల్లా ఇల్లు పెద్దాపురం తాలూకా } నల్ల జల్ల పేర్రాజు, కరణం నరేంద్రపట్నం కర్ణం. 8-9-1925.

తెక్కలి

భూ కం ప ము

ఈప్రాంతమున భూకంపము పగలు పదిగంటలమీద గలిగెను. భూమిలోపల పెద్దమోటారు పోయినట్లు చప్పుడు నలువైపులనుండి వినబడి నేల కదలెను. ప్రమాదము లేచటను సుభ వింపలేదు. పెంకులు రాలుగోడలు పడుట కొన్నిచోట్ల కలిగినది.

బాలసరస్వతి నాటకసంఘము

ఇది సురభి.సంఘములో నొకశాఖ. వెంకుబాయి, సంజీవరావులు దీనికధికారులు. వీరు నాటకములు మొత్తముమీద జనరంజకముగా, నాటకాచిత్యముగ బ్రదర్శించుచున్నారు. ఇందు వల్లూరి వేంకట సుబ్బయ్యగారు నాయకాపాత్రలు ధరించి శ్లాఘాపాత్రముగ శాస్త్రీయముగ బ్రదర్శించుచుండురు. రావుగారు హావభావచేష్టల రమణీయముగ గనపఱుతురు. వెంకుబాయి నాయకాపాత్రనుధరించి యనుకూలముగ బ్రదర్శించును. ఈసమాజ మిచ్చు శ్రీకాకుళము వెల్లియున్నది. ఎచటనయినను ఈసంఘము జనుల యాదరణమునకు బాత్రునుగును. ఆంధ్రమహోయు లిట్టి నాటకదళములకు తగినప్రోత్సాహము చేయుదురుగాత. 7-9-25 డి. ఎల్. శర్మ.

గుడివాడ తాలూకాబోర్డు

కాంగ్రెస్ పక్ష అభ్యర్థుల సమావేశము

గుడివాడ తాలూకాబోర్డు కాంగ్రెస్ పక్షమున నిలువదలచిన అభ్యర్థుల సమావేశము సెప్టెంబరు 16 వ తేదీ బుధవారము సాయంత్రము 3-30 గంటలకు గుడివాడ భజనసమాజమందిరములో జరుగుమీగాన అభ్యర్థులందరను తప్పక విచ్చేయ ప్రార్థింతులు. ఆనాడే తూ॥కృ॥ కా॥ సంఘసమావేశము కూడా జరుగును.

బై॥ వెం॥ సుబ్బారావు.

నిజామురాష్ట్రము-చేతిపనులు

(శ్రీమాదీరమణకవులు)

ఇదివఱకు మొదలమొదలమునందలి ఖిద్యరు పరిశ్రమనుగూర్చి వ్రాయుచున్నాము. ఇప్పుడు మరొక పరిశ్రమనుగూర్చి వ్రాయుచున్నాము. మొదలమొదలమునందలి సుప్రసిద్ధ పరిశ్రమ లలో కాకితములపరిశ్రమ యొకటి. మేము కాకితములు తయారు చేయుచోటికి వెళ్లి కార్మికులకష్టములు గట్టుబాటులు తెలిసికొని యత్నింపఁగలిగితిమి. మాప్రాంతములలో కాసనాదులు ప్రాచీన గ్రంథాలు లేకపోవుట చేతను బ్రహ్మచర్యమును సౌకర్యములు లేకపోవుటవలనను పొందినదికాదు. అయినను గాకితములపరిశ్రమయందు దశావధిని స్వదేశికాగితములు విక్రయించువారిని ఉపయోగించువారిని చూచి విచరములు గ్రహింపఁగలిగితిమి. మొదలమొదలములో నిప్పటికి ఇరువది ముప్పది సంవత్సరములక్రిందటికాలములో గాకితములయేవారు పెక్కండ్రుగలరు. రాజకీయవ్యవహారమును ఇతరవర్తకపుఁజనులు మనీసీరావో దేశీయల కాకితములపైనే స్థానికులు వ్రాయుచుండువారు. ఇప్పటికి ఎనుబది సంవత్సరములక్రిందట ఆప్రాంతములలో జేయఁబడిన కాకితములపై వ్రాసిన బ్రహ్మకైవర్తము, శ్రీకృష్ణకర్ణామృతము నుమిదామనోహరపరిచయము లోనగు గ్రంథములు మాకు మొదలమొదలములో లభించినవి. కాకితములదశ సరితనము గట్టికను మెరుగు తృప్తి కరముగనుండెను. కాకితములపైజూలినంతముపుకలముగాని స్వచ్ఛమున తెలుపుదనము మాత్రము కొంతలేచియున్నది. మొదలమొదలమున మాతృభాష తెలుగునను గాజకీయవ్యవహారములన్నియు ముప్పది నలువది సంవత్సరములక్రిందటివరకు మహారాష్ట్రభాషలో జరుగుచు వచ్చుటచేత మహారాష్ట్రము మహారాష్ట్రభాషాపరిచితులగు నాంధ్రులగుడ దేశీయములగు కాకితముల నాదరించినది చెప్పవచ్చును.

విదేశీయ కాకితములలో గట్టితనము నార తక్కువయనియు సాధారణములగు సిరాలో వ్రాసిన కాకితములు చివికిపోవుననియు వ్యాపారస్థులు గ్రంథలేఖకులు మొదలమొదలమునందు లేకకల కావ్యాదులు ముద్రకవి యగు దేశీయ కాకితములపై ధాన్యపునుసితో చేసిన సిరానుపయోగించి తెల్లకలములలో వ్రాయుచుండురు. తోగిపేట, పాపన్నపేట, అల్లూరుగిరి, రంగంపేట, సదాశివునిపేట ప్రాంతములలో వర్తకులు వందకొలది రూపాయల స్వదేశీయ కాకితములకొని నిలువచేసి స్థానికులకు విక్రయించుచున్నారు. కాకితముల పరిశ్రమనిజామురాష్ట్రమున జరిపింపఁబడుటకు బ్రధానకారణము దొరతనమువారీపరిశ్రమ నాదరించుటయనినూడఁ జెప్పవచ్చును. నిజాముదొరతనమువారు రాజకీయవ్యవహారములకు ప్రతిసంవత్సరము ఇరువదివేల రూపాయల కాకితములకొనియుపయోగించుచున్నారని తెలిసికొన్నపుడు స్వదేశీయభువులనురాష్ట్రమునందలిపరిశ్రమలను గాపాడుచుండిరి మనమానందింపవచ్చును. మొదలమొదలములో పుల్ స్కేపు వైజులను డెమ్మి వైజులను గాకితములు తయారు

జేయఁబడుచున్నవి. డెమ్మివైజులలోని కాకితములు మంగళుగఁ గొంచెము మసకరంగుగానున్నను మంచిమెరుగు గలిగి వ్రాయుటకు తృప్తికరముగనుండును. పుల్ స్కేపు కాకితములు విదేశీకాకితములవలె తళతళలాడుచు మెరుగులుగలకప్పుడు ముద్రకమునకు నునోహరముగనున్నవి. వెలగూడ విదేశీకాకితములకంటె జాల తక్కువ. చాలవఱకీ పరిశ్రమ నశించినను ఇప్పటికిని బ్రోత్సహించి కొనుపారుచున్నచో సంవత్సరమునకు ఇరువదివేల రూపాయల కాకితము ఒక మొదలమొదలము మనకు సప్లయ చేయఁగలదు. బాదామికాకితముగూడ న చట ధర్మముగను చున్నది. ప్రకృతము కా న లె న న్న చో మె ద న మండలమునందలి యన్ని వ్యాపారములు చేయు పట్టాణులందును వలసినంత కాకితము సిద్ధముగనున్నది. మేము నాలుగైదు రకములకాకితములు వానివెలు చెప్పియున్నాము. మొదటి కాకితములు విమర్శముకొరకు ఆంధ్రపత్రికా కార్యస్థానమునకు ఈ వ్యాసముతోఁగూడ బంపుకొనియున్నాము. పత్రికాసంపాదకు లీదేశీయపరిశ్రమను విమర్శించి తమయభిప్రాయము తెలుపుట కర్హము. బ్రిటిషు పాలనమునందున్న కొండవల్లి కొండవీడు ప్రాంతములందుఁ బూర్వముపరిశ్రమ మిగలఁ జేతెన్నికగని కేటికి దాదాపు నశించినది. కొండవీటిలో నొకభాగమున కాకితాలపేట పూర్తిగా నీవర్తిశ్రమను మఱచిపోయినది. అసహాహృద్య మారంభమున ఆంధ్రనాయకు లీ యుద్యమమును లేనెత్తించుట తొందిరిగాని అడుగుంటిన పరిశ్రమ లేవనెత్తుటవలన నగు పరగా సలు అటులుండ గిట్టుబాటుగూడఁ జెక్కునగుచే నెంబ సేమానికేసిరి. నిజామురాష్ట్రముల నాంధ్రు లీ పరిశ్రమ నింకను మఱచి పోవలేదు. ఇందు మంచిన్న పుణ్యమును సంపాదించి యున్నాగు. నిజాము రాష్ట్రములు లేఖాపత్రికములగఁ గవరులుగఁ జేయుపు గాకితముల నుపయోగించుచున్నారు. లేఖాపత్రికములగ వాడబడు కాకితములు సంజకావివంటి యోరంగలో మబ్బునంటి నీలిరంగులోఁ బ్రత్యేకించి తయారుచున్నవి. స్వదేశీయ సముదాయముతో దేశీయనాగరకలతో దయారగు నీకాకితముల పరిశ్రమ యాంధ్రులందఱు సాదరముగ నభిమానింతురేని పూర్వజాతీయతను గాపాడికొనినటులగును. కొంచెము శ్రమచేసి కాకితముల పరిశ్రమ జరుగు మొదలమొదలభాగముల కేసి కార్మికులకు సలహా లొసంగినచో కార్మికుబ్రద్దులు, కవరుకాకితములు, తెలుగుపేపరులు కావలసినన్ని తయారుగును. దొరతనమువారు సానుభూతి చూపకున్నను ప్రజాసమాహమేని ఖిద్యరుతోఁజూటు డీని నాదరించినయెడల నింక నీపరిశ్రమ యభివృద్ధిచొనికొనచ్చుతీటును. కలములు నిజాము రాష్ట్రమున తెల్లపుల్లలఁజెక్కి యుపయోగించుట. ఇది యురుగువ్రాయుటకు బాగుగానుండును. అక్షరము పెడల్కుగఁ బడుటచేఁ డెలుగువ్రాయుటకు పిలువదయ్యుగాని మంచిపండు తెల్లపుల్లలఁజెక్కి వ్రాసినచో నెంతసన్న నగనేని వ్రాయుటకు పిలుగును. ప్రత్యేకించి పాళీలతో నున్నపత్రమునందును. కలములనుపయోగించు తెల్లపుల్లలు నిజామురాష్ట్రమున మిగలఁ జొకధరలోఁగావలసినన్ని లభించును. ఆంధ్రరాష్ట్రఖిద్యరు పరిశ్రమ శాఖాధికారు లీదేశీయ పరిశ్రమలను దగు హస్తగతము గావించుకొనినచో నెంతయో మెరుగు గు.

మూరాష్ట్రమున ఒరుగల్లు నల్లకొండ హైదరాబాదు ప్రాంతములలోఁగూడఁ గాకితముల పరిశ్రమ కలముగాని మొదలమొదల పరిశ్రమ కది తీసిపోవునని మాపరిచయమునుబట్టి తెలుపుచున్నాము. కత్తులు బల్లెములు కట్టకత్తులు కొమ్ముపనులు చెడపుకఁబనులు అద్దకములు గూర్చి గూడఁ బ్రత్యేకించి వ్యాసములు ముందు ముందు వ్రాసెదము. ఒరంగల్లులో గ్యాసులైటులు వ్యవులు గూడ నచటివారు చేయుచున్నారు. నూలునూలుయేబది రూపాయలగువఱకు తివాచీలు ఒరంగల్లులో తయారుచున్నవి. బ్రిటిషు ఆంగ్ల లెట్టిచేయుట నొసంగకపోయినను తమకాళ్ళపైఁదాము నిలువఁబడి నిజామురాష్ట్రీయులు పూర్వపరిశ్రమలను నేఁటివఱకు గాపాడుకొనఁగలిగిరి. విదేశీయపుట దిగుమతి నిజామురాష్ట్రములోనికి బూర్తిగా వ్యాపింపనున్నది. ఇప్పుడే స్వదేశీయపుట సమాహముపై నాదరభావముగల యాంధ్రులు నిజామురాష్ట్రమునందలి వస్తుసమాహమును నాదరించుకొనుచున్నచో పూర్వపరిశ్రమ కాపాడినటులగును. నిజామురాష్ట్రపు స్వదేశీకాకితములు సరిగ గ త్తిరించి కట్టకు నూలుచొప్పన తెలుగుపేపరులుగ నేర్పాటుచేసి విక్రయించుటకు కవరులు చేయుటకుఁ గొండవీటి ప్రోత్సహించెతిమి. ట్వెంటలో వారి నీవని నెలవేర్చు మరలఁ బ్రోత్సహింపనున్నాము. ఈపని నెలవేరినచో స్వదేశీవస్త్ర అధిమానులకుఁ దొలఁత దేశీయములగు గాకితములతోఁ బరిచయము కలుగఁగలను.

కన్యవిద్యార్థి వసతిగృహము-బందరు
కంటూరుజిల్లా తుమ్మపూడి గ్రామ వాస్తవ్యులును, ఎం. ఎ. పట్టభద్రులును, కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయములో న్యాయశాస్త్రపు బిచ్చును పూర్తిచేసినవారును నగు శ్రీయుత వాశిరెడ్డి వెంకయ్యచౌదరిగారు పాశ్చాత్య విశ్వవిద్యాలయములలో ప్రసిద్ధిచెందిన ఆక్స్ ఫర్డు, లేక కేంబ్రిడ్జి విశ్వవిద్యాలయములలో ఉన్నత న్యాయశాస్త్రపు విద్య నభ్యసించుటకు వెళ్లి సంవత్సరమున బందరు కన్యవిద్యార్థి వసతిగృహ సభ్యులు 25-26 తారీఖు ఉదయము వారి సారవార్యము విందొనర్చిరి. వసతిగృహ రక్షకులును, విద్యార్థి బృందమునకు కల్పితరువును సాంఘిక నాయకులును నగు శ్రీయుత కొమ్మారెడ్డి పట్టాభిరామయ్య చౌదరిగారు దయచేసిరి. శ్రీయుత వెంకయ్యచౌదరిగారు తమవిద్యను పూర్తిచేసుకొని త్వరలో మాతృభూమి కేతెంచి సంఘసేవ చేసేన చేయుటకు ఆయుధారోగ్యైశ్వర్యములను గ్రహించుగాక యని భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నాను.

పిన్న మనేని లింగయ్య

కృష్ణా నంబా నబ్బు
దీనిని వాడుటచే యేలాటిబాధ మంటలు లేకనే దేహమునం దేభాగమునందైనను యుండు వెండ్రుకలను తిక్షణవే తీసివేయును. రిజిల్లెలుగలపెట్టె 1కి రూ 1-4-0 యేజంట్లు కావలెను. సుందరం అండ్ కో, భద్రయ్యగార్లనువీధి, పార్కుటవున్ మద్రాసు

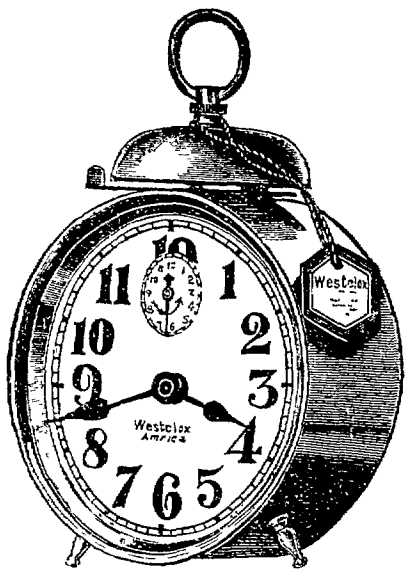

జాజి త్రెల్లు
త్రె ను నబ్బు
ప్రక్షేపమందు అంతటను ప్రసిద్ధిచెందిన
టాయిలెట్ - డి - లూక్సు
అను అత్తరు
చర్మమునకు దానియొక్క అమోఘమైన సువాసనను
కలిగించి, ఉపయోగించి చాలనేపైన పిమ్మట
గాలిలో దాని సువాసన అద్భుతముగా వ్యాపించును.

ప్రతిచోటను వెలకుదొరకును లేక ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయును.
సోల్ ఏజంట్లు:—

ఎ. వి. ఆర్. ఎ. అడికప్ప చెట్టి, 52, బందరువీధి, మద్రాసు.

అలశ్యముగా లేవకుండుటకు ఇది తగిన నివారణి
గుడ్ మార్నింగ్ అలారం ప్రెమీషిస్

యెన్నె
టైమ్ ప్లేట్స్
ఆఫ్ అమెరి
కాలాసున్న
వెస్టక్లక్స్
విన్ బెస్ క
ర్యాగము
నందు యిది
తియ్య దు చే
యబడినది.
చూడుటకు
చాల అంద
ముగానుండు
ను. మిక్కిలి
గట్టిగా త
యారు చేయ
బడినది.

తెల్లని డయలు, ఆరేడియా సంఖ్యలు, 6 1/2" అం. ఎత్తుగలది.
అలారము అవసరములేకపోయిన తిప్పివేయవచ్చును;
ఒక సంవత్సరం పూచీ పత్రముతో సహా సరఫరా చేయబడును.
ధర 1 కి రూ 6-12-0 లు మాత్రమే.

కాదరు అండ్ యూసఫ్ బ్రదర్స్,
(1888 సంల నుండి) గడియారముల వ్యాపారము చేయువారు.
గవర్న మెంటు, కైల్వే స్ట్రెయిట్, రటన్ బజారు, మదరాసు.
Khader & Yousuf Bros.
Govt & Rly Suppliers, MADRAS.

ఆంధ్ర నైషము సారము నెల 0-12-0

శ్రీ నాథుని నైషము ననుసరించి వచనరూపమున వ్రాయబడినది
సుగుణమణి

హనోహరమగు చక్కని నవల నెల 0-8-0

పాండరిక మాహాత్యము

పాండురంగమాహాత్యాయంత్రము నెల ,, 0-8-0

చిత్తరంజనదాసు జీవితము

సవిచర్యకముగ వ్రాయబడినది నెల ,, 0-8-0

చెఱసాల అనుభవము

మాహాత్య గాంధీ ప్రణీతమున కనువాదము నెల ,, 0-12-0

స్వప్న వాసవదత్త

శ్రీ చిలక మర్రి లక్ష్మీనరసింహముగారిది నెల ,, 0-8-0

వైఫల్యంతామణి 0-8-0 | ప్రహరమాహాత్యము ,, 0-5-0

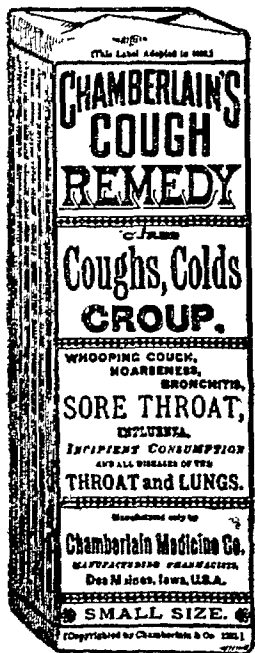
శిల్ప గ్రంథముల 3-8-0 | పోస్టువార్జులు ప్రత్యేకము.

అత్తలూరి సూర్యనారాయణ, ఈమని.(గుంటూరుజిల్లా)

చేంబర్లెన్ గారి శూలనాస్తి

అతిసార నివారణి 133

ఇది చాల అవసరమైనది (2)

అహారము జీర్ణము కాక
పోవుటవలనను, అవరికుద్ధ
మొన నీళ్లను త్రాగుటచేతను,
లేక అకస్మాత్తుగా గాలి లేక
కిఫోష్టపరిస్థితులు మారుట
చేతను అతిసారము కలుగు
చున్నది. చేంబర్లెన్ గారి శూల
నాస్తి అతిసారనివారణి ప్రతి
ఇంటియందును ప్రతి ప్రయా
ణికుని సంచియందును, శైల
పులకు బయటిప్రాంతికి పోవు
వారి పెట్టెయందును అవశ్య
ముగా నుండవలెను. ఇంటి
యందున్నను, లేక ప్రయా
ణములోనున్నను ఈ ఆహార
ఘనమైన ఔషధము చాల
ముఖ్యము. అన్ని చోట్లలోను
విక్రయమునకు దొరకును.

రాజమండ్రి తాలుకాబోర్డు
ఎన్నికల గడవిడలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

తాలుకాబోర్డు వ్యవహారములు నానాటికి వింతరూప
మును త్రొక్కుచున్నవి. 7-9-25 తారీఖున జరిగిన సభను గురించి
యిదివరలోనే వ్రాసియుంటిని శ్రీయుత దువ్వూరి వెంకటే
శ్వర్లుగారు ఆనాడు సభ జరుగకూడదని ఆక్షేపించిరి. 11-గంట
లకు జరుగవలసిన సభ 1 గంటకు కాని కూడలేదు. అప్పటికప్పుడే
కొంతమంది సభ్యులు కెల్లెపోయిరి. గుసగుసలకు ఆలస్యమునకు
కారణము లేకపోలేదు. వెంకటేశ్వర్లుగారి ఆక్షేపణ సంగీకరించి
ఆనాటి సభను అధ్యక్షులు ఆపిరి. తిరిగి 8-9-25 తారీఖున 1 గం
టుకు సభ జరుగునని తెలియజేసిరి. అంత అవ్యవధిగా సభ జరుగ
వచ్చునా కూడదా అని సంతకము పలువుర పీడింపజొచ్చెను.

సంగతు లిట్లుండ నిన్న ఉదయము 11 గంటలకు ప్రిన్సి
పాల్ జిల్లా మునసబ్బుగారి కోర్టులో మల్లారాల్ అత్తారాం
వి. యె. బి. యల్. గారు మల్లారాల్ దువ్వూరి వెంకటేశ్వర్లు
గారి పక్షమున ఒక లెంపరి ఇంజెక్షన్ ను పిటిషనునుపడవేసిరి.
సదరు పిటిషనులో ఆనాటి తాలుకాబోర్డు సభను ఆప్తమనియు,
నోటీసు కొంతమందికి లేదనియు, నిన్నటిసభ ఎడ్ జరండ్ సభ
అనుటకు పిలు లేదనియు, వై నుచైరుమెన్, జిల్లాబోర్డు మొదలగు
ముఖ్య ఎన్నికల జరుగుననియు, అప్పుడు జరిగినచో అన్యాయ
ము జరుగుననియు వ్రాయబడియుండెను అత్తారాముగారు
కోర్టువారికి సంగతులు తెలియజేయుచు, జస్టిసుపక్షమువారు
దురుద్దేశముతో అక్రమపద్ధతిని సభజరుప నిశ్చయించినారనియు
కనుక తప్పక తమపిటిషను ద్వారా కోరికను చెల్లించమనియు కోరిరి.
మునసబ్బుగారు తీరుచెప్పుచు ఇట్లు చెప్పిరి:- పిటిషను ద్వారా వానిన
పిటిషనులోని సంగతులు నిజమగుచో సభ జరుగుట అక్రమమని
యు, అవతలపోర్టీ వారిని వినకుండ ఇంజెక్షన్ ను యిచ్చుట న్యాయ
ము కాదనియు చెప్పిరి. ఇంతకాక పిటిషను ద్వారాకు సభ జరు
గుటవలన వచ్చేది నష్టమేమియో తమకు అర్థము కాలేదనియు
కూడ మునసబ్బుగారు చెప్పిరి. అక్రమపద్ధతుల తొలగించుటకు
బోర్డుమీటింగు అయిన పిమ్మట వ్యాజ్యము వేయమని సలహా
నిచ్చుచు పిటిషనును కొట్టివేసిరి.

తాలుకాబోర్డు సభ 1.25 నిమిషములకు తాలుకాబోర్డు
ఆఫీసులో మ. రా. శ్రీ. పి. గోవిందరావు నాయుడుగారి అధ్య
క్షతీక్రింద సమకూడెను. సభాప్రారంభము కాగానే శ్రీయుత
దువ్వూరి వెంకటేశ్వర్లుగారు లేచి స్వప్నముగాను, దైర్యముగా
ను కొన్ని సంగతులను తెలియజేసిరి. ఆప్తమబట్టి నిన్న సభ జరుగ
కూడదని వారివాదన. తాము జిల్లా మునసబ్బుగారి కోర్టులో
ఇంజెక్షన్ పిటిషన్ పెట్టితిమనియు, అది కొట్టివేయబడెనని
యు, వ్యాజ్యము వేయమని మునసబ్బుగారు సలహానిచ్చిననియు
తెలియజేసిరి. ఆక్షేపణల వినక సభను జరిగించినచో బోర్డును
కోర్టుకేక్రిందపలసిన దుస్థితివారికి పట్టననియు, అట్టిపరిస్థితుల
కలుగకుండునట్లు చేయమనియు విన్నవించిరి. నలుగుర సభ్యులకు
నోటీసు అందలేదనియు, అసంగతిని అధ్యక్షులు మరువరాదని
యు వారు చెప్పిరి. 3/4 నెలలనుండి ఆపుచేయబడిన వై నుచైరు
మను, జిల్లాబోర్డు ఎన్నికలు నేడే కొంపమునిగిపోవు వ్యవహార
ములుగా పీల పరికింపవలసిన అగత్యము కలిగినో వారి కర్థము
కాలేదని నుడివిరి. పిమ్మట మ. రా. శ్రీ. అల్లూరి సూర్యనా
రాయణరాజుగారు లేచి సభను ఆపరాదనియు, వ్యాజ్యములన్న
వారికి భయములేదనియు, అవజయభీతాంగమే కాంగ్రెసు
వారి నిట్లు కంగారు పెట్టుచున్నదనియు చెప్పిరి. నామినేటెడు
సభ్యులగు మోహన్ గారు పిమ్మట మాట్లాడుచు వెంకటేశ్వర్లు
గారు చెప్పినదానిలో సబబులేకపోలేదనియు, సభను ఆపుచే
యుట ధర్మమనియు చెప్పిరి.

పిమ్మట కాంగ్రెసుపక్షము వారు అడ్ జక్షన్ నుపిటిషనును
అధ్యక్షులకు అందజేసిరి. పిమ్మట తక్కినసభ్యులు యింకొకపిటి
షనును అందజేసిరి. ఈకాంటరు పిటిషనులో సుమారు 12 గరు
సభ్యులు సంతకముచేసిరి. కాంటరు పిటిషనులో నిట్లు వ్రాయబ
డెను:- సభకురాని నలుగురుసభ్యులు పట్టణములోనే యు
న్నారనియు, సభకు రాకపోవుటకు కారణములు వారికే తెలి
యనుననియు, నోటీసు కాగితమునువారికి చూపించినప్పటిను
వచ్చుకొనలేదనియు, కోర్టువారు పిటిషనును కొట్టివేసిన తరు
వాతకూడ సభ నాపుట అన్యాయమనియు, పెక్కుమంది సభ్యు
లకు బాధకలుగుననియు వ్రాయబడి యుండెను.

పిమ్మట మల్లారాల్ ప్రావలి లక్ష్మీనారాయణ బి. యె.
బి. యల్. గారు మాట్లాడిరి. కాంటరు పిటిషనులో వ్రాసిన సంగ

తులు విజమని ఒప్పుకొన్నను, అసభ్యులు తిరిగి నిన్నటిసభకు
వచ్చి నోటీసుకాలము సరిపాదనియు, అందుచే సభాకార్యక్ర
మము ఆశాస్త్రీయమనియు వాదించవచ్చుననియు చెప్పిరి

పిమ్మట అధ్యక్షులు మిమ్ముల ప్రకమును తీసి 7-9-25
తారీఖున జరిగిన సభావివరముల చదివిరి. అపుడు వెంకటేశ్వర్లు
గారు లేచి, మొన్న అధ్యక్షులు వారుచెప్పినట్లు, మొన్నటిసభ
ను అధ్యక్షులు స్వంతభారముపైనే సభను నిన్ను నిలుపుచేసి
తిరిగి చెప్పెను. పిమ్మట అధ్యక్షులగు గోవిందరావు నాయుడు
గారు అందరికి అనుకూలముగనుండు రి వ తారీఖునకు సభమార్చి
తిననియు, ఎవరట్ల స్వీకరింపకు కాలవ్యవధి తమ్ముల అంతగా బాధిం
పదనియు చెప్పిరి. ఎవరట్లు విషయములు కలవని చెప్పటకు
అధ్యక్షులు రెండు సంగతులను విరివి
గాచెప్పిరి. సభ ఆపుచేయబడినచో బోర్డునకు అవసరముగా
నష్టము వచ్చుననియు, సభలో నున్న సభ్యులకు అవసరముగా
తొందర కలుగజేసినవార మగుదుమనియు గోవిందరావునాయు
డుగారు చెప్పిరి. ఎడ్ జరండు సభలకు నోటీసు అక్కరలేదని
గోవిందరావునాయుడుగారు అభిప్రాయపడిరి. ఎడ్ జరండు
సభలకు కావలసినది వెనుకటిసభలో కొన్ని సంగతులైనను చర్చింప
బడియుండవలెననియు, వెనుకటి ఎజెండా యే యుండవలెననియు,
క్రొత్తవిషయము లేవియు నుండకూడదనియు అధ్యక్షులు
చెప్పిరి. ఏడవతారీఖున అరగంట అయినప్పటికి సభ కూడి
కొన్ని సంగతుల చర్చించెననియు అందుచేత ఎడ్ జరండుమీటింగు
అనియు వాదించిరి. శ్రీయుత దువ్వూరి వెంకటేశ్వర్లుగారు లేచి
సభలను మరుపటిదినమునకు నిలుపుచేయుటకు సభవారికేకావచ్చు
కలదనియు, అధ్యక్షుల కెంతమాత్రములేదనియు వాదించిరి.
తమకు అధికారము కలదని అధ్యక్షులు నుడివిరి. మ. రా. రా.
జిల్లెళ్ళ కృష్ణారావుగారు తరువాత మాట్లాడిరి. విషయములగుర్చి
చర్చించుటకుపూర్వము సభ క్రాస్త్రుపద్ధతులమీద కూడినదా లేదా
యను సంగతి ఆలోచింపవలెననియు, 7వ తారీఖు సభకు కొంత
మంది సభ్యులు హాజరయిననియు నియమితసభ్యులు రా లేద
నియు, అంతలో అరగంట అయ్యెననియు, ఆక్రమకారము
అరగంటకాలము దాటగానే సభ దాని అంతట అడే ఆగిపోవు
ననియు, అందుచే సభ జరిగననుటకు పిలు లేదనియు చెప్పిరి.
నోటుయిచ్చుటకు హక్కుగల నలుగురు సభ్యులు నోటీసు లేకపో
వుటచే రా లేదనియు, అసంగతిని గుర్తింపమనియు అధ్యక్షులకు
చెప్పిరి. సభకు రావలసియున్నవారిలో ఒక్కరికి నోటీసు అం
దకపోయినను సభ జరుపుటకు పిలు లేదనియు, అక్రమమనియు,
అశాస్త్రీయమనియు చెప్పిరి. పిమ్మట అధ్యక్షులు యిట్లుచెప్పిరి.
తిరిగి క్రొత్తనోటీసు అవసరము లేదని చెప్పిరి. ఆఫీసు రికార్డులబట్టి
చూచిన సభకురాని సభ్యులకు రాజ
మహేంద్రవర పట్టణ కోర్టుపై నోటీసు చూపబడినట్లును
వారు ఆనోటీసుల పుచ్చుకొనుటకు తీరస్కరించినట్లును కన్పిం
చు చున్నదని తెలియిచ్చిరి. తిరిగి రి వ తారీఖు ఉదయమునకూడ
వారి పట్టణమందు తరుమ బసచేయు యిండ్ల కన్పింటి దగ్గ
రకు కూడ నోటీసు పంపబడినని చెప్పిరి. ఇంతియేకాక 7వ
తారీఖు సాయంకాలమున వారుయిచ్చియున్న యీ పట్టణ చిరు
నామాలకు తంతులనుకూడ పంపితిమని అధ్యక్షులు చెప్పిరి
నోటీసు అందజేయుటకు సర్వవిధముల సదుద్దేశముతో పనిచేసితి.
ననియు గోవిందరావునాయుడుగారు చెప్పిరి. పిమ్మట జిల్లెళ్ళ
కృష్ణారావుగారు లేచి ఆక్రమ ప్రకారము తంతు మూలకముగా
నోటీసుల పంపవచ్చునా యనియు ప్రశ్నించిరి. ఆప్తలో
ఏమున్నది తమకు తెలియదనియు తంతు మూలకముగ నోటీసు
నిచ్చుట అక్రమముకాదనియు అధ్యక్షులు చెప్పిరి. తరువాత
సభ జరుగవచ్చునా కూడదా యను విషయమును గుర్చి సభ
వారి యభిప్రాయమునకు పదలివేసెనని అధ్యక్షులు నుడివిరి. అంత
జిల్లెళ్ళ కృష్ణారావుగారు తిరిగి సభ పిటిషన్ 200, 300 వం
దల రూపాయలు ఖర్చు అగునను నెపమున సభ జరుపకూడ
దనియు పరిస్థితులబట్టి అట్టి ఖర్చు అవసరమనియు చెప్పిరి. ఇం
తియేకాక 'నిన్నటిసభ డబ్బుఖర్చును బట్టి ఎవరట్లుసభ రెట్లు
గునో తమకు గోచరము కాలేదనియు యిటువంటి ముఖ్య విష
యమును సభవారి అభిప్రాయమునకు విడువకూడ దనియు
అధ్యక్షులే రూపొందించుట ధర్మమనియు చెప్పిరి. ఇదంతా
విన్న తరువాతకూడ అధ్యక్షులు వోటుకు పెట్టుదునని చెప్పగా
కృష్ణారావుగారు లేచి స్వప్నముగా తామును, తమమిత్రులును
అశాస్త్ర సంబంధముగ సభలలో పాల్గొనుట క్షిప్రములేదనియు,
అందుచే సభనుండి వెడలిపోవు చున్నామనియు చెప్పి వెడలిపో
యిరి. వీరితోబాటు మల్లారాల్ దువ్వూరి వెంకటేశ్వర్లుగా
రును, జిక్కిన పీఠాసామిగారును, నడింపల్లి నుబ్బరాజుగా
రును వెడలిపోయిరి. పిమ్మట అధ్యక్షులు సభ్యులు వెళ్లిపోవుటకు
గల కారణములను తెలియజేప్పి, యితర సభ్యులమనస్సు నొచ్చు

కుండచేయుట మంచిదనియు, సభను ఆపి సభ్యులందరు మండగా ఎన్నికలు జరుపుట మంచిదనియు చెప్పిరి. కాని వీరి సూచనను సభవారు అంగీకరించలేదు. 14 గురు సభను నిలుపు జేయుటకు వప్పకొనలేదు. ఒకరు మాత్రము చావలి లక్ష్మీనారాయణగారు మాత్రము సభను ఆపుమనిరి. పిమ్మట ఎన్నికలను జరుపవచ్చునని అధ్యక్షులు తెలియజేయగా మెల్లగా లేచి చావలి లక్ష్మీనారాయణగారు సభనుండి వెడలిపోయిరి. అంత అధ్యక్షులు మరలరా అల్లూరి నూర్యనారాయణరాజుగారిని పిలిచి వారివారితో సర్వప్రదింపులకుమైన కాలము కావలెనో, లేదో యని అడుగ రాజుగారు కావలెననిరి. అప్పటికి 8 గంటల 15 నిమిషము లయ్యెను. అంతట రాజుగారును, వారి మిత్రులును పక్క గదిలోనికిపోయిరి. పావుగంట పోయిన తరువాత అధ్యక్షులుకూడ ఆగదిలోనికి వెళ్లిరి. తిరిగి నాలుగంటలకు సభ ప్రారంభమయ్యెను. మధ్య సభ ఆసినట్లు నాకు జ్ఞాపకమున్నంత వరకు ప్రస్తావనలలో వ్రాయవలెదు. సభ ప్రారంభము కాగానే సభ రహస్యము గ జరుగవనియు, అందు చే పత్రికా విలేఖరి వుండుటకు పీలులేదనియు నెలివిచ్చిరి. ఈసంగతి చెప్పటకు ముందే సభవారిని చూచి ఎన్నికలు ఏక భావముతో, విశ్వభావముతో జరుగుట మంచిదని హెచ్చరించిరి. పిమ్మట నేను బయటకు వచ్చిరి తలుపులు మూయబడెను. మ. రా. శ్రీ ఉల్లి సత్యంగారు ఉపాధ్యక్షులుగా ఎన్నుకొన బడిరి. ఈక్రిందివారిని జిల్లాబోర్డు సభ్యులుగా ఎన్నుకొనిరి.

- (1) నేనా సత్తిరాజుగారు.
- (2) డిడ్ల పులయ్యగారు.
- (3) మోహన్ గారు.
- (4) ఈలి తిరుపతి రాయడుగారు.
- (5) కర్పిండి బంగారాజుగారు.
- (6) దాసరి ధర్మరాజుగారు.
- (7) అల్లూరి నూర్యనారాయణరాజుగారు.
- (8) శీలా వీరభద్రుడుగారు.

కాంగ్రెసు సభ్యులు లేచిపోవలసి వచ్చుటచే వారి ప్రతి కక్షల కెంతయో లాభము కలిగెను. శ్రీయుతులకు కళా వెంకట్రావుగారు మొదలగువారు వలదు వలదనుచుండ జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులకు రావుసాహెబు మాదిరెడ్డి వెంకటరత్నము నాయుడుగారితో బోర్డులోనున్న కాంగ్రెసుసభ్యులు రాజీపడిరి. పి. గోవిందరావునాయుడుగారిని అధ్యక్షునిగా జేసిరి. గోవింద రావునాయుడు వెంకటరత్నం నాయుడుగారి అల్లుడు. జస్టిసు పక్షమునకు చెందినవారు వీరిద్దరు. ఉపాధ్యక్షుని యొన్నిక సందర్భములో, జిల్లాబోర్డు మొదలగు ఎన్నిక విషయములో జస్టిసు పక్షమువారు కాంగ్రెసువారిని మరచిరి. వీరి మాటలను తలపెట్టి వారికిష్టము లేకపోయెను. 15 దినములనుండి యిట్లు జరుగునని మిత్రులు చెప్పుచున్నను కాంగ్రెసు సభ్యులు నమ్ము లేదు. వీరి నమ్మకము వీరినింతవరకు తీసికొని వచ్చినది. కాంగ్రెసుపక్షమువారి లోటు జస్టిసు పక్షమువారిని నమ్ముటయే. లేపటి ఎల్లండి యీ ఎన్నికల రద్దుపరచునని కాంగ్రెసు పక్షమువారు వ్యాజ్యము చేయుదురని వినుచున్నాను. సంగతు లిట్లున్నవి. ఈ విచిత్ర గాధనంతను వినిపించుటకు నేడొక బహిరంగసభ జరుగనున్నది.

రాజమహేంద్రవరము

మొన్న సాయంకాలము నాలుగుగంటలకు చింతామణి నాటకశాలలో డాక్టరు పేరి లక్ష్మీనారాయణ గారికి అల్ప వార విందు నొసంగబడెను. లక్ష్మీనారాయణగారిని గుంటూరు బహిరేసిరి. ఈ సందర్భమున సివిలు సర్జనుగారును, డాక్టరు శివరాజు వెంకటరామారావు, పాలకోడేటి గురుమూర్తిగారును, భమిశిపాటి సత్యనారాయణ, నాశం పట్టాభిరామారావుగారును మాట్లాడిరి. మ-రా-రా-శ్రీ కోలా అప్పల నరసింహాచేపుగారు కొన్ని పద్యముల చదివిరి. కేబుగోపాల విలాస సభవారు ప్రహ్లాదలో ఒక అంకమును ప్రవర్తించిరి.

ఆంధ్రవిశ్వ విద్యాలయపు బిల్లు

నిన్న సాయంకాలము 5-45 గంటలకు ఏ. ఇ. యచ్. షామ్ వారి రీడింగ్ రూములో ఆంధ్రవిశ్వ విద్యాలయపు బిల్లును గూర్చి మ-రా-రా-శ్రీ రెబ్బాప్రగడ సుబ్బారావు గారు ఉపన్యసించిరి. రాజమహేంద్రవరమే విశ్వవిద్యాలయ ముఖ్య స్థానముగా నుండవలెనని వారెంతయోనేపు చెప్పిరి. అధ్యక్షులకు మ-రా-రా-శ్రీ విన్నా అప్పారావుగారు విశ్వ విద్యాలయ మునకు కావలసిన ధనసహాయము చేయవలసి యున్నదనియు బెజవాడనుకూడ ఒక కేంద్రస్థానముగ చేయుట ఆవసరమనియు చెప్పిరి. ప్రజ్ఞాపకములకుపోయి తగిన విద్యార్థులను నేర్పుకొని రావలసినదని విద్యార్థుల హెచ్చరించిరి.

రాజమండ్రి తాలూకాబోర్డు వ్యవహారములు చిత్ర గాథ

నిన్న సాయంకాలము 5-30 గంటలకు చింతామణి నాటకశాలలో ఒక బహిరంగసభ జరిగెను. డాక్టరు పాలకోడేటి గురుమూర్తిగారు అధ్యక్షతవహించిరి. సభలో రాజమండ్రి తాలూకాబోర్డుకు సంబంధించిన చిత్రగాథ యంతయు వినిపించబడెను. శ్రీయుతులకు గురుమూర్తిగారు ఉపన్యాసప్రారంభమున తాలూకాబోర్డులో గల కాంగ్రెసుపక్షమువారికిని, జస్టిసుపక్షము వారిలో ఒక కాఖతును సఖ్యత ఎట్లు ఏర్పడెనో ముచ్చటించిరి అట్టిసఖ్యత ఆవర్తమనియు, అక్రమమనియు ఖండించిరి. పిమ్మట కాంగ్రెసుపక్షములో మాడ రహస్యపన్నాగములు, తం త్రాంగములుండుట శుభముచకముగా నగుపడుట లేవని నుడి విరి. పిమ్మట భమిశిపాటి సత్యనారాయణగారు రుపన్యసించుచు శ్రీయుతులకు బులుసు సాంబమూర్తిగారును, మాదిరెడ్డి వెంకటరత్నంనాయుడుగారును కోడూరు పాడులో ఒప్పుకొనిన ఒడంబడికనుగూర్చియు, ధనశేక్వరం సత్రంలో శ్రీయుతులకు పాలకోడేటి గురుమూర్తిగారును, గజవిల్లి రామచంద్రారావుగారును, కందుల వీర రాఘవస్వామిగారును ఆ ఒడంబడికను రద్దు చేసికొనమని ప్రార్థించినవనునూ, ఏవిధమైనోడవ లేకయే జస్టిసుపక్ష అభ్యర్థియును శ్రీయుత పోకల గోవిందరావు నాయుడుగారు రాజమండ్రి తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షుడగుటయు, మొన్నటి ఎన్నికలలో జరిగిన సంగతులను విన్నవించిరి. పిమ్మట మద్రాసి వెంకటచలం బి.వి.వి.యల్ గారు స్థానికసంఘ ఎన్నికలలోనికి పార్టీ పద్ధతుల ప్రజేతపెట్టరాదని చాలాదూరము మాట్లాడిరి. మ-రా-రా-శ్రీ మల్లెంపూడి అప్పారావునాయుడు బి. ఏ. వి.యల్ గారు మాదిరెడ్డి వెంకటరత్నంనాయుడుగారి వింత చర్యల నన్నిటిని విరివిగా చెప్పి, తీవ్రముగా ఖండించిరి. మధ్య మధ్య కాంగ్రెసును ఎత్తిపొడిచిరి. నాయుడుగారు “స్వరాజ్య లో” గుమ్మడిపల సుబ్బారావుగారు వ్రాసిన ఉత్తరమును, “కాంగ్రెసు”లో మ-రా-రా మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారి సందర్భమున వ్రాసినవ్యాసమునుకూడ సభికులకు తెలియబఱచిరి. సభకు మ-రా- అల్లూరి నూర్యనారాయణరాజుగారును, నడింపల్లి బంగారాజుగారును డిడ్ల పులయ్యగారును కూడ విచ్చేసియుండిరి. సభ ఏ గవరగోళము లేకుండగనే సరిగా జరిగెను. ఉపన్యాసములందరు మాదిరెడ్డి వెంకటరత్నంనాయుడు గారియొక్కయు పోకల గోవిందరావు నాయుడు గారియొక్కయు చర్యలను తీవ్రముగా ఖండించి కాంగ్రెసువారు పడిన పాత పాటునకు విచారించిరి.

(న్యకీయవిలేఖరి)

డాక్టరు మూంజీగారి చట్టము

గవర్నరు జనరలు నిరాకరించెను. హైస్కూలులో చదువుచున్న విద్యార్థులకు పదాతి వై పుణ్యమును (ఇన్స్టిట్యూట్) కేతఫ్ఫీ అభ్యాసమును (మస్కెటర్) నిర్బంధముగా నేర్పవలెను. అను చట్టమును రాష్ట్రీయ సభలో మహాపాదించెదనని మాంజీగారు తెలుపగా యిది భారత ప్రభుత్వ సంబంధముగ విషయముగాన ముందుగా అనుమతిని బడసి గాని రాష్ట్రీయ శాసనసభవారు చర్చింప గూడని యిండియా ప్రభుత్వ చట్టము 80 (ఎ) సెక్షను ప్రకారము గవర్నరు జనరలు నిరాకరించెను. ఇట్లు నిరాకరించుట కాధార పేమియును లేదు. ఇందు భారత ప్రభుత్వమునకు సంబంధించిన జేదియును లేదు. అని మాంజీగారు వాదించిరి. (ప్రీ ప్రెసు)

నోటీసు

ఇందువలన నకలమైనవారికి తెలియచేయడ మేమనగా:—

బెజవాడలోయుండు తంగిరాల- లక్ష్మీనరసింహంగారికి 10-2-1922 తారీఖున జనరల్ పవర్ ఆఫ్ అటర్నీ యిచ్చినదానిని ఆయన విషయములో నాకు నమ్మకములేనందున రద్దుచేయు చున్నాను. గనుక, యికమీదట యెనరున్న నాచేర అతనితో గాని, యికరులతోగాని నాతఁడు యేలాటిలావాడేలు చేయ కూడదు. బెజవాడలో నాచేరజరిగించిన వ్యాపారమును 31-8-25 తారీఖున చాలించితిని. యిందుకు అతిక్రమించి యెన రైననుచేసిన, వారే జవాబుదార్లుగాని, నేనుగాని, నావార్యులు గాని యెంతమాత్రమును జవాబుదార్లుకారని యిందువలన అం దరికి తెలియజేయబడెను.

మకాం:-మద్రాస్ } అనుమాల శెట్టి తిరుపతిస్వామి
10-9-25. } బెజవాడ.

శ్రేష్ఠమైన రోల్స్ రోజ్ బంగారు చేతిగడియారములు 10 సంవత్సరములు ఉత్తరవాదము

నెం. 20 స్ట్రీలును, పురుషులను ధరించుటకు, సుందరమైన, గుండ్ర ఆకారముగల స్విస్ యం క్రిము కాలనునకు 48 యెం ఘంటలను చూపును. యా 7-2-0.
నెం. 28 పలువిధ విచిత్ర ఆకార మునుకలిగి, ప్రకాశించు నటువంటి రూపుగల, డయల్, తప్పని విషయములు కలిగినది. య 8-4-0.
నెం. 24 పీటిపై కనపరచిన వాటిలో అతి శ్రేష్ఠమైన నెంబటి తరము. యా 8-8-0.
నెం. 29 చిత్రముకెక్కిన, జేబి అసలేగిల్లు వెండిగడియారము, లీన్స్, యంతము. యా 4-15-0.
గమనింపు. పై కనపరిచినటువంటి చేతిగడియారముల యొక్క 10 సంవత్సర ఉత్తరవాదము. వెనుక భాగమునందలి ముద్రించుచున్న నెంబరులు 20, 23, లేక, 24 లో, మాడు గడియారములు తీయువారికి, అతి సుందరమైన, గోడలో తగిలించు గడియారము జహానుమానుగా యివ్వబడును.
డి. ఆటోమన్ కంపెనీ,
తపాలు పెట్ట నెం 174 (ఎ) మదరాసు.

గ్రహణిమాత్రలు 20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు. 0-8-0

రక్తవిరేచనములు, బంక విరేచనములు, జీగలివిరేచనములు, అజీర్ణ విరేచనములు, నీటివిరేచనములు మొదలగునవి ఈ మాత్రలను మాడుపూటలు నేపించినతోడనే నిలిచిపోవును. వీటిని పిల్లలకు కూడ వాడవచ్చును. వెంటనే సుఖ మివ్వును.

సందరితైలము డబ్బీ 1-కి వెల రు 0-8-0

ఒక డబ్బీతైలము విడువక రాచిన ముఖమున ఏర్పడు మొటి మలు మచ్చలు మానును. ముఖము కాంతిబారి, నన్నుగా అద్దము వలె ప్రకాశించును. చర్మము మృదుత్వము కలిగి నాజాకు లేరును. ఈతైలము మంచి సువాసన దలిగి మిగడవలె నుండును. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బాంబాయి.

ఆయుర్వేదాపధ రత్నాకరమ్

అపూర్వ అత్యద్భుతగ్రంథము కొద్దికోజులవరకు వెల 8-0-0. 2046
శ్రీపాద. కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి
(ప్రిన్సిపాల్ అండు సీనియర్ డాక్టరు, బెజవాడ.)

వైద్య రత్న
సందిత డి. గోపాలాచార్యులుగారి
ఆయుర్వేదాశ్రమం
వేగు * కలరా
బోషధములకు ప్రసిద్ధిగాంచెను
నేను, హైమాదీపానకము (రిజిస్టర్డ్)
నేను జ్వరములను, అన్ని రుచులైన జ్వరములను రామభాషామ సీసా 1 కి రు 1-4-0
శతభీతస్ఫుటము. అన్ని విధములైన బొబ్బలకు సీసా 1 కి రు 0-14-0
కలరా, కర్మూరావ్యర్జిష్టము విఘాతీసంజీవిని } కెల్లు కలిసి రు 1-2-0
అన్ని విధములైన బలహీనములకు
జీవామృతము (రిజిస్టర్డ్)
విద్యార్థులకును మోనాపథులకును కలరైనను శ్రీలిపాటి కల్పవృక్షము వృద్ధులకు సంజీవిని మరియు మెదడు బలపరచి జాపకశక్తిని నృధిపరచి శరీరమునకు బుమెసగుటకు డీనికి మించిన బోషధరాజము వేరొకటిలేదు. సీసా 1 రు 3-4-0
పాక్కింగు పొట్టులర్పు వేరు, క్యాటలూరు వుచితము. మేనేడరు, ఆయుర్వేదాశ్రమం, పొట్టురాళ్ళు నెంబరు 287, మదరాసు. 151, గోవిందప్ప నాయుని డి.డి, మదరాసు. బ్రాంచి:-183 బ్రాక్వీ, మదరాసు. అన్ని చోట్లను ఏజంట్లు కావలెను.

శ్రీయుత ఎస్. సత్యమూర్తి గారితో నా సంభాషణ

“శ్రీభరతమాత” సేవార్థము శ్రీయుత ఎస్. సత్యమూర్తి గారు, ఇంగ్లాండును జనియుండి తిరిగి బొంబాయిమీదుగ

నేను:—అర్యా! తాము ఇంగ్లాండును వెడల్పినది మొగలు ఇదివరకును తేమమా? తమ ప్రయాణము కులా

శ్రీ సత్యమూర్తిగారు:—(ఇదివరలో నోకసారి కలసి యుండిన నరసింహాచారి యిట్లడిగిరి) అర్యా! తామెవరు? ఇచ్చటి కాంగ్రెస్ కమిటీ నెక్రటరీయా? నాప్రయాణ మం

నే:—సంతోషము. ఇచ్చట స్థానిక కాంగ్రెస్ కమిటీ పున్నదిగాని సభ్యులు ఫిరమనసులుగాక మునుపటి శ్రద్ధా భక్తుల వధులొన్నారనియు నాప్రాత్యహమచేత నైనను

నే:—సంతోషము. ఇచ్చట స్థానిక కాంగ్రెస్ కమిటీ పున్నదిగాని సభ్యులు ఫిరమనసులుగాక మునుపటి శ్రద్ధా భక్తుల వధులొన్నారనియు నాప్రాత్యహమచేత నైనను

నే:—సంతోషము. ఇచ్చట స్థానిక కాంగ్రెస్ కమిటీ పున్నదిగాని సభ్యులు ఫిరమనసులుగాక మునుపటి శ్రద్ధా భక్తుల వధులొన్నారనియు నాప్రాత్యహమచేత నైనను

నే:—సంతోషము. ఇచ్చట స్థానిక కాంగ్రెస్ కమిటీ పున్నదిగాని సభ్యులు ఫిరమనసులుగాక మునుపటి శ్రద్ధా భక్తుల వధులొన్నారనియు నాప్రాత్యహమచేత నైనను

నే:—సంతోషము. ఇచ్చట స్థానిక కాంగ్రెస్ కమిటీ పున్నదిగాని సభ్యులు ఫిరమనసులుగాక మునుపటి శ్రద్ధా భక్తుల వధులొన్నారనియు నాప్రాత్యహమచేత నైనను

నే:—సంతోషము. ఇచ్చట స్థానిక కాంగ్రెస్ కమిటీ పున్నదిగాని సభ్యులు ఫిరమనసులుగాక మునుపటి శ్రద్ధా భక్తుల వధులొన్నారనియు నాప్రాత్యహమచేత నైనను

నే:—సంతోషము. ఇచ్చట స్థానిక కాంగ్రెస్ కమిటీ పున్నదిగాని సభ్యులు ఫిరమనసులుగాక మునుపటి శ్రద్ధా భక్తుల వధులొన్నారనియు నాప్రాత్యహమచేత నైనను

నే:—సంతోషము. ఇచ్చట స్థానిక కాంగ్రెస్ కమిటీ పున్నదిగాని సభ్యులు ఫిరమనసులుగాక మునుపటి శ్రద్ధా భక్తుల వధులొన్నారనియు నాప్రాత్యహమచేత నైనను

నే:—సంతోషము. ఇచ్చట స్థానిక కాంగ్రెస్ కమిటీ పున్నదిగాని సభ్యులు ఫిరమనసులుగాక మునుపటి శ్రద్ధా భక్తుల వధులొన్నారనియు నాప్రాత్యహమచేత నైనను

నే:—సంతోషము. ఇచ్చట స్థానిక కాంగ్రెస్ కమిటీ పున్నదిగాని సభ్యులు ఫిరమనసులుగాక మునుపటి శ్రద్ధా భక్తుల వధులొన్నారనియు నాప్రాత్యహమచేత నైనను

నే:—సంతోషము. ఇచ్చట స్థానిక కాంగ్రెస్ కమిటీ పున్నదిగాని సభ్యులు ఫిరమనసులుగాక మునుపటి శ్రద్ధా భక్తుల వధులొన్నారనియు నాప్రాత్యహమచేత నైనను

నే:—సంతోషము. ఇచ్చట స్థానిక కాంగ్రెస్ కమిటీ పున్నదిగాని సభ్యులు ఫిరమనసులుగాక మునుపటి శ్రద్ధా భక్తుల వధులొన్నారనియు నాప్రాత్యహమచేత నైనను

రా? భారత స్వరాజ్య విషయములో నచ్చట ఆంగ్లేయులు యేవిధముగనున్నారు? బ్రిటిష్ పార్లమెంటులో “కామకావెల్లు బిల్లు” ఆమోదింపబడు నని లోచించుచున్నదా?

నే:—నేను లండన్ నగరముననున్న పు డాపె రాలేదు. నేనామెను చూడలేదు. ఆదేశమున ఆంగ్లేయులు, బాహ్యప్రపంచ విషయము చూపక, అందరి పరిస్థితుల లెక్కచెట్టక యు

నే:—నేను లండన్ నగరముననున్న పు డాపె రాలేదు. నేనామెను చూడలేదు. ఆదేశమున ఆంగ్లేయులు, బాహ్యప్రపంచ విషయము చూపక, అందరి పరిస్థితుల లెక్కచెట్టక యు

నే:—నేను లండన్ నగరముననున్న పు డాపె రాలేదు. నేనామెను చూడలేదు. ఆదేశమున ఆంగ్లేయులు, బాహ్యప్రపంచ విషయము చూపక, అందరి పరిస్థితుల లెక్కచెట్టక యు

నే:—నేను లండన్ నగరముననున్న పు డాపె రాలేదు. నేనామెను చూడలేదు. ఆదేశమున ఆంగ్లేయులు, బాహ్యప్రపంచ విషయము చూపక, అందరి పరిస్థితుల లెక్కచెట్టక యు

నే:—నేను లండన్ నగరముననున్న పు డాపె రాలేదు. నేనామెను చూడలేదు. ఆదేశమున ఆంగ్లేయులు, బాహ్యప్రపంచ విషయము చూపక, అందరి పరిస్థితుల లెక్కచెట్టక యు

నే:—నేను లండన్ నగరముననున్న పు డాపె రాలేదు. నేనామెను చూడలేదు. ఆదేశమున ఆంగ్లేయులు, బాహ్యప్రపంచ విషయము చూపక, అందరి పరిస్థితుల లెక్కచెట్టక యు

నే:—నేను లండన్ నగరముననున్న పు డాపె రాలేదు. నేనామెను చూడలేదు. ఆదేశమున ఆంగ్లేయులు, బాహ్యప్రపంచ విషయము చూపక, అందరి పరిస్థితుల లెక్కచెట్టక యు

నే:—నేను లండన్ నగరముననున్న పు డాపె రాలేదు. నేనామెను చూడలేదు. ఆదేశమున ఆంగ్లేయులు, బాహ్యప్రపంచ విషయము చూపక, అందరి పరిస్థితుల లెక్కచెట్టక యు

నే:—నేను లండన్ నగరముననున్న పు డాపె రాలేదు. నేనామెను చూడలేదు. ఆదేశమున ఆంగ్లేయులు, బాహ్యప్రపంచ విషయము చూపక, అందరి పరిస్థితుల లెక్కచెట్టక యు

నే:—నేను లండన్ నగరముననున్న పు డాపె రాలేదు. నేనామెను చూడలేదు. ఆదేశమున ఆంగ్లేయులు, బాహ్యప్రపంచ విషయము చూపక, అందరి పరిస్థితుల లెక్కచెట్టక యు

నే:—నేను లండన్ నగరముననున్న పు డాపె రాలేదు. నేనామెను చూడలేదు. ఆదేశమున ఆంగ్లేయులు, బాహ్యప్రపంచ విషయము చూపక, అందరి పరిస్థితుల లెక్కచెట్టక యు

నే:—నేను లండన్ నగరముననున్న పు డాపె రాలేదు. నేనామెను చూడలేదు. ఆదేశమున ఆంగ్లేయులు, బాహ్యప్రపంచ విషయము చూపక, అందరి పరిస్థితుల లెక్కచెట్టక యు

నే:—నేను లండన్ నగరముననున్న పు డాపె రాలేదు. నేనామెను చూడలేదు. ఆదేశమున ఆంగ్లేయులు, బాహ్యప్రపంచ విషయము చూపక, అందరి పరిస్థితుల లెక్కచెట్టక యు

నే:—నేను లండన్ నగరముననున్న పు డాపె రాలేదు. నేనామెను చూడలేదు. ఆదేశమున ఆంగ్లేయులు, బాహ్యప్రపంచ విషయము చూపక, అందరి పరిస్థితుల లెక్కచెట్టక యు

నే:—నేను లండన్ నగరముననున్న పు డాపె రాలేదు. నేనామెను చూడలేదు. ఆదేశమున ఆంగ్లేయులు, బాహ్యప్రపంచ విషయము చూపక, అందరి పరిస్థితుల లెక్కచెట్టక యు

కౌన్ థియేటరులో

12-9-25 శనివారం నుండి, 18-9-25 శుక్రవారము వరకు ప్రదర్శనము 2 ప్రదర్శనములు 6 గం-15 ని, రాత్రి 9 గం-30 ని.

ప్రపంచమునందు ప్రేమ రాజ్యముచేయునంతవరకు అణ నాటకము

“నర్తకి తారా” తో

“తారా ది డాన్సర్”

6 బ్రహ్మాండమైన రీల్సుగలవు. యిదిగాక యితర ఆశ్చర్య కరమైన ఫీల్సులు, కామిక హాడ గలదు.

వెల్లింగ్టన్ సినిమా 953

12-9-25 శనివారము నుండి, 14-9-25 సోమవారము వరకు ప్రపంచమునందు జరిగినవిషయములన్నిటి కంటెను గొప్పది

మరియు గొప్పయోధుడు.

ఎప్పుడు ఓడిపోనట్టి వీరుడు

జాన్ డేమ్ ప్లీ

యొద్దమును, దు యెప్పుడును ఓడక, జయముపొందునట్టి వీరుడు.

రి డ్డల్ రై డరు

కూడ చూక బడును. విల్లియం డెస్సాండు, ఎలెన్ డెస్సాండు

సాహసకార్యములు చూడరీగినవి.

ప్రీల్స్ నెట్ వెటి 2263

ఇది 1862 సం॥ రము నందు కనిపెట్టబడి, యింకను

దీని గుణము వృద్ధియగుచున్నది. ప్రపంచమునందు ఏదియు దీనిని

మించుటకు నీలులేదు. యిప్పుడే గవర్న మెంటు కలెట్రార్డు

గావైన రావన్ మినిస్టర్ గారి ఇచ్చనుండి ఒక యోగ్యతాపత్రిక

వచ్చినది. “నా గడ్డమునందు గజ్జియుండి, తినివేయుచుండెను.

తక్షణమే మీ బెండ్లమును వాడితిని. గజ్జి వోయినది. మొండి

గాముండిన స్థలమునందు మరల వెంట్రుకలు మొలచుచున్నవి.”

బాడ్డి 1-కి ధర రు 1-0-0.

టోకు ధరలకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

Colingwood & Co., Mount Road, Madras

క స్తూ రి మా త్ర లు

50 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు.0-10-0

ఇవి స్వచ్ఛమున నేపాళీ దేశపు కస్తూరి, వంచి గోరోజ

నము, ఆదిపచ్చికాన, పావుదారు, మంచినీరునుపువ్వు మొదలగు

వాటితో తయారుచేయబడినవి. ఇవి శైత్యము, శైత్యభారము,

శైత్యజ్వరము గుర్జ్వరము, పన్ని పాలము, ఆశిర్లము, మాంద్యము

మొదలగువాటికి ఉపయోగపడును. చంటిబిల్లల, అశిర్లము వస్త్ర

రాలను వెంటనే మాన్చును. ప్రతివారము సామాన్యముగ వాడ

తగినవి. ప్రతిగృహమున నుండవలెనవి. ముఖ్యముగ పిల్లలగుల

గృహమునం దుండవలెనవి.

అమృతాంజనం డిప్, మదరాసు - బొంబాయి

మీ డైరీయందు జరూరు, ముఖ్యము

అని వ్రాసియుంచు కొనుడు

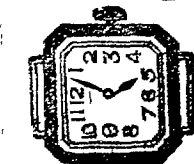
11 జ్యూయల్సు, బ్రిడ్జి మూవ్ మెంటు రోల్డుగోల్డు

ముంజేటి గడియారము.

ఇది క్రొత్తమాదిరి ముంజేటి గడియారము. శ్రేష్ఠమైన

మెకానిజము, అద్దమునందు ఆరేబిక్ లేక

రోమన్ సంఖ్యలుగలవు. దీనినిమీరు బాగుగా

పరిశీలించు. పూర్తి తృప్తియిచ్చును. చూ

చుటకు సహజబంగారమువలె నుండును.

మరియు అడముగానుండును. కాలమును సరిగా చూపును.

5 సం॥ రమలరకు పూచీనియ్యబడు గడియారము 1 కి

ధర రు 12-0-0, లీవర్ మూవ్ మెంటు 10 జ్యూయల్సుగల్గి,

1 సం॥ రము పూచీనియ్యబడు గడియారము బంగారుబిల్లు 1 కి

ధర రు 13-4-0, 18 క్యారెట్లు రోల్డుగోల్డు ముంజేటి గడి

యారము 1 కి ధర రు 9-0-0, జర్మనీ అలారం టైంపీసు

1 కి రు 5-0-0, జర్మనీ డబుల్ డేట్ అలారం టైంపీసు

1 కి రు 6 బి. టైంపీసు 1 కి రు 2-4-0.

ప్రెంచి పడకగది రంగుల ప్రేమసంబంధమైన ఫోటోలు

12 కి ధర రు 2-4-0. ఈ నిగుర విలాసమునకు వ్రాయుడు.

EMERALD WATCH Co., PARK TOWN MADRAS.

కలకత్తా, నవంబరు 11 - జున్నును మేజపై పెట్టి
కనులో నేడు అట్టివాడు దీనిని మేజపై పెట్టి యిద్దరు ల
యరులను ఫిర్యాదని పెం లెట్టు కొని వేరయ్య
జరిగినప్పుడు కలకత్తా యొక్క పోలీసు యిద్దరు
నాటి బిరుదుదాగగా మేజపై నేను అప్పుడున్నప్పుడు
యిద్దరు ముగ్గురు ముగ్గురు పారంభించినప్పుడు నా
యిద్దరు ముగ్గురు ముగ్గురు పారంభించినప్పుడు నా
వారినుండి నా ముగ్గురు ముగ్గురు మేజపై పెట్టు రెండుప
అను అనుభవం అను అనుభవం (అనుభవం)

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల ఉపద్రవము

మరియోక దీనాలాపనము

పెద్దలమామూలు యుక్తి

సిమ్లా, సెప్టెంబరు 10:— నేటి ప్లేటుకాంసిల సభ ముందు అనధికారులయొక్క దొరతనముయొక్కయు కార్యక్రమము చర్చింపబడెను. దక్షిణాఫ్రికాయందు భారతీయులపై చూడబడుటకు అచటి దొరతనము గావించుచున్న చట్టములను గురించిన అనధికారకార్యక్రమము చర్చింపబడెను. ఇందుపై దెక్కు సవరణలు లేబడెను. ప్లేటుకాంసిలసభకు సభ్యుల నెన్నుకొనుటకును, అభ్యర్థులుగ నిలుపుటకును స్త్రీల అనర్హతలను దొలగించుటకు గౌరవనీయ సభ్యుడగు వేమవరపు రామదాసు పంతులుగారు తీర్మానమును బ్రతిపాదించిరి. వైవాహికలకు పునస్సంధానవిషయమున పండ్రిండు నుండి 13 వరకును యితరుల విషయమై 18 నుండి 14 సంవత్సరములవరకును నయస్సును హెచ్చించుటకును పీనలొకొనును సవరణ గావించుటకు నొకచట్టము విషయానుక్రమణికయందుండును.

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు

సర్ డి. పి. సర్వాధికారి

దక్షిణాఫ్రికాయందు గల భారతీయులను చిక్కులందు బెట్టుటకు అచ్చటిదొరతనము గావించుచున్న చట్టములనుండి రక్షించుటకు వెంటనే ఉచితముగ ప్రయత్నములను భారతప్రభుత్వము గావించవలయుననియు, 1924 భారతదేశపు వలస శాసనముక్రింద ఆర్డు మకు చర్యను తక్షణమే దొరతనము దీసికొనవలయుననియు నొక తీర్మానమును సర్ దేవుప్రసాదసర్వాధికారి ప్రతిపాదించుటకు విషయానుక్రమణికయందుండును. భారతీయుల తేమములకు భంగముగ గావించబడిన చట్టముల సందర్భమునను, దక్షిణాఫ్రికా పార్లమెంటు యెదుట విచారణవిషయము పెట్టబడిన యిటీవలి చట్టమును గురించి భారతీయుల తేమములను కాపాడుటకు తక్షణమే దొరతనము యేర్పాటు చేయవలయునని నల్లేశ్వ గారి ప్రతిపాదనను సర్ సర్వాధికారి సభయందు ప్రతిపాదించెను.

విదేశములందలి భారతీయుల తేమములను సంతోషించుటకు సర్ డి. ఎస్. కెల్కర్, సర్ మహమ్మదు హబీబుల్లాగారు దీసికొనిన క్రద్దను గురించి ముందుగా సభ్యుడు క్లాఫించి సర్ ఫిజ్జెహుస్సేను ఉచితరీతిని నీ బరువు వహించినందులకు పరదేవ ప్రసాదుగారు సంతోషించిరి. ఆ విషయమై కాంసిల తొందరపడగూడదనియు, ఆర్మినిగ్రహమును జూపవలసియున్నదనియు సభ్యుడు అంగీకరించెను. ఆర్మినిగ్రహమును జూపవలయునని యిదివరకు చేయబడిన విజ్ఞాపనలు తృప్తికరంబుడలేదు. కాని దక్షిణాఫ్రికాయందలి భారతీయులపై చాల భయానకముగ నున్నందున, భారత ప్రభుత్వమునకు తోడ్పడి, వలసరాజ్యకార్యాలయమునకు గట్టిగయ్యబడులను బెట్టుటకు భారతప్రభుత్వమును బురికొల్పి భారతీయుల కుపద్రవములను గలుగజేయు శాసనములను దక్షిణాఫ్రికా దొరతనము నిర్మింపకండ మానునట్లు చేయవలయునని సర్ సర్వాధికారి చెప్పెను. ఇప్పుడు దక్షిణాఫ్రికాయందు ఒకలక్ష అరువదివేల భారతీయులు గలరు. వారచటికి కంట్రాక్టుపద్ధతిని కూలీలుగబోయిరి. కంట్రాక్టు అనంతరముందు వారచట నివాసములనేర్పరచుకొని ఆస్తులను సంపాదించుకొనిరి. తన తీర్మానమును ప్రతిపాదించలేదనియు, నల్లేశ్వ గారి తీర్మానమును ప్రతిపాదించినదియు, యీ తీర్మానము ప్రతిపాదించుటచే యింకను రాజభారములు బరువుల కవకాశముగలదనియు సర్ దేవుప్రసాదుగారు నుడివీరి. కాబట్టి యీ విషయముపై భారతదేశ మందు గల తీర్మాని ప్రాయమును గుర్తించవలయుననియు, మంచిపరిస్థితి లేర్పడుటకు తన ప్రయత్నములు గావించవలయుననియు సర్ సర్వాధికారి గోచెను.

గౌ. జి. ఎ. నల్లేశ్వగారు

వర్తమానముల చట్టముకంటే కఠినముగ నున్నదనియు, వివరణముల చట్టముపై గత మార్చి నెల యందు కాన్సిలు తీర్మానమును గావించినదియు జి. పి. నల్లేశ్వగారు తీవ్రముగ ఉపన్యాసమును గావించిరి. దక్షిణాఫ్రికాయందలి ప్రజాపంపుము లాయభిప్రాయమునే వ్యక్తము గావించెను. భారతీయుల హక్కులను నూడదీయుటకుగాను యీ చట్టము గావించబ

డుచున్నదని నేటాలు భారతీయు కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు చెప్పెను. కాన్సిల్ సభ్యుల పంచత్సరాసంతరమున దక్షిణాఫ్రికాయందు భారతీయుల బంతులకు యీ చట్టము వలన అవకాశము లేదనియు అచ్చట పుట్టిపెరిగిన భారతీయులయొడ గాని అచ్చట నివాసముల నేర్పరచుకొనిన భారతీయుల యెడగాని చట్ట మెంతమాత్రమును విభేదమును జూపుట లేదనియు మహాత్మా గాంధీగారు చెప్పుచున్నారు. భారతీయుల తేమములను గాపాడుటకు గావించబడిన నిబంధనలు నిరర్థకముగ గావించవచ్చును. వాస్తవముగా భారతీయులను దక్షిణాఫ్రికాయుండి తరిమివేయుటకు యీ చట్టము గావించబడుచున్నది. స్వల్పముగాంధీగారు గావించుకొనిన ఒడంబడిక నియమములకు విరుద్ధముగా యీ చట్టము నిర్మింపబడినది. ఆ ఒడంబడిక ప్రకారముగ భారతీయుల తేమములకు భంగము గల్గింపకుండుటకు వాగ్దానము చేయబడెను. ఈ క్లిష్ట సమస్యను బరిష్కారము గావించుటకు భారతీయులను దక్షిణాఫ్రికాయుండి బంపివేయుటయే సరియగు విధానముని గొందరు భారతీయులు దలంచుచున్నారు. అట్టి విధానము ప్రాప్త్యధ్యష్టి గలవారు మాత్రమే అనలంబించుచున్నారని తాను చెప్పుచున్నాడనియు, తాను దేశాభిప్రాయమును సభయందు నివేదించుచుంటిననియు నమృతమిసినదని నల్లేశ్వగారు చెప్పిరి. ఈ ప్రాప్త్యధ్యష్టిగలవారి విధానము అత్యవసాకరమైనది. భారతీయులను దక్షిణాఫ్రికాయుండి బంపివేయుటకు అనుమతించినచో భారతదేశము దక్షిణాఫ్రికా పన్నిన వలలో చిక్కుకొనుటయే గాక, యిండియా దొరతనము భారతీయుల తరపున గావించు ప్రయత్నములను గంగ పాలు చేసినవార మగుదుము. మరికొందరు భారతీయులు దక్షిణాఫ్రికా దొరతనముపై ప్రతీకారమును జూపవలయునని నూచించుచున్నారు. కాని అట్టి చర్య అవలంబించుటకు పూర్వము దాని ఫలితమును ముందుగ ఆలోచించవలసినదని నల్లేశ్వగారు హితముపంగిరి. ఇతర మార్గములన్నియు బండు అయిన పిదప ప్రతీకారాస్త్రమే కీరణ్యము. భారతీయుల డిప్యూటీనును దక్షిణాఫ్రికా నుండి యివటకు వచ్చుచున్నది. ఈ విషయమై డిప్యూటీనును యొక్క అభిప్రాయములను యిండియా ప్రభుత్వము దలసికొనవలయునని సభ్యుడు గోచెను. దక్షిణాఫ్రికా యందున్న భారతీయుల అభిప్రాయములను దలసికొనుటకు యిండియా దొరతన మెల్ల సక్రమ మార్గమును ఉపయోగించవలయును.

నిరాశ కవకాశములేదు

అచ్చటి పరిస్థితి లింకను నిరాశ గల్గించుటలేదు. గూడెముల చట్టమును దక్షిణాఫ్రికా అసంబ్లియందు బ్రవేశపెట్టిన మంత్రియగు డాక్టరు మేలమగారు నూచించబడిన రౌండు టేబులు సమావేశమును గావించుటకు యిండియా దొరతనములో రాయభారములను గావించు ననెను. డర్బను కాంటి కాంసిలు యీ అభిప్రాయము నామోదించెను. భారతీయులయు యిండియా దొరతనముయొక్కయు ప్రయత్నములు నిష్ఫలమైనచో, యిది వరకువలె సార్వభౌముని ప్రభుత్వము, చట్టమున కనుమతి యీయకుండవలయును అని జి. ఎ. నల్లేశ్వగారు చెప్పిరి. (హర్షధ్యానములు.)

తీర్మానముపై సవరణ

తీర్మానముయొక్క ముఖ్యోద్దేశమును అంగీకరించి, గూడెములచట్టము, వలసచట్టము, రిజిస్ట్రేషను చట్టములయొక్క నిబంధనలను దొరతనము బరిక్షించి, భారతీయుల హక్కులకును, స్వాతంత్ర్యమునకును ప్రతిబంధకములుగ నున్నయెడ దక్షిణాఫ్రికా యూనియను దొరతనమునకు భారతీయుల అసంతృప్తిని ఎరిగించవలయునని కరిండికారుగారు ఒక సవరణను ప్రతిపాదించిరి. భారతీయులు దక్షిణాఫ్రికా దేశమునకు వలసపోవుటను గురించిన చరిత్రను వివరించి, కంట్రాక్టు అనంతరముందు భారతీయులు దక్షిణాఫ్రికాలో నివసించవచ్చునని వారలకు అభయము లీయబడిన కరిండికారుగారు చెప్పిరి. 1860-వ సంవత్సరములో దక్షిణాఫ్రికాయుండి వచ్చిన డిప్యూటీనును కోరిక ప్రకారముగ యిండియా దొరతనము ప్లాడింగు అర్జులను సన్నెండు గావించి, భారతీయులను దక్షిణాఫ్రికా వెడలుటకు అనుజ్ఞ యిచ్చి, వారచట పాఠశాలత్వముల నొందవచ్చునని చెప్పెను. కాబట్టి హైందవ కార్యములు బ్రిటిషు పౌరులవలె దక్షిణాఫ్రికాకు వెళ్లిరి. కాని మిక్కిలి నూతనముగ తయారుచేయబడిన చట్టముయొక్క నిబంధనలు కడుదారులముగ నున్నవి. అచట మును బంపివేయవలయును. భారతీయులను దక్షిణాఫ్రికా తొలగి దొరల కారీనుండి యిండియా ప్రభుత్వము గాపాడుట దాని ప్రధానకర్తవ్యము. కాన్సా బోయినయెడ, భారతదేశము పోయినట్లయినచెక్ నొకసారి కాన్సాగారు నుడివీరి. భారతదేశము పోయినచో సామ్రాజ్యమే బోయినదని దాను చెప్పుచుంటినని

కరిండికారుగారు నుడివీరి. భారతీయుల చెప్పుటకు వలసపోయిన ను వారలను రక్షించుట భారతదేశముయొక్క ధర్మము. వారి హక్కులను అనులను గాపాడుట యిండియా దొరతనముయొక్క విధి.

దొరతనముయొక్క కర్తవ్యము

సవరణ గావడిన తీర్మానమును బలపరచుచు, సామ్రాజ్యములందలి భిన్న భాగములను నిష్కృతపాతముగ జూచుట సార్వభౌముని కర్తవ్యముని సర్ ఉచితముగా నా య తు భాను గారు నుడివీరి. బ్రిటిషు దొరతనము ఈ సమస్యను బరిష్కారము చేయజాలనియెడ అవసరమైనచో యుద్ధముతోనైనను తగవు బరిష్కారము చేసికొనుటకు యీ విషయము భారతీ ప్రభుత్వమునకు వదలివేయవలయును. భారత ప్రైవేటుయో దక్షిణాఫ్రికాయొక్క కట్టు తెరచి బుద్ధివచ్చునట్లుగా సర్ విలియంబర్డు వుడ్డు చేయ సమర్థుడు (సర్వులు) చేతులు జోడించుకొని భైతకులవలె యాచించుటవలన లాభములేదు. దక్షిణాఫ్రికాయందలి భారతీయులను రక్షింపజాలటకు యిండియా ప్రభుత్వమున కసాధ్యముగ నున్నచో భారత ప్రభుత్వము దక్షిణాఫ్రికాయందలి భారతీయుల కటుల తన నిస్సహాయతను చలపి వారలను భారతదేశమునకు తిరిగి రావలయునని గోరవచ్చును. భారతదేశముందు నందలొకొది యకరముల భూములు బీడులై యున్నవి. వారువచ్చి యీ భూములను నేద్యము చేయవచ్చును.

గౌ. రామదాసుపంతులుగారి సవరణ

దక్షిణాఫ్రికాయందలి భారతీయుల పరిస్థితులను అభిప్రాయములను దొరతనము దలసికొనవలయునని గోరుచు సవరణ తీర్మానముపై మరియొక సవరణను గౌ. వేమవరపు రామదాసు పంతులుగారు ప్రతిపాదించిరి. ఇండియా దొరతనముయొక్క సానుభూతిని జూపుచున్నట్టి వైఖరివలన తాను యీ సవరణను బ్రతిపాదించితిని నామదాసు పంతులుగారు నుడివీరి. ఇటీవల ముమారు ఆరుచట్టములను దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులపై దాడిచేడలుటకు యీ నియమ దొరతనము గావించి గాంధీ స్వల్ప ఒడంబడికను నిస్సంబేహముగ నతిక్రమించెనని రామదాసు పంతులుగారు నుడివీరి. ఈ చట్టములు భారతీయులకెట్టి యిబ్బందులను గలుగజేయునదియు రామదాసు పంతులుగారు వివరముగ చెప్పిరి. భారతీయులను దక్షిణాఫ్రికాయుండి తరచుచూచుట కుపయోగించు అధికారము స్వపరిపాలనమున చేపూడిన స్వాతంత్ర్యమును దుర్వినియోగముచేయుట యని యెంచవలయును. భారతదేశము నిరాధారయగు పరాధీనరాజ్యము గావచ్చును. కాని దక్షిణాఫ్రికా అసంబ్లియందు ఆమోదించబడిన శాసనమును ఆమోదించకుండ బ్రిటిషు ప్రభుత్వము కనీసప్రయత్నము చేయవలయును.

రౌండు టేబులు సమావేశము

రామదాసు పంతులుగారి సవరణను బలపరచి, దక్షిణాఫ్రికా భారతీయసమస్యను తీర్చుటకు రౌండు టేబులు సమావేశము గావించవలయునని కె. పి. రాయగారు చెప్పిరి. అట్టి సమావేశావశ్యకతను కార్యకలపరాజ్యముల మంత్రియగు భామగు గారు నూచించిరి. దక్షిణాఫ్రికాను సందర్శించినపిదప భామగు గారిట్టి నూచనను గావించిరి. సామ్రాజ్యవాద్యులను యీ విషయమై గుర్తించవలసినదని భామగుగారు పీటరు మారిట్టుబర్గనుండు గావించిన ప్రసంగమునందు చెప్పిరి. భారతీయుల దురదృష్టమువలన భామగుగారు పడభ్రష్టులైరి. వారిసానే కర్నలు అమెరికా వలస రాజ్య కార్యదర్శి అయ్యెను. పుట్టుకచే అమెరికా యిండియనుగ నున్నాడు. దక్షిణాఫ్రికా సమస్య వీరికి కొట్టినపిండియే. రౌండు టేబులు సమావేశ మనావశ్యకమని కె. అమెరికా గారు నుడువలేదు. కాబట్టి సార్వభౌముని ప్రభుత్వము రౌండు టేబులు సమావేశమును అంగీకరించుచుండిరిని రాయగారు దలంచుచున్నారు. తననంతరము భారతమంత్రి గల డు. మన కష్టములం దానంతయునను హైందవమంత్రికి సానుభూతి యున్నట్లు నూచనలు గానరావు. రిండింగు ప్రభుత్వముకొక ప్రయత్నములను మనము గుర్తించవలయును. ఈ వల్లరు బ్రిటిషు పరాజ కార్య ధరంధరులును దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల సమస్య పరిష్కారమునకు భాధ్యులై యున్నారు. ఈ సభపై గాని లేక యిండియా దొరతనముపైగాని యీ సమస్య బాధ్యతంతగా లేదు. బాధ్యతంతయు సార్వభౌముని దొరతనముపై యున్నది. ఈ విషయముపై బ్రిటిషు ప్రభుత్వము కలుగజేసికొని దక్షిణాఫ్రికాయందలి భారతీయుల బాధలను దొలగించవలయున్నది. అట్లు దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వపు వ్యాపారమునందు సామ్రాజ్య దొరతనము కలుగజేసికొనిన అడకు వచ్చుచున్నది. ఈ సభవారు గాని లేక భారత దేశముగాని రౌండు టేబులు సమావేశము గావలయునని గోరుచుండుటచే రాయగారు అడి గావలయునని గోరుటలేదనియు, భామగుగారుట్టి నూచనను గావించి

రనియు రాయగారు దెల్పిరి దక్షిణ ఆఫ్రికా దొరల నము యొక్క కష్టములను భారతీయులు గమనించుచున్నారు. కాని భారతీయుల కష్టములను గూడ దక్షిణ ఆఫ్రికా దొరలను గుర్తించవలయున్నది. ఇంట్లో లాభముకొరకుగాని లేక దక్షిణ ఆఫ్రికా లాభముకొరకుగాని గాక బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యతేమము కొరకుగాని యాతగువు బరిష్కారమును గావించుటకు రాండుకేబిలు సమావేశము ముఖ్యపరమని రాయగారు స్పష్టముగ దెల్పిరి.

సర్ ఫజ్జీ హుస్సేనుగారి తొమ్మవచనములు

తీర్మానమును, తీర్మానముపై ప్రతిపాదించబడిన సవరణను అంగీకరించుచు సానుభూతిని వ్యక్తముచేయు ప్రసంగమును సర్ ఫజ్జీ హుస్సేనుగారు గావించిరి. ఈవిషయ మతిక్లిప్తమైనదనియు, ప్రాముఖ్యమైనదనియు, మిక్కిలి మార్గవమైనదనియు సర్ హుస్సేను అంగీకరించెను. జనవరి 20-వ తేదీన బ్రహంగించుచు భారతప్రభుత్వము వలదని నివేదించినను నేటాలు జూలై ఆర్డినెంసు అంగీకరింపబడెనని రీడింగుప్రభువు దెల్పిననియు, స్వపరిపాలన ననుభవించుచున్న రాజ్యముయొక్క ఆంతరంగిక వ్యాపారముల బరిష్కారము గావించుట సులభసాధ్యముగాదని సర్ మియానుఫజ్జీ గారు వాక్రచ్చెను. చట్టమువీడ చట్టము భారతీయులపై దక్షిణ ఆఫ్రికా ప్రయోగించుచుండ భారత ప్రభుత్వముయొక్క నివేదనలన్నియు బుట్టబాటలా ఆయినవనియు, సమస్య పరిష్కారము దుస్సాధ్యమనియు భారతీయులను, దక్షిణ ఆఫ్రికా భారతీయులను దలంచుటయందు ఆక్షేపణ కానరాదు. అయినప్పటికిని యాక్టివ్ సమస్య తీర్మానము గావించుటకు మెండుగ ఓర్చిబూనవలయును. రాండుకేబిలు సమావేశముకొరకు భారత ప్రభుత్వము రాయబారములను సలుపుచుండ గూడెముల చట్టము అను బాంబు దక్షిణ ఆఫ్రికా దొరలను మువ్వొంగించెను. ఈచట్టము భారతీయులకే గాక హిందూదేశమందలి యూరోపియనులకును అగ్రహమును గలుగజేయుచున్నది. తన్ను సందర్శించుటకు ధీర్ఘచ్ఛిన్ దిప్యతేమనునకు సమాధానముగా రాజప్రతినిధి దెల్పినట్లు, దక్షిణ ఆఫ్రికాయందలి భారతీయుల సమస్య మూలమున సామ్రాజ్యరాజకీయ సంబంధములందు ప్రతిఘోషములను గలుగజేయును. ఎడతెగకుండ భారతప్రభుత్వము యీసమస్యను గురించి దొరల నమునకు నివేదనల నంపుచున్నది. ఫలానిఫనిచేసినచో దక్షిణ ఆఫ్రికాయందు గల భారతీయులకు లాభము గలుగునని హైందవులుగోరునది ప్రభుత్వముజేయుటకు అధికారము గలదియన్నచో యిండియా దొరలను చేయ సిద్ధమగుచున్నది. అంతకుండు యే దొరలనును జేయజాలరు. దొరలనుయొక్క భావిప్రయత్నములు జయప్రదముగ ఫలించునో లేక నిష్ఫలమగునో వారుదెల్పజాలని సర్ ఫజ్జీగారునుడిచిరి. సత్త్వమునుబట్టి యీప్రశ్నకు ఈ తీర్పును నీయవలయును. తాను నిరుత్సాహి గాకపోయినను అధికముగ ఆశాపరుడను గానని హుస్సేనుగారు నుడిచిరి.

భారతదేశమునకు స్వపరిపాలనాధికారము లేదు

“మేము పంపిన నివేదనలనుబట్టి ప్రస్తుత లాభకరముగ నున్న విధానము నవలంబించుటవలన ఈ తీర్పు తీరముగ తనజేయుటకు భంగముగలుగుననియు, దక్షిణ ఆఫ్రికాయందలి భారతీయుల జేమమువలన తోట్టుటువలన శింశ్రీ పీఠలన తనరాజ్యమునకు ఆర్థికముగ లాభమనియు, భావియందు దక్షిణ ఆఫ్రికా దొరలనును దెలిసికొనునని నేను దలంచుచున్నాను. దక్షిణ ఆఫ్రికాకువలె మనకు స్వపరిపాలనాధికారము లేదు. కాబట్టి సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమును స్వపరిపాలన గల రాజ్యముయొక్క ఆంతరంగిక వ్యాపారములందు తోక్యము గలుగ జేసికొనవలయునని మిగుల ఆశతో దెల్పజాలము. నేను సూతన పథ్యుడవగుటచే స్థాయిసంఘమును, సర్ దేవప్రసాద సర్వాధికారి, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ, జిన్నాగార్లతో సంప్రదించితిని. మేము సమస్యయావత్తు పైనను నిష్పక్షపాతముగ పునర్విచారణ గావించితిమి. స్వపరిపాలన ననుభవించుచున్న రాజ్యముయొక్క ఆంతరంగిక వ్యాపారములందు సామ్రాజ్య ప్రభుత్వము తోక్యము గలుగజేసికొనవలయునని వారెంతమాత్రమును గోరదలచుటలేదనిరి. కాని దక్షిణ ఆఫ్రికాయందలి భారతీయులసితిని దెలిసికొనుటకు యిండియాదొరలను తన మంచి నుపయోగించి ఈభయదేశములను సభ్యముగ నుండుటకు యత్నించవలయుననియు వారు గోరిరి. స్థాయిలన సంఘము గావించిన సహాయమునకు కృతజ్ఞతను జూపుచున్నాను. ఆచర్యఫలితమువలన విషయాశుక్రమణికయందు గల కొన్ని ప్రతిపాదనలను ప్రతిపాదించుటకు గారణము, తీర్మానము విశాలముగనున్నదనియు, భారతీయుల జేమమునను గాపాడుటకు యిండియాదొరలను యిష్టమునచ్చిన చర్య నవలంబించుటకు అవకాశమిచ్చుచున్నదనియు దెల్పుటకు నేను సంకల్పించుచున్నాను. భారతప్రభుత్వము యిదివరకే చట్టమును మిక్కిలి జాగ్రత్తగ పరిశీలించి, దక్షిణ ఆఫ్రికాదొరలను మునకు కొన్ని సంగతులను వివరించుచు నివేదనను పంపెను. ఆ చట్టమునందలి కొన్ని నిబంధనలపై దొరలనుయొక్క సంపూర్ణముగ అసమ్మతి నిడివరకే తెలిపితిమి. వివరములను దెలుపుచు నికత్వరితముగ దొరలను చట్టముపై ఆక్షేపణల సంపనల యందు” (హర్ష ధ్వనములు)

దక్షిణ ఆఫ్రికా దిప్యతేమ

ఇండియా కనలికాలములో రాబోవుచున్న దక్షిణ ఆఫ్రికా దిప్యతేమను సభ్యులవలన దక్షిణ ఆఫ్రికాయందలి భారతీయుల స్థితిగతులను గురించి కనుగొనబడునని సర్ ఫజ్జీ హుస్సేనుగారు తెల్పిరి. దక్షిణ ఆఫ్రికా దిప్యతేమతో సంప్రదించుటకు యిండియా దొరలను మెదరు చూచుచున్నది. దక్షిణ ఆఫ్రికాయందలి భారతీయుల పరిస్థితులను దెలిసికొనుటకు భారత ప్రభుత్వము యితర మార్గములనుగూడ దీసికొనుటకు దలంచుచున్నది. చేయవలసినదేమియును చేయకుండ ఊరుకొనను. ఈ విషయమై యిండియా దొరలను చేయగలిగినదంతయు జేయునని కాంసిలు విశ్వసించవలయును. ఏవియో కొన్ని హక్కులనుగాని, దక్షిణ ఆఫ్రికాయందలి భారతీయులకు లైసెన్సులుగాని యిండియా దొరలనును గోరుటలేదు. న్యాయమును, సబబును జూపవలసినదని యిండియా దొరలను కోరుచున్నది. ఇండియా దొరలను భారతీయులకు న్యాయమును యిప్పించుటకు శక్తి వంచన లేక ప్రయత్నించును. దీర్ఘ హర్షధ్వనములు.)

సవరణ గావించబడిన తీర్మానమూమోదించబడెను

గౌరవ కరందీక్షాదు, వేమవరపు రామదాసు పంతులుగార్లచే సవరణ గావించబడిన సర్దేవ ప్రసాద సర్వాధికారి తీర్మానమేకగ్రీవముగా స్టేట్స్ కాంసిలు సభయందు ఆమోదించబడెను.

పునస్సంధాన వయో నిర్ణయశాసనము

పిమ్మట సర్ బి. యస్. శర్మగారు ప్రభుత్వముతరపున వివాహితకన్యల వయస్సు 18 గను, అవివాహితల వయస్సు 14 గను పునస్సంధానమునకు నిర్ణయించు చట్టమును ప్రతిపాదించిరి. దీనిని చాలమంది యాక్షేపించువారును, మఱికొంద రీవయస్సుల నింకను హెచ్చించుటకు గోరువారును కూడ గలరనిరి. కాని ప్రభుత్వమువారు జాగ్రత్తగా నాలోచించి దీనిని నిర్ణయించిరి. ఇది మానవసేవాకార్యము, గాన విద్యావివేకం లెల్ల నామోదింపవలె ననిరి.

హిందువులని మహమ్మదీయులనియు పాక్షిబుద్ధి లేక భారతదేశమందలి వివేకవంతుల ప్రతినిధిగ నే భర్తలకు రెండేడ్లు కఠినత నిర్ణయించు 876 వ యంశమును రద్దుచేయగోరిరి.

ప్రకృతిసిద్ధ మగు అన్యాయము నిట్టి భౌతికవికారములగు శాసనములవలన, పరిశుద్ధులను సర్ ఉమరు హయత్తునుగా రాక్షేపించిరి.

కపర్డిగారు మానవసేవా కార్యముగా నూహించలేదు. ప్రస్తుత ధర్మములను మార్చు నవసరములేదనిరి. సర్. గౌరుగారి ప్రతిపాదన చాల రాష్ట్రములచే నభ్యంతర పెట్టబడెను. సంఘ సంస్కార మిట్టి శాసనపద్ధతులచే నిర్ణయించుట తగని కార్యమనిరి.

లాలా రామశరణదాసుగారు కపర్డిగారి వచనముల ననువదించిరి.

ద్వారకనాథ మిత్రగారుగూడ శాసనము నాక్షేపించిరి. గౌరుగారి బిల్లుపై చాల యాక్షేపణలను సూచించు వాదములు బయటజేసినవనిరి. పట్టణములందు వివాహము వయస్సు 18 గనే యున్నది. పల్లెలందు మాత్రము 12గా నున్నది. దీనికి ప్రజలందు చర్చకు వదలుచో సాంఘికవిషయములందు చర్చింపరాదని చాల మంది యేవగించుకొందురనిరి.

మదరాసు యుద్వోగియగు టి. సి. దత్తుగారు చట్టము, ప్రస్తుతము భారతీయులందు సాంఘిక దురాచారమును మూలమట్టుమగ ద్రుంచితేయ మహాపకారకర మగు శాసనమని యామోదించిరి. ప్రజాభ్యుదయకరముగ సాంఘికాభ్యుదయము చేకూర్చునో యీ సభలు మతేమ చేయుననిరి. పదిమంది పండ్లెండుకు వివాహపు వయస్సును హెచ్చించినపుడు మతమునకు చాల భంగము వాటిల్లననిరి. కానియట్టియపాయమురా లేదు. కావున నిష్పాదుకూడ నట్టి యపాయము రాదనిరి.

పిమ్మట చాదర్ యిస్మాయిలుఖాను గా రీశాసనమువలన గృహస్థుల కపరిమితపాపాయము కలుగుననియు నెట్టి వయస్సును నిర్ణయించక వదలిస్తే మహమ్మదీయ మతసిద్ధాంతముల కిది వ్యతిరేకమనియు నుడిచిరి.

సర్ మెనక్ట్ దాదాబాయిగా రీశాసన మత్యవసరమనియు సాంఘికాభ్యుదయకర మనియు మానవసేవాకార్యమనియు నుడిచిరి. మతసిద్ధాంతములకు వ్యతిరేకమగుచో నేను వ్యతిరేకపడెడివాడనే కాని యట్టిది నాకు దోచుటలేదు. గృహస్థులగునూడ నెట్టి యపాయములు లేవు. ఎంతమంది భర్త లా చిక్కులందు పడి న్యాయాయములకు జేబడిరని యుడిగిరి.

కరండికరుగా రీస్వల్పమార్పులన నెట్టి యసభ్యులు కనబడుటలేదు కాన బలపడిరి.

యూ.ఎస్.ఎస్.గారు బిల్లును బలపఱచుచు మహమ్మదీయ మతమునం దెట్టి యభ్యంతరము లేదనియు 12 వ సం॥ న వివాహితకన్యల కన్య 18 వ సం॥ ము లోపుగా భర్త పనికి రానివాడని తోచుచో వానిని విడనాడుటకు వీలున్నది కాన మహమ్మదీయకన్యల కిదియొక మహాపకార వసతి.

పిమ్మట సరసింహశర్మగారు కనాధానిమిచ్చుచు బిల్లే మతమునకు వ్యతిరేకముగ జేకుండనే తన గుకాబడెననియు, క్రింది సభయం దొక్క వంగరాష్ట్ర మహాన్యకీయుండు గాక మిగత వారందఱు నామోదించిరనియు, “హాల్లీగు లైట్లుక్క”ను పత్రిక గూడ ప్రభుత్వము నీవిషయమున బ్రస్తుతించినదనియు, నేసంఘము వారి మతసిద్ధాంతములను గూడ మించకుండగనే శాసనమును ప్రభుత్వమువారు తయారుచేసిరనియు దెలిపిరి.

పిమ్మట బిల్లు చర్చించుట కంగీకరింపబడెను.

కపర్డిగారి సవరణ

కపర్డిగారు వివాహితకన్యల నివయమును వయస్సు 18 కు హెచ్చించక యిదివరకుండినట్లే 12 గా నుంచదగినదని సవరణ ప్రతిపాదించిరి. అల్పవయస్సునందు బలహీనులగు పిల్లలుపుట్టుదురను సిద్ధాంత మంగ్రహర్యములను గ్రహించుచో సత్వర హితమని ద్రువపడినది. అన్ని రాష్ట్రములు నీ శాసనము నాక్షేపించినవి. (లేదు. లేదు.) ఈ శాసన మున్నది యున్నటులు గ్రహించుచో గృహస్థులకు చిక్కులుకలుగుటయే గాక భార్యాభర్తల పాత్రను కపాయము తటస్థించుననిరి.

సవరణను రామదాసుగా రాక్షేపించుచు విద్యార్థి సైనికులు చాలమంది తమకు పసివాండ్రగు భార్యలు కలుగుటయ నగమమునూ రనిరి. దేశమునందు బలమగు జాతీయవైస్యముండనలసినచో తప్పక యీబిల్లుమోదించబడవలయును. బుద్ధిమంతులందఱును దీని నామోదించుచున్నారునిరి. లాలా రామశరణదాసు, కె. వి. రంగస్వామి అయ్యంగారు, సర్ ఉమర్ హయత్తును గార్లు సవరణను బలపఱచిరి. భర్తకు 18 సంవత్సరముల లోపున వైవాహికసంజంధములు కల్పించుకొనుచో భర్తకు రెండుసంవత్సరముల కరిన శిక్ష నిర్ణయించుట రంగస్వామి అయ్యంగారు రాక్షేపించిరి. కార్యాచరణమునకు రానిశాసనము నంగీకరించుటవలన లాభమేమని సర్ ఉమర్ హయత్తునుగా రడిగిరి. ఉద్వోగ్యుల లండలు సేకముగా శాసనమునకు సమ్మతినిచ్చుట నాక్షేపించిరి. అనధికారులు మాత్రమే సమ్మతుల నీయవలెననిరి.

సర్ బి. యస్. శర్మగారు సమాధానమిచ్చుచు విద్యార్థి కులందఱు వయస్సు 18 కు నిర్ణయించుట నామోదించుచున్నారనిరి. ఒక్క మొదటితరగతి న్యాయాధికారులు మాత్రమే యీ సేరములను గమనింతురగాన కావలసినంత రక్షణముగూడ నున్నదనిరి. అది జాతీయభిప్రాయ మగుటయే కాక ఛాందస పద్ధతులం దభిమానము గలస్త్రీలుకూడ తమపిల్లల వయస్సునందు వివాహము చేయుటవలన గలుగు ననర్థములను గ్రహించుచున్నారు.

సంయుక్తపరగజాల యుద్వోగి యగు శ్యామలబేహీ మిత్రగారు తాను ఛాందసప్రాప్యణుడైనను బిల్లు చాలక్షేమకరముగాన నామోదించుచున్నారనిరి.

ద్వారకనాథ మిత్రగారు, కలకత్తాలోని న్యాయవాది పుస్తక భాండాగార సభ్యులందరు సాంగ్గదేశమునుండి వచ్చినవారేయినను వయస్సును హెచ్చించుట నష్టదాయక మనిరనియు, పాట్నా ప్రధాన న్యాయస్థానమందలి న్యాయమూర్తి యాంగ్లేయుండే యైనను, వయస్సును హెచ్చించుటవలన చాల కష్టములున్నవనియు, పోలీసువారి సహాయమున నైతికాభివృద్ధి కలిగింతుమను మాట నిరర్థకమేగాక యసభ్యమకూడ ననిరి.

కపర్డిగారి సవరణ 25 ప్రతిపాటులు 7 అనుకూలురు నగుటచే నోడిపోయెను.

మఱియొక సవరణ

కరండికరుగారు క్రింది యనుబంధమును జేర్చగోరుచు ప్రతిపాదించిరి. “సంధానమును గూర్చిన నిర్ణయము శాసనము లోని రెండవయంశమందున్నను యీశాసనమునకు పూర్వమే వివాహమయి, ప్రధమసంధాన సమయమునకు 12 వత్సరముల వయస్సు వచ్చినట్టికన్యను భర్త కలయుచో నది బలవత్సంధానముగా నేరదు.”

సర్ బి. యస్. శర్మగారు సవరణ నంగీకరించిరి. కాన పది యంగీకరింపబడెను.

రామదాసు తీర్మానము ప్రతిపాదించబడలేదు

స్త్రీలగుటచే శాసనసభలకు ప్రతినిధులుగా నియంబఱుటకుగాని, నియోజక పునాక్తు నుపయోగించుటకుగాని యభ్యంతరముండకూడదను రామదాసుగారి తీర్మానము ప్రతిపాదించబడలేదు. వీలన నిన్నుదీనికి సంబంధించినదొక ప్రభుత్వతీర్మాన మంగీకరింపబడెను రామదాసుగారు తీర్మానమును ప్రతిపాదించు దలంచుచో నెలకుముందు తెలుపవలెను.

సభ రేపటికి జరుపబడును. సంస్కరణములపై చర్చచేయబడును.

స్టేటు కౌన్సిలు సభ: సంస్కరణ తీర్మానమును నిరాకరించుట

స్టేటు కౌన్సిలు సభ మరెయొక మారు తన పెద్దరికమును సార్థకపరచుకొనినది. నిష్పంధశాసనములను రద్దుజేయవలయునని పట్టులుగారు దెచ్చిన చట్టమును నిరాకరించి, స్టేటు కౌన్సిలు సభ తన స్వాతంత్ర్యవిముఖత నిటీవల ప్రపంచమునకు చాటి నది. రంగాచార్యులుగారు తుపాకుల ప్రేల్పు విషయమున తెచ్చిన చట్టమునుగూడ, స్టేటు కౌన్సిలు సభ నిరాకరించినచో, నాశ్వర్యముండదు. స్టేటు కౌన్సిలు సభను నిర్మించిన ప్రయోజనము ప్రభుత్వమువారికి నిన్నటి దినము బాగుగ చేకూరెను. మితవాదు లగు సర్ శివస్వామి అయ్యరుగారును, రా॥ బ॥ టి. రంగాచార్యులుగారును గూడ ఆమోదించిన సంస్కరణ తీర్మానమును, స్టేటు కౌన్సిలు సభ జీర్ణించుకొనలేక బోయెను. సెత్తా గాలో నవరణ తీర్మానము పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ గారి తీర్మానము బోలియున్నది. వీరి తీర్మానముతో బాటు, సర్వాధికారుగారు ప్రతిపాదించిన తీర్మానము గూడ నిరాకరింపబడెను. సర్వాధికారు గారు, బ్రిటీషు ప్రభుత్వ ప్రకటనము నయినను కోరక, కన్వెనుషను సభ జరిగిన చాలు ననిరి. ఇంతటి బలహీనమగు సూచనగూడ స్టేటు కౌన్సిలు సభకు రుచింపలేదు. సామ్రాజ్య శాసనసభవారు చేసిన తీర్మానములను నిరాకరించుటయే పనిగ బెట్టుకొనిన స్టేటు కౌన్సిలు సభవారి నెంతని కొనియాడవచ్చును! ఈ సభయందు, కాంగ్రెసు సభ్యులు ప్రవేశించిన గాని, వాతావరణము కొంతవర కయినను మారజాలదు.

ప్రభుత్వమున మాటలాడిన క్రేరారుగా రేమి, మడ్డిమెనుగా రేమి తమ మామూలు హేతువులను చాటిరి. కాని ఇవి విస్మరమనియు, దురభిప్రాయ పూరితమనియు, చూచినంతనే చెప్పవచ్చును. సంస్కరణ పీఠికముఖ్యమని వీరు పట్టుదలజూపుట వింత గాదు. పార్లమెంటు సభయే హిందూ దేశపు భావ్యభివృద్ధి సంతను నిర్మూలనవలయునని చెప్పటలో, స్వయం నిర్ణయాధికారమును నిరాకరించుటయే వీరి ప్రధానోద్దేశ్యము. కాముపిషయమై తమకు పట్టుదల లేనని అధికారులు చెప్పినపుడు, సంస్కరణములపీఠికయందలి ప్రతిపక్షమును తూచా దప్పకూడ కొనసాగవలయుననుట అసభ్యము. ప్రజాభిప్రాయము స్పష్టముగ వెలువడినపుడుగూడ దానిని నిరాకరించుటకు ప్రభుత్వ సభ్యులు వెనుకాటుటలేదు సంస్కరణ తీర్మానము అంత్యసందేశమని నిరసించుటకు మడ్డిమెనుగారు స్టేటు కౌన్సిలు సభలోగూడ ప్రయ

త్నించిరి. భారతీయుల యభిప్రాయములను వెలిబుచ్చుట నయితము అంత్యసందేశమగుచో, అంత్యసందేశము కాని దేముందును? ప్రజల కోర్కెలు నెరవేరనిచో, దేశము మరల సత్యాగ్రహమును శాసనోల్లంఘనమును అవలంబించునని రామదాసుపంతులుగారు స్పష్టపరచిరి.

ప్రజలలో నింతటి నిరాశను గలిగించుట పాడిగానేరదు. గౌరవప్రదమగు సహకారము సభిలపించెడి జాతీయవాదులను తృణీకరించుట, వివేకముగాని రాజనీతిగాని గాజాలదు. సంస్కరణములను కొనసాగింపుడని తెలుపుటదప్ప మడ్డిమెనుగారు వేరొక యనుకూలసూచన గావింపరయిరి. మడ్డిమెనుగారిని సయితము మించెడివారు స్టేటు కౌన్సిలు సభలలో గలరు. సర్. ఉమర్ హాయత్ ఖానుగా రట్టివారిలో నొకరనుటకు సందియములేదు. ఇదివర కిచ్చిన సంస్కరణములు సయితము విస్తారమనియే వారితలంపు. ఇంకను ఎక్కుడు సంస్కరణములు లభించుచో, దేశము విచ్ఛిన్నమగునని వీరు భయపడుచున్నారు. వీరి భయము బాపుటకో యన స్టేటు కౌన్సిలు సభ వారు సంస్కరణ తీర్మానమును నిరాకరించిరి. అసాధ్యమైనట్లు చెప్పు మానే జరగు కే. సి. రాయుగారు, హాయత్ ఖానుగారి యంతటి ప్రతికూలురు గాకున్నను, పాపము సత్వరాభివృద్ధి యనిన మిగుల భయపడు చున్నారు. ఆకారణము చేతనే వీరు మెజారిటీ రిపోర్టుతో సంతృప్తి జెందిరి. రీడింగు ప్రభువుగారి దూరదృష్టియు రాజనీతియు రాయుగారికి మిగుల అచ్చెరువు గలుగజేసెను. మరల నొక ప్రభుత్వ ప్రకటనము కోరుట అనవసరమనివీరితలంపు. ఇందువలన ఉపద్రవము గూడ గలదట.

సంస్కరణ తీర్మానము నామోదించినను దానిని సఫలపరచుటకు తగినబలము లేదని రాయుగారు భావించుచున్నారు? అట్టిబలము నేల సంపాదించగూడదు. చార్జ్ న్యరహిత సహాయ నిరాకరణము అనుష్ఠానసాధ్యమనియు, ప్రజలలో నైకమత్యమును శిక్షణయులేక నది విఫలమయ్యెననియు రాయుగారు దెలుపుట సమంజసముగ నున్నది. అటు లగుచో, ఈ యుద్యమమును మరల నేల కొనసాగింపగూడదు? రాయుగారిందు కేల తోడ్పడగూడదు? కేవల నిరాశను మాత్రము దెలుపుట రాయుగారిబోలు ప్రముఖులకు పాడిగానేరదు. సర్ మెనక్సీ దాదాభాయిగారి యభిప్రాయము తెలుసుకునో దెలుప సక్కరలేదు. ఇంగ్లండుకు బోయి ఆంగ్లేయాభిప్రాయము మన కోర్కెలకు విరుద్ధముగ నున్నదని, వీరు యిటీవలననే కనుగొని వచ్చిరి. అందుచే, తొందరపడగూడదని వీరు వాదించుచున్నారు. దాదాభాయిగారు దెలిపిన సంగతులు నిజమగుచో బ్రిటీషు సుహృద్భావముపై నాధారపడి లాభములేదని తెలియును. బ్రిటీషువారు విముఖులుగ నున్నారను కారణముచే, భారతీయులు స్వపరిపాలనా సంపాదన ప్రయత్నములను మానుకొనుట, అవమానకరముగాదా? కాంగ్రెసు ప్రముఖులలో నొకరగు సర్ డిన్నా వాచా గారు తమ వృద్ధాప్యమున, సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధి కడ్డుదగులుట విషాదకరము. స్టేటు కౌన్సిలు సభవారు, నెహ్రూగారి సంస్కరణ తీర్మానము బోలుతీర్మానము నామోదించెదరని, ఎవరును తలచియుండదు.

కాని దేశమున సందిగ్ధసమయ మరుదెంచినపుడు, స్టేటు కౌన్సిలు సభ కొంచెము విశాలబుద్ధిని గనుబటచునేమోనని, కొందరు భ్రమజెందియుందురు. అట్టివారికి సభవారి విరుద్ధపర్య తీరని యాచార్యంగము కలుగజేయకమానదు. ఈ తరుణమున భావికర్తవ్య మేమని విచారించుట ప్రాజ్ఞుల ప్రధానధర్మము.

నిస్సహాయము

హిందూ దేశ మెంత నిస్సహాయు రాలై యున్నదో, స్టేటు కౌన్సిలు సభలో సర్. ఫజులుల్ హుస్సేనుగారు దెలిపిన విషయములబట్టి గ్రహింప వచ్చును. దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల గూర్చిన తీర్మానముపై ముచ్చటించుచు, ప్రభుత్వ సభ్యులగు హుస్సేనుగారు కేవలనిరాశను దెలిపిరి. నేటాలు ఆర్డినెన్సును నిర్మింపవలదని ఇండియా ప్రభుత్వమువారింతదూరము దెలిపినను, దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు వినకబోయిరట. స్వపరిపాలనము ననుభవించెడి అధినివేశరాజ్యములలో నుదయించెడి సమస్యలను పరిష్కరించు టెటులనో దెలియకున్నదని, హుస్సేనుగారు దెలిపిన వాక్యములను పరికింపవచ్చును. ప్రధమసాధనము, హిందూ దేశమునకు గూడ సంపూర్ణస్వపరిపాలన మిచ్చుట. హిందూ దేశము అధినివేశరాజ్యస్థానము నాక్రమించుచో, దక్షిణాఫ్రికాతో నెటుల మెలగవలయునో గ్రహింపగలదు. అట్టితరి, దక్షిణాఫ్రికా సయితము భారతీయుల నింత చులకనగ జూడజాలదు. హిందూ దేశమునకు స్వపరిపాలనము లేని సమయమున, ఇండియా ప్రభుత్వమువారి యు నను ధైర్యము వహించి తగిన ప్రతికారము సలిపి దక్షిణాఫ్రికాకు బుద్ధిజాతపవలయును. అంతియగాని, మంత్రములకు చింతకాయలు రాల వనురీతిని, ప్రార్థనలవలనను విన్నపములవలనను పనులు నెరవేరునని తోచదు.

ఇండియా ప్రభుత్వమువారి కేమి, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారి కేమి దక్షిణాఫ్రికా విషయమున జూపెడి బలహీనత తీంతవ్యము గాదు. భారతీయులపై జూపెడి కౌతన్యమునకును, దక్షిణాఫ్రికా పట్ల జూపెడి భయమునకును వ్యత్యాసము స్పష్టముగ గనుపించును. ప్రభుత్వమువారు దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులను రక్షించుటకు సర్వశక్తిని ధారపోయవలయును. లేనిచో భారతవర్షము తనతనయులను రక్షించుకొనుటకయినను అవకాశమియవలయును. ఏవనిజేయకుండుటచే, భారతీయులదుస్థితి దుర్భరమగుచున్నది. దక్షిణాఫ్రికా సమస్యగూర్చి యాశయే లేదని భారతీయులు తలంచుట వింతగాదని, హుస్సేనుగారు దెలుపుచున్నారు. కాని, అనుకొని సంతనిరాశ కవకాశము లేదట. ఇట్టి మాటలవలన ప్రయోజనమేమి? ప్రభుత్వమువారు తగిన ప్రతిక్రియల సవలంబించినపిమ్మటగాని, నిరాశ దొలగలదు. అందుకు మారుగ, భారతీయులు ఓరిమితో నుండవలయునని ఫజులుల్ హుస్సేనుగారు హితము దెలుపుట కడువిచిత్రము. ఎంతకాల మోరిమి జూపుట? అవమానములను మాటుమాటాడక భరించుట ఓరిమియగునా? ఇండియా ప్రభుత్వమువారింత నిస్సహాయము నిదివరకెన్నడును జూపియుండలేదు.

నూతన ఆసియాచట్టము భారతీయులహక్కులకు భంగ కరిమని ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించుచున్నను, వారు తగిన చలనము జూపకుండుట శోచనీయము. ఏదేశమున నయినను ఇట్టి అన్యాయము జరుగునెడల ఒక్కటే మయినను సహించదు. బ్రిటీషు సామ్రాజ్యవాదులగు నొక జాతివారిని వేరొక జాతివారు వేధించుట, ఎంత యుక్తమో దెలుపనక్కరలేదు. సామ్రాజ్యస్వరాజ్యముపైగూడ మక్కువ దొలగుట కిది తోడ్పడగలదు. హిందూదేశము దక్షిణాఫ్రికావలె అధినివేశరాజ్యము కాదు గావున, బ్రిటీషుప్రభుత్వమువారిని జోక్యము కలుగజేసికొనవలయునని అడుగుటకు వీలుండదని హుస్సేనుగారు దెలుపుట జూడ, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారుగాని ఇండియా ప్రభుత్వమువారుగాని సహాయము జేసినదని తలచుట కవకాశము గనుపించదు. ఇక జరుగవలసినపని యేమి? దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారి దయాధర్మముపై నాధారపడియుండుటయే గద. కాని, దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు భారతీయులను మానవతుల్యులుగ పరిగణించనపుడు, వారెటుల దయ గనుబటతురు? భారతీయులు సర్వత్ర నిస్సహాయులని వారికి దెలియును. భారతవర్షము స్వపరిపాలనము సంపాదించువరకు విముక్తి గలుగదు. అందునిమిత్తమై ప్రజలు తమ సర్వశక్తులను ధారాబోయుట ముఖ్యము.

ఛేబర్లేనుగారు : బ్రిటీషు పద్ధతులు

నానారాష్ట్రసంఘసభయందు ఆస్తిను ఛేబర్లేనుగారు బ్రిటీషు పద్ధతులగుర్చి చేసినప్రసంగము బ్రిటీషు గౌరవమునకు కళంకము గలిగించును. పోరాటములను మాధ్యస్థమువలన, పరిష్కరించుకొనవలయునని సూచించిన జనీవా ఒడంబడికను బ్రిటీషువారు నిరాకరించినందుకు, ఛేబర్లేనుగారు సమాధానము జెప్ప బ్రయత్నించెరి. ఇట్టి సమాధానమును వీరు దెలుపకుండిన బాగుండెడిది. కాని, వీరిసమాధాన మొకవిధముగ మేలొనగూర్చవచ్చును. ఇంపీరియలిస్టు పద్ధతులవలన ప్రపంచశాంతి కెటుల భంగము కలుగుచున్నదో, వీరివాక్యముల గాంచిన స్పష్టమగును. బ్రిటీషుప్రజలంతవర కేకార్యమును నిర్వహించినను అవి తర్కమునకు విరుద్ధముగనే యున్నవట. ఇంగ్లండు సిద్ధాంతములను పాటించక, పనిజేసి చూపించునట. జనీవా ఒడంబడికపట్లగూడ వీరిటులనే నడుచుకొనిరట. ఇందునుబట్టి ఏమని తెలియును? ఛేబర్లేనుగారికి స్వయంనిర్ణయసూత్రము, ప్రపంచశాంతి, మున్నగు విశాలవిషయములు గోచరింపవు. వారు చేసెడికార్యములుగూడ అందు కనుగుణముగ నుండవు. ఛేబర్లేనుగారివాదముజూచిన, భారతవర్షపు స్వరాజ్యాయముగూడ బ్రిటీషువారి కిటులనే దోచును గాబోలు. తర్కవిరుద్ధ మగు ద్వంద్వప్రభుత్వము, వారికి ముఖ్యమని దోచియుండును. ఇట్టి నిరర్థకవాదము, ఇంపీరియలిస్టుల మతమున కనుగుణముగ నున్నది. ఉన్నతాదర్శములు గలిగి మానవాభ్యుదయమునకై పనిజేయుట కుద్యమించెడి రాజకీయ పక్షమువారుగాని, బ్రిటీషు గౌరవమును రక్షింపజాలరు. ఆదర్శము లేకుండ, ఏకార్యము జరిగినను అది వక్రమార్గమునకు దిరుగును. హిందూ

దేశము, ఆదర్శములను ముందుబెట్టుకొని పనిజేయును. ఆదర్శమును దరిజేరనీయకుండుట, గొప్పతనమును సూచించదు. మనస్సు పరిపక్వమై, ఆయుధప్రయోగముపై కుతూహలము దొలగనిది లాభములేదనియు, ఆయుధములను తగ్గించినంత మాత్రమున నినుమతయు ప్రయోజన ముండదనియు, ఛేబర్లేనుగారు చాటుచున్నారు. భావపరివర్తనము ముఖ్యమని ఎల్లరును అంగీకరించెదరు. మనోనిగ్రహము గుదురనిచో, కార్యక్షేత్రమున కలహము లంతరింపవని యొప్పుకొనవచ్చును. కాని, మనస్సును చక్కబరచుమార్గమేమి? అందుల కెట్టిప్రయత్నము సలుపవలయును? యుద్ధములకును పోరాటములకును పురిగొల్పెడి ఆయుధములను ఎంత తగ్గించుకొనిన సంత మేలుగద. బాహ్యసాధనలవలన, అంతశ్శుద్ధిని చేకూర్చుకొనుటకు వీలగును. మనస్సు పరిపక్వము గాలేదను మిశ్రచే, బాహ్యసాధనలను అవలంబించకుండుట హాస్యాస్పదము. ఏదియో సాకుజెప్పి, ఆయుధములను పెంచుకొనుటచేతనే మరింత దురవస్థ చేకూరుచున్నది. కేవలస్వరక్షణనిమిత్తమే తాము రక్షణోపాయముల సవలంబించుచున్నామని, ఛేబర్లేనుగారు చెలిపిన ప్రయోజనములేదు. ప్రతిజాతియు స్వరక్షణార్థమే ఆయుధములను తాను ధరించుచున్నటుల దెలుపును. పెద్దజాతులు సయితము ప్రపంచశాంతిని కాపాడుటకు మనఃస్ఫూర్తిగ బనిచేయనపుడు, నానారాష్ట్ర సంఘమువారి యోచనలవలన నేమి ప్రయోజన ముండును? ఛేబర్లేనుగారి ప్రసంగము మిక్కిలి నిరుత్సాహము గలిగించక మానదు.

మోసాలు తగాదా

మోసాలు తగాదా తుద కెటుల పరిణమించునో దెలియదు గాని, కలనల్ ఎమెరీగారి ప్రసంగము మాత్రము బ్రిటీషు పత్రికల ఆగ్రహమునకు గురియయ్యెను. డెయిలీ మెయిలుపత్రిక తీవ్రముగ సభిక్షించుచున్నది. ఇరాకుల్ మరికొంతకాలము నిలుచుటకు గాని, మోసాలును స్వాధీనపరచుకొనుటకు బ్రిటీషువారి కెట్టిహక్కులేదని యాపత్రికతలంపు. కన్సర్వేటివు పత్రిక యిటుల దెలుపుట జూడ, మోసాలువిషయమున ఎమెరీగారెంత విరుద్ధముగ ప్రవర్తించిరో స్పష్టమగును. 1928 సంవత్సరములో మెసపోటేమియా మాండేటు అంతరించును. అప్పటినుండియు ఆ దేశము సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము బడయవలయును. లేనియెడల, సంధిప్రత్యము లన్నియు వట్టి బూటకమగును. మాండేటులు అన్యదేశాక్రమణకు మార్గము లగును. మెసపోటేమియా ప్రతిపంతునిమిత్రమును మోసాలు నూనెగనులకొరకును వాని నాక్రమింపవలె ననుట, హాస్యాస్పదము. మాండేటులవలన, ప్రజలలో నెక్కుడు అసంతృప్తి గలుగుచున్నదిగాని, శాంతి గలుగుటలేదు. ప్రజాభిప్రాయమును కనుగొని తదనుగుణముగ నిర్ణయము గావింప వలెనని తుర్కీ ప్రభుత్వమువారు గోరుచున్నారు. నానారాష్ట్రసంఘమువారిచే నియమింపబడిన విచారణసంఘము, మోసాలుప్రజలు తుర్కీవారి యధీనముక్రింద నుండుట కిచ్చగించెదరనియు ఇరాకు ఆరబ్బులకు సంపూర్ణస్వాతంత్ర్య మిచ్చుచోమాత్రము వారితో జేరెద

రనియు దెలిసిరి. బ్రిటీషుపరిపాలనముక్రింద నుండుటకుమాత్రము వారు ఇచ్చగించరనిగూడ, స్పష్టముగసూచించిరి. అట్టితరీ, మోసాలువిషయమై ఇంకను తగాదాబెంచుట, నష్టమునకు కారణమగును. మహమ్మదీయప్రపంచమునం దాగ్రహము ప్రబలునని, డెయిలీ మెయిలుపత్రిక మందలించుచున్నది. గార్వినుగారు అబద్ధరసపత్రికకు వ్రాయుచు, ఎమెరీగారి సూచనలను నిరసించుచున్నారు. ఎమెరీగారు దూరదృష్టిజూపి తమకు న్యాయముగ జేందని మోసాలుపై ఆశను వదలుకొనుట మేలు.

కాంగ్రెసు పత్రిక

ఈపత్రిక యిదివరకు రాజమహేంద్రవరము నందు ఆంధ్ర యువజన స్వరాజ్యసభవారి యాజమాన్యమున ప్రకటించ బడుచుండెను. ఇపు డీసభ పారుదీనిని సీతానగరం గౌతమీ సత్యాగ్రహశ్రమమువారికి వశపఱచిరి. గత నెల 25 వ తేదీని రాజమహేంద్రవరమున జరిగిన యువజన సభాసమావేశమునం దీవిషయమున స్పష్టముగా తీర్మానములు చేయబడెను. యువజనసభగూడ గౌతమీ ఆశ్రమముతో లీనము చేయబడెను. శ్రీయుత కళావేంకటరావుగారి వద్దనున్న సభాద్రవ్యము 300 రూపాయలునుగూడ ఆశ్రమమున కిచ్చునటుల తీర్మానింపబడెను. ఆప్రకారము కాంగ్రెసు పత్రికా కార్యాలయము రాజమహేంద్రవరము నుండి సీతానగరమునకు మార్చబడెను గాని వెనుక సంపాదకులు గా నుండిన శ్రీయుత మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్య గారే యిపుడును సంపాదకులుగా నున్నారు. ఈనెల 8 వ తేదీని వెలువడిన సంచిక సీతానగరమునందే ప్రకటింపబడెను. దీనిని కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. పత్రికపైజూడ మారినది. దీనియందు స్వవిషయ మను శీర్షికగల ముఖ్యాంశము ముఖ్యముగా చదువదగినది. స్వరాజ్య సభవారి తీర్మానములుగూడ యీ సంచికయందు ప్రకటితములు. విఖ్యాతులగు శ్రీయుతులు బ్రహ్మజోశ్యుల సుబ్రహ్మణ్యం, మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగార్లు మున్నగు ఆశ్రమవాసుల లాలనమునం దీప్రతికాబాలిక దినదిన ప్రవర్ధమానయై చిరంజీవియై భక్తిపూర్వకముగ మాతృసేవను భగవత్సేవను గావించి తరించుగాక యని కోరెదము.

సాలు చందా మూడు రూపాయలు. సీతానగరం-కొవ్వూరు మార్గము. (గోదావరి తీరము) అని వ్రాయవలెను.

కీ. శే. గుండు అచ్చమాంబగారు

ఆంధ్రదేశమున గుండు అచ్చమాంబగారి నామము సర్వత్రవ్యాపించియున్నది. ఈమెను ప్రసిద్ధమగు కవయిత్రి. ఈమె రచించినపాటలను, ఆంధ్రగృహములలో శుభకార్యములందు సామాన్యముగ పాడుచుందురు. ఈమెకవిత్వము సరళమై, హృదుమధురమై యొప్పుచుండును. రామేశ్వర యాత్ర యను గ్రంథమునందు, అచ్చమాంబగారి కవిత్వానైపుణ్యము వెల్లడియయ్యెను. ఆమెకు గనుపించిన విశేషము లన్నియు కనుల గట్టినటుల వర్ణింప బడెను. అచ్చమాంబగారికి చక్కని ఆంధ్ర సంస్కృతభాషాపరిచయము గలదు. సనాతన హిందూగృహమున బుట్టి బెరిగి, వైధవ్యభారము వనుభవించుచు, అచ్చమాంబగారు తమకు

గల స్వల్పవశానములను జూచునప్పుడు కుప
యోగించిన విధము మిగుల ప్రశంసాపాత్రము.
అచ్చమాంబగారు గుంటూరులో స్థిరనివాస మేర్ప
రచుకొనిన పిమ్మట, స్త్రీల నముద్ధరణకు మిగుల
పాటుబడెను. స్త్రీవిద్యాభివృద్ధికై ఆమె సలిపిన కృషి
మిక్కుటము. గుంటూరు మ్యూనిసిపలు సంఘము
నందు, ప్రభుత్వమువారి మేను సభ్యురాలుగ నియ
మించిరి. తమ ధర్మమును అచ్చమాంబగారు
సమర్థతతో నిర్వహించి, స్త్రీస్వాతంత్ర్యమువలన
గలిగెడి లాభములను నిదర్శనపూర్వకముగ జూప
గలిగిరి. తమ విల్లులో ధర్మశాస్త్రములకు సామ్యము
వినియోగింపవలయు నని అచ్చమాంబగారుకోరుట
బట్టి, ఆమె ధార్మికశీలమును కనుగొనవచ్చును.
అచ్చమాంబగారి బంధుగుల కందరికిని మాసాను
భూతిని చెలుపుచు, ఆమె యాత్మకు పరమేశ్వరుడు
శాంతి నొసగుగాత యని ప్రార్థించెదము.

వయోనిర్ణయచట్టము : స్టేటు కొన్నింటి సభ
స్టేటు కొన్నింటి సభవారు వయోనిర్ణయచట్ట
మును కొలదిమార్పుతో సంగీకరించిరి. చట్టము
శాసన మగుటకు పూర్వము, పండ్రెండుసంవత్సర
ములవయస్సు గలవారి నీచట్టము శాధింపదని
మాత్రము నవరింపబడెను. ఈచట్టము నాక్షేపించిన
వారు స్టేటుకొన్నింటిసభలో గూడ కలరు. కాని,
పలువురు సుముఖతజూపిరి. అంగీకార యోగ్యమగు
వయస్సును ఐదుమూడు సంవత్సరములని నిర్ణయిం
చుట, తీవ్ర సంస్కరణముక్రిందకు రానేరదు. ఉభ
యశాసనసభలును యీచట్టము సంగీకరించుటచే,
చట్టము శాసనమయినటులనే భావింపవలయును.
స్వల్పసంస్కరణములకు నయితము అడ్డుగలిగిం
చుట, అభివృద్ధిసూచకము గానేరదు. ఇకనుండియు
సంఘము మేల్కొని అవసరమగు సంస్కరణము
లను తనంతతానే కావించుకొనుచో, సత్వరాభి
వృద్ధి గలుగుట నిశ్చయము. సంఘము సజీవమై
యొప్పును.

ఆరోగ్య సంరక్షణకార్యక్రమము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేక తంతి)

జనీస, సెప్టెంబరు 11:—జాతీయమితి ఆరోగ్యసంరక్షక విధా
నమును చర్చించుచుండ బ్రిటిషు ప్రతినిధి క్యామ్యులుగారు ఈ
సంఘమువారు పూనుకొన్న పనిని ఆక్షేపించుచు ఆర్థికప్రశా
ధన సంపదలకు దాటకుండ పనిజేయవలెననియు అనుకొన్నదాని
కంటే ఎక్కువ ఖర్చు చెట్టుకొండ పనిజేయవలెనని హెచ్చరించిరి
జాతీయమితివారు ప్రాచ్యదేశములో ఈవిషయమై జేయు
చున్న పనినిగూర్చి వార్తించుచు ముఖ్యముగ సింగపూరులో నెల
కొల్పిన ఆరోగ్యసహచార కార్యాలయమును నెలకొల్పుటెం
తయు లాభకరమనుచు ప్రాచ్యదేశము ఈవిషయమై చాల సా
మ్యుభయపటచే ప్రాచ్యదేశములో ఎక్కువ పనిజేయవలసియున్న
దని ఏ. సి. చాటర్జీ గారు ప్రస్తావించిరి. ఆరోగ్యాధికారులను
ఒకరి నొకరిని మార్పుపద్ధతిని పురస్కరించుకొని జాతీయమితిలో
జేరిన దేశముల అధికారులు ఈమార్పులలో పాల్గొన్నచో
తేక అట్టి దేశములు ఆరోగ్య సంఘమునుండి సహాయమును బొం
దిన ఆ సంఘానికి ఆదేశములు ముడుపుగట్టవలెననిరి. రాక్వెల్లరు
నిధిని గనుక తీసివేసినచో జాతీయమితి సంఘానికినుండి ముందుగ
పెట్టుబడి పెట్టుట బడకుండజేయుటకు, రాక్వెల్లరు నిధినుండి
ఇచ్చి జేయించిన పనిని, జాతీయమితి సంఘానికినుండి ఇచ్చి జే
యించిన పనిని వేర్వేరుగ జూపవలెననిరి.
జాతీయమితి ఆర్థిక ఫనిని గూర్చి రెండవసంఘమునకు
చెలుపుటకు చాటర్జీగారిని ప్రస్తుతము అసంబంధిలో సభ్యునిగ
నియమించిరి.

రిపులసంకులము

మరికొన్ని నేనలు దిగుట

మ్యాడ్రీడ్, సెప్టెంబరు 11:—సిద్దిర్స్, క్యుయిలేటు
ఆగ్రము మన్య ప్రెంచిదేశసహాయముతో మరికొన్ని నాకలు
దిగినవి. ప్యాల్మీసు యుద్ధనాక దిగినవి. కొన్ని నిమిషములలో
రిపులు ఆయుధములను ప్రయోగించుకుండ హతమార్పులకు ప్రయ
త్నించునట. యుద్ధనాకలు ముట్టడి ప్రారంభించినవి. రెండు ఫిరం
గులు మాలినటుల దోయుచున్నది.

రిపుల సంరక్షక ప్రయత్నములు

పెద్దపల్లెలమీద జరుగుట

మ్యాడ్రీడ్, సెప్టెంబరు 11:—అలిజరునుండి దక్షిణ
ముఖముగ అబ్జులుకరింగా రేగినయొ అలుహూసిమస్ సమస్త
రక్షణను తన పినతండ్రి అబ్జులుసలాంగారి కప్పగించెననియు,
దెలియుచున్నది. ఐరోపా మహాసంగ్రామములో జేసినటుల
పెద్ద ఏర్పాట్లను సంరక్షించుకొనుటకు రిపులు ప్రత్యేకనిపు
ణులను రప్పించి చేయుచున్నారని స్పెయినువార్తలు చెలుపు
చున్నవి.

యునైటెడ్ స్టేటు

ప్రెంచివా రీయవలసినముణము

అమెరికనుల యభిప్రాయము

సాల్టరీకే సీట్, సెప్టెంబరు 11:—గేటుట్రును ఆమె
రికాకీయవలసినముణమును దీర్చుటకు ఇచ్చిన సదుపాయము
కంటే ఎక్కువ పరాసుల కీయబడదని అమెరికను ఋణ పరి
ష్కారసంఘాధ్యక్షుడు మ్యాట్టుగారు దెలియజేసిరి. చర్చిలు,
కెయిలోగారు జేసికొన్న ఏర్పాట్లను అమెరికను ప్రభుత్వము
వా రంగీకరించరనిరి.

ఈ జిప్స మంత్రులు

రాజీనామానిచ్చుట

లిబరల్స్ మంత్రివర్గముతో సహకారము సల్పరు
కెయికో, సెప్టెంబరు 11:—వ్యవసాయమంత్రి, పుర్యా
క్షేత్రముల మంత్రియు తమ కార్యనిర్వాహక పదవులను త్య
జించిరి.

అబ్దుల్ అజిజ్ ఫామిగారియందు తమకు విశ్వాసము గల
దని అబ్దుల్, లిబరల్స్ వర్గమునా రెండురు ఏకగ్రీవముగ తీర్మా
నించిరి. తక్కిన ఇద్దరు లిబరల్స్ మంత్రులును రాజీనామా నీయ
వలెననిరి. లిబరల్స్ మంత్రివర్గపు కార్యనిర్వాహకవర్గముతో
ఇక వెంటమాత్రము సహకారము సల్పరాదని నిశ్చయించుకొనిరి.

మరే సంరంభమును గూడ పురీగొల్పుటను ఖండించిరి.
దీనివలన ఉపద్రవముగ ల్లనని మంత్రివర్గమునకు దెలియజేసి హె
చ్చరించిరి.

ఇతరులవలన తాముగూడ మతోద్ధరణకై నిలబడదమని
చెలుపుచు సిద్దిపాషాగారికి దెలియజేసిరి.

నావికుల సమ్మే పరిస్థితులు

ఆ విధేయులగు నావికులు చెటసాలకేగుట

మెల్బోర్న్, సెప్టెంబరు 10:—వేర్వేరు నాకలయందు
పనిజేయుచు సమ్మేగట్టిన 100 నావికులకు శాస్త్రయుక్తమగు
ఉత్తరవులను ధిక్కరించిరిని ఒకపత్తమునుండి మూడువారము
లవరకు శిక్షించిరి.

వెల్లింగ్టన్, సెప్టెంబరు 11:—డక్షిణ ఓడ నావికు
లు 28 మందికి ఒక నెల శిక్షను విధించిరి ఒక్కొక్కరోజు 18
పనిలోనికి రానందున రిపబ్లింగులను గోల్పోవలసినది నిశ్చ
యించిరి.

దక్షిణ ఆఫ్రికాలో సమ్మేగట్టినవారి భార్యా పుత్రుడు
లకు మరికొంతకాలమువరకు ఏమియు ఇవ్వజాలనని యూనియ
ను క్యాసిలు కంపెనీవారు దెలియజేసిరి.

సిడ్నీ, సెప్టెంబరు 11:—ఇంగ్లీష్ రిటర్ మందినీ అరస్టు
జేర్పాటుకు వారంటులు జారీచేయబడెను.

కనిపించని యునైటెడ్ స్టేటు

నాకావిమానము

సిబ్బందిగతి

హనులు, సెప్టెంబరు 10:—పి. హెచ్. 9 విమాన
ము కొడుకు చెదకుచున్నాడు. నాకావర్గము ప్రయత్నించు
చున్నది. నాకా విమానము క్యాంపికి 15 మైళ్ల దూరములో
కనిపించెను. సిబ్బంది అంతయుసజీవులైయున్నారు. అందరినం
తోమము వర్షించుటకు పిలువేడు. ప్రత్యేకముగ పత్రికలను ప్ర
కటించిరి. యుద్ధవిరామపు సంతోషమువలన సంతోషమునకు
మిరిలేకుండెను.

ఈజిప్టు రాకొమరుడు

బల్గేరియా పోలీసు కావలి

లండన్, సెప్టెంబరు 7:—'సిపెడిను' రాకొమరుడు
కాన్స్టాంటినుపోలి జేరెనని ఇంగ్లను సమ్యక్ము తొలగలేదు.
సరిహద్దులను అతిజాగ్రత్త బల్గేరియా పోలీసువారు కనిపెట్టి
జూచుచున్నారు. రాకొమరుని లక్షణము లన్నిటిని ఆనవాలు
నిమిత్తము బ్రిటిషురాయబారులు దెలియజేసిరి. రాకొమరుని
న్నేహితు లాతనిని బల్గేరియానుండ తర్కిక గొంపోదలచిరను
చున్నారు. దేశమంతటను వ్యాపించియున్న తురుష్క ప్రజ
లుండుటచే ఇది తేలికగ జరుగును. తా నెచటికి జోవునది ఎందు
లకు జోవునది సరిగా సమాధానము నీయజాలనివారిని తర్కి
జోవువారిని పోలీసుగూఢచారులు కనిపెట్టి జూచుచున్నారు.

కీ|| శే|| జి. ఇజాక్సు

గారు రిడింగు ప్రభుని సోదరుడు తనను లై నులో
భూస్థాపితము జేయవలెనని గోరిరట. కాని మొదట ఆతని
కోరిక ఎవరికి తెలియకపోవుటచే చెర్చిల్లో భూస్థాపితము
జేసిరి. ఇప్పుడు ఆకోర్కె దలసినవంటనే చెర్చిల్నుండి లై నుకు
మార్చిరి

జర్మనువర్తకము

ప్రాంసుతో రాయబారములు ప్రారంభమగుట

లండన్, సెప్టెంబరు 9:—15 తేదీని ప్రాంభమున
ప్రాంస్కో జర్మను వర్తకరాయబారములు కొన్నినాళ్లు పట్టు
ననుచున్నారు. రాయబారము లాగినప్పటినుండి పరిస్థితులు
చాల చిక్కలయందు పడినవి. అందుచే క్రొత్తగ తాత్క
లికపు టాడంబడికను జేసికొనుటవసరమనిరి. రషియా ఇటలీతో
గూడ రాయబారములు ప్రారంభమగు ననుచున్నారు.

సోవియటు ఒడంబడిక ఇంతవరకు సభివృద్ధి గాంచ
లేదు. అంతటితో ఎవరును జేప్పకొనుటలేదు.

మాస్కో-ఇటలీ

ఒడంబడిక ప్రయత్నములు

లండన్, సెప్టెంబరు 9:—ప్యాల్మీసుగూర్చి జర్మనీ తలపథముగ
నుండవలెననిజేయ, సాగ లేదు. సోవియటు ప్రభుత్వముగూడ
ఇటలీ విషయమై అటులనే జేయుచున్నదట. ఇటలీ అధికార
మును మధ్యధరాసముద్రము, బాల్కన్సులును కేంద్ర యూర
పుకు చాలదగ్గరగాను బాల్కన్సులును ప్రాంస్కో బ్రిటిషువారికి
సమ్మేసనను ముప్పోలీసీగారుజేయు ప్రయత్నములను ప్రభుత్వ
పత్రికలు చర్చించుచున్నవి. ప్రాంస్కో బ్రిటిషు ప్రభుత్వముల
శాస్త్రతన సమగ్నములతో యన్యుటల సోవియటు ఇటలీ
వారు ఒడంబడికను జేయదలచుకొన్నారు. అందుచేతనే సోవి
యటుకు ప్రతికూలముగ చర్చిలుగారు చేయు ఏర్పాట్లకు ఇటలీ
ప్రభుత్వమువారు సమ్మతింపక దూరముగ నిలబడిరనుచున్నా

ఇరాకులో ప్రతిపండు

లండన్, సెప్టెంబరు 11:—పూర్వము వ్యవసాయ శాఖ
కారిగనున్న రోజురథామనీగారిని మేనేజింగు డైరెక్టరుగ నియ
మించిరిని చెలుపుచున్నారు. ఇప్పుడు దామసుగారు ఇరాకులో
నున్నారు. ఏకరమునకు మంచిప్రతిని పండించుటకు ఏర్పాటు
లను, వసతులను గలుగజేయుచున్నారు. భామసుగారితో తక్ష
ణము ఇరాకుబోంబ చారితో ఆలోచించుటకు చల్యనుపర్చుప్ర
భుని అధ్యక్షత క్రింద ఒక సంఘము నేర్పాటుజేసెదరట. ఇదివ
రకే కావలసిన సామగ్రినంతయూనిరి. ఆగస్టు, సెప్టెంబరు, అక్టో
బరులలో చాల ప్రదేశములను సాగులో పెట్టవచ్చు నను
చున్నారు.

జైబలుద్రాసు తిరుగబాటు

స్వాదాను ఖాళీజేయుట

కొండల శ్రీనివాస

ప్రార్థన, పెద్దెంబరు 11:—జైబలుద్రాసు రాజధాని స్వాదాను పూర్తిగా ఖాళీజేసినది ఎలావార్తలు చెబుచున్నవి కాని పూర్తిగా అధికారుల లెక్కను దీనిని ఖాళీజేయవలెనని బాటపెట్టినది ప్రజలను, పిల్లలను బ్రాహ్మణ బాధానియాలనున్న కొండప్రదేశములలోని గొంపోలనుచున్నారని చెబుచున్నది. కాని ఇంకను శిథిలముగాకుండ కోట వలెనున్న పట్టణమును ద్రాసులు ఆక్రమించుకొని ఇంకను దుర్గములో చుట్టబడిన 700 ప్రెంచిసేనలను ముట్టడించ దలచుచున్నారు. ద్రాసులసాయకుడు ఇస్లాం మరేళ్లు లందరి సహాయము నపేక్షించుచున్నారు. కంఠములో ప్రాణమున్నంతవరకు శ్రమలతో పోరి తనమాడవని ద్రాసులు ప్రతిపదానిరి.

కార్తికపక్షమువారి ఆశయములు

మితవాదులు బోలెడివిధుల వలుకుబడి

లండన్, పెద్దెంబరు 8:—ప్రేడ్ యూనియను కాంగ్రెసుపక్షములో రెండుకక్ష లేర్పడినవి. ఇందులో ఏది పెగ్గో దెలియదు. ఒకపక్షమున స్వేచ్ఛగారు రెండవపక్షమునకుగ్లెన్సుగారు నాయకులుస్వేచ్ఛగారిపక్షము బోలెడివిధులనువారు క్లెన్సుగారి పక్షమువారు సక్రమపద్ధతుల నపేక్షించువారు. వీరిద్దరికిని తగవు తీవ్రముగానే యుండును. బోలెడి విషయ పెగ్గోచే ఆశ్చర్యముగ నుండును.

ప్రేడ్ యూనియను జనరలు కవున్నిలుకు సమ్మెగట్టు అధికారము నిచ్చుటకు ఇంకను ఆలోచించుచున్నారు. మాను కొనలేదు. పరపక్షులుగాకుండ లోకజ్ఞానముతోడనే ప్రవర్తించుచున్నారు.

సకలత్వాలాగారు

యూనియను జ్యోకుపతాకమును

ఎత్తివేయవలెననుట

అందుచే వాషింగ్టను సభకు వుద్ఘాటగారు వెడలమనుట

లండన్, పెద్దెంబరు 7:—ప్రపంచమంతట కార్మికులు బానిసలుగ నున్నారనుటకు యూనియను జాకు పతాకము చిహ్నము. దానిచేతనే కార్మికులను అంగక్రొక్కచున్నారు. అందుచే దానిని తీసివేయవలెనని సకలత్వాలాగారునుటచే అట్టి వానితో తానెంతమాత్రము వెడలజాలనని వుద్ఘాటగారు చెలియజేసిరి.

ప్యాంగుహే అల్లరులు

అపారముగ నష్టములు

ప్యాంగుహే, పెద్దెంబరు 8:—నిన్నటిదినము దొమ్మిదే అపారముగ నష్టముగల్గెను. చాలమందికి అపాయములు ఘటిల్లెను. చీనాపత్రకలు వ్యాఖ్య జేయుటలో జాగ్రత్తగ నున్నయని. "జనరలు లేబరు యూనియను"వారు మాత్రము గట్టిగానే ఆక్షేపించుచున్నారు.

నేడు 8000 వమ్మెదారులు మరల మునిసిపలు ఎలక్ట్రీకు కాఖలో కర్మాగారమున పనిలో ప్రవేశించిరి. 50000 మిల్లు పనివాండ్రను మరల తేర్చుకొనిరి. వీరు జాలై నుండి పనిలేక పడియున్నారు.

ప్యాక్టు సమావేశము

జర్మనీకి మరింత ఎక్కువ

ప్రాతినిధ్యము గావలెననుట

లండన్, పెద్దెంబరు 7:—ప్యాక్టు సమావేశమునకు ఒక్క హేల్ స్ట్రెస్ట్ గా పోగూడదని జర్మను ప్రతికలు హెచ్చరించుచున్నవి. జర్మనీతరపున ఒక్క స్ట్రెస్ట్ గారిని తింపుట వ్యాఖ్యముగా దనుచున్నారు. వీరికి 4 గురు విడేకాంగ మంత్రులు ప్రతిపక్షులుగనుండురు. లండను సభ పద్ధతి ననుసరించవలెనని ఇతర ప్రతికలు వాకొనుచున్నవి. జర్మనీతరపున చాలమంది ప్రతినిధులుండుటకు ఏర్పాటుజేయవలెననుచున్నవి.

జాతులనందరిని కలుపుకొనుట

అందరును ఐక్యతతో నుండగోరుట

ఇంగ్లండు కోల్డ్

చాంబర్లను సమాధానము

జనీవా, పెద్దెంబరు 10:—2½ శతాబ్దములనుండి బ్రిటిషు జాతీయ భావమున గొప్ప మార్పులన్నియొ గల్గెను. బ్రిటిషు ప్రజలుచేసిన తీర్మానము లెవ్వియు సమంజసముగలేవు. రాజ్యాంగపద్ధతుల విషయమున్నో, గ్రేటుబ్రిటనుకు దొమినియనులతో సంబంధముల విషయమై, సాధారణ సిద్ధాంతములను విడిచి ప్రత్యేకముగ ఒకపంగతిని బట్టుకొని సాధారణముగ సిద్ధాంతముల నేర్పాటుజేయుచున్నారు. అంతియగాని సాధారణ సిద్ధాంతములనుండి ప్రత్యేక విషయములను నిర్ణయించుట లేదు. జాతిసమితికి మధ్యవర్తి పరిష్కారము, పెన్సియాటి (శత్రువు ఉపద్రవములేకుండుట) ఆయుధములను, సేనలను దగ్గించుటయు అందరితో బాటుకావలసిన అంగములే. నైతికరూపేణ మొదట ఆయుధములను, సేనలను తగ్గించుట, నిజముగ సేనలను ఆయుధములను తగ్గించుటకంటె ఎక్కువ ముఖ్యము. నైతికత్యాదీనిభావము మనముకు పట్టవలెనని, బాహ్యచేష్టలు ప్రయోజనములేదు. ఒకరి యందొకరికి అనుమానము అపనమ్మకము తగ్గుట కొకపద్ధతిని గనుగొన్నగాని మనము తలచెట్టి గొప్ప కార్యక్రమమును సాధించజాలము. అందుచేతనే పూర్తిగ సంరక్షక ఏర్పాటులనే గ్రేటుబ్రిటను గోరుచున్నది. ఇప్పుడు భిన్నాభిప్రాయములతో కొట్టుకొనుచు మరల పోరాటమునకు దిగనున్న జాతులందరినివర్గరగ జేర్చుటకు మనము ప్రయత్నించవలెనని ఆస్టిక్ చాంబర్లనుగా రుపన్యసించిరి.

బ్రిటిషు వర్తకపు లెక్కలు

ఆగస్టు మాసమునకు

లండన్, పెద్దెంబరు 11:—ఆగస్టు నెలకు 91740 పౌనుల బ్రిటిషు దిగుమతులు, 610877 పౌనుల ఎగుమతులు జరిగెను. జాలైకంటె రెంటిలోగూడ తక్కువగానే దిగుమతులు, ఎగుమతులు జరిగెను.

పారిశ్రామిక సంఘములు

జర్మనీలో క్రొత్తగ పారిశ్రామిక సంఘములన్నియుచేరి కేంద్ర సంఘముగ ఏర్పడుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఉత్పత్తిని సామర్థ్యముతో పెంపొందజేయుట కిట్లు జేయుచున్నారు.

మస్గాలు సరిహద్దు

లండన్, పెద్దెంబరు 7:—మస్గాలువిషయమై జాతి సమితివారు తర్కీకి ప్రతిపాలముగ తీర్మానించినచో తర్కీ ఏమిజేయునదీ తురుష్కు ప్రతికలు ఇప్పుడేపుడే చెబుప నారంభించుచున్నవి. అంతర్జాతీయ కాంటి తురుష్కుల హక్కును గుర్తించుదానివిధ ఆధారపడియున్నదని ట్రెమ్మన్ ప్రతికా విలే శిరి కాన్ఫ్రాంటు నోపిలునుండి చెబుచున్నాడు.

జాతిసమితి దీనిని గ్రహించునుగాక. తర్కీకి యువ ద్రవముగ జేయు తీర్మానమున్నచో రాజ్యాంగ వేత్తల మాటలకు అగ్గముండదు. ప్రతిపాల తీర్మానమును ఒకవేళ ఒప్పుకొనెదరనుకొనుడు. కాని తర్కీ తనప్రాణముకొనుట పోరాడవలసి వచ్చుననుచున్నది.

జినోవివుగారి హితవు

లండన్, పెద్దెంబరు 9:—కమ్యూనిస్టులు సోషలిస్టులు (సాంఘికవాదులు) కలిసి పనిచేయుచున్నారు. 'రెడ్' సంఘములు ముఖికమగుచున్నదనియు నేడో శపా ముందుకువచ్చి పెట్టుబడిదారులను ప్రపంచములో ఓడించు ననుచున్నారు. ప్రస్తుత కార్మిక నాయకులందరును భిన్నాభిప్రాయములను జంపుకొని రైతులందరును, వీధికాపు లందరును వికమత్వముతో మెలగుటకు ప్రయత్నించవలెనని జినోవివుగారు హెచ్చరించుచున్నారు. ఇప్పుడు మనము ఏకాంతి గాని ఒకరినొకరు దెలిసికొని మనమందరము కలిసి పనిజేయుటకు ప్రయత్నించవలెననిరి.

ప్రేడ్ యూనియన్ కాంగ్రెస్

జె. హెచ్. థామస్ గారు ప్రతికూలురుగ మారుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, పెద్దెంబరు 11:—పూర్వము కార్మికమంత్రి వర్గములో అధినివేతమంత్రిగనున్న థామస్ గారు ప్రేడ్ యూనియను కాంగ్రెసులో ప్రతిపక్షులుగ మారిరి. పెంబ్రోకు, యేసిరు నాకాశయములను మాసివేయుటకు ప్రభుత్వమువారు జేసిన తీర్మానమును ఖండించుచుండ నాకా నిర్మాణపనులు గావలసియున్నవి. ప్రభుత్వమువారిచే నెలకొల్పబడిన ప్రదేశములందు జేయుట యుక్తమనియు ప్రయత్నము కంట్రాక్టు ద్వారా కీయగూడదనియు తీర్మానామోదకులు మాట్లాడిరి. తమ పక్షమువారికి కష్టము గల్గిన తక్షణము తప్పించుకొనువారు కాంతిని గూర్చియు యుద్ధమువలన గలుగు ఉపద్రవమును గూర్చి మాట్లాడుట నిష్ప్రయోజనమని థామస్ గారనిరి.

మరాఠో సమరము

రిపుల నైముట్టడి నల్పుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

ప్రార్థన పెద్దెంబరు 11:—ప్రెంచి ఉత్తర రంగమున దాడి నల్పుటకు ప్రారంభముగ దారుణముగ శత్రుత్వము మారు మ్రోగెను. ముట్టడి తృప్తికరము గనే సాగుచున్నది. చాల స్థానములు ఆక్రమించు కొనబడినవని పెజ్ వార్తలు చెబుచున్నవి.

పాటియాలా మహారాజుగారు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

జనీవా, పెద్దెంబరు 11:—పాటియాల మహారాజుగారికి కొంచెము జలుబుచేసినది. ఇక్కడకు వచ్చినప్పటినుండియు అసంఖ్య సభలకు కమిటీ సభలకు పోవుచునేయుండిరి. భూతదయతో గూడుకొన్నపనుల పెన్నిటితో జేసిరి. ఆచుట్టుప్రక్కల దేశములలో మహారాజీ సంచారము నల్పుచున్నది. మహారాజును ప్యారిసులో గలిసికొనును. మహారాజు ఆక్టోబరు 10 తేదీకి ఇండియాకు బయలుదేరును. ఆలోపుగ మహారాజును గలిసికొనును.

మస్గాలుకమిటీ

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి

జనీవా, పెద్దెంబరు 11:—మస్గాలుకమిటీ కార్యక్రమమునకు తయారగుచున్నది. ఆప్రయత్నముతోనేయున్నది. ఇరాకుకు బోయివచ్చిన జాతిసమితిచే నియమింపబడిన కమిషను సభ్యులు చెప్పినసంగతులను వివేచన. ఆమెగీకారినిగూడ పగ్గి ఓపించి కడుదీర్చుముగ.

రిపుల సంకులము

ప్రెంచిముట్టడి సంకల్పము

ప్రార్థన, పెద్దెంబరు 11:—వెర్నా కుర్తముగనున్న స్థానములను మరల ఆక్రమించుకొనుటకు నేటియందయును ముట్టడిని ప్రెంచివారు సాగించిరి. దానిని సంవత్సరము ప్రారంభములో నడపిపెట్టిరి. మధ్యాహ్నమునసరికి వారిశితులు సంతృప్తికరముగ నేయున్నవి. ప్రెంచివారు అనుకొన్న కార్యములన్నియు సిద్ధించినవి. కొద్దిస్థానములందే విరోధము నెదుర్కొనుచున్నారు. మరాఠోకు బోవుటకు లాయ తీ నే నాని బయలుదేరును. పెటుయను నేనానితో సహకారము సల్పెదరు.

డమస్కస్ బందీలు పారిపోవుటకు ప్రయత్నించుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

డమస్కస్, పెద్దెంబరు 11:—బయలు పనిచేసి చెరసాలకు తిరిగి వచ్చుచోవలో 100 బందీలు పారిపోవుటకు ప్రయత్నించిరి. అందుచే నైవ్యములు బందీలపై తుపాకులను గాల్చిరి. 7 గురు చనిపోయిరి. 8 గురు తురగాక్రూరైరి. 50 మంది పట్టువడిరి. తక్కినవాడు పారిపోయిరి.

మదరాసు న్యాయము

స్వదేశమిత్రను-అరణ్య పత్రిక యను స్వదేశమిత్ర
త్రవవారి కార్యాలయము రాయపేటయందు మద్రాసులో
జనవరి 3, 4 నెంబరు భవనమునకు తేపటినియము
మార్చబడును.

తిరువళ్ళిక్కేణి సంగీతసభ:- ఈసభవారి యజమాన్యమున తిరువళ్ళిక్కేణి 1 వెంటటూచలంకెట్టి వీధిలో ఈశల 18 వ తేది ఆదివారం సాయంకాలము 4 గంటలకు బన్ని భాయి సలి వత్సలకల్వ్యామును సారికథగ చెప్పెదరు.

చెన్నపురి అన్నదాన సమాజము. — 1925
సంవత్సరము ఆగష్టు నెలలో ఈ సవరణలు పగలున దినమునకు
180 మంది బీదలకు అన్నదాన మొనర్చిరి. ఆ నెలలో 200 మంది
బీదలకు వ్యస్త్రములు కూడ ఇవ్వబడెను.

మధురమీనాక్షీ విలాససభ:— ఈ సభవారు ఈ నెల 15 వ తేదీ రాత్రి 9 గంటలకు తిరువళ్ళీక్కేణి హైకోర్టునుందలి ఎం.ఎస్. థియేటరులో హరికృష్ణ, సతారము నాటకములను ఆరవకున ప్రదర్శించెదను.

జగన్నాథ భక్తసభ, ఎళుంబూర్:- 1925 సె
ప్టెంబరు 13 వ తేదీ ఆదివారం సాయంత్రం 4-15 గంటలకు
గాయన్ పట్టు శ్రీమతి సరస్వతిబాయి గారివలన బోప్రదీమాన
సంతతుల హరికథాకాలక్షేపము ఎళుంబూర్ హైకోర్టు “వేద
విలాస” గృహమున జరుపబడును.

సుగుణవిలాససభ:—సుగుణ విలాస సభవారు
 రేణుకదేవి (ఆదివారము) 13 లేడీ సాయంకాలము 5-30
 గంటలకు చెన్నపురి విక్టోరియా పునరుద్ధరణమున “విజయనగర
 సామ్రాజ్య విశాళము”ను నాటకమును తెనుగుభాషలో
 ప్రదర్శించెదరు.

ఒక మోటారు సైకిలు దొంగతనము:- నిన్న రాత్రి ఒక అంక్లేయును విల్ఫోరియా పబ్లిక్ హాలునందు డాన్సును వల్లియుండెను. తన మోటారు సైకిలును యం. సి. నెం 8289 బయట యుంచెను. డాన్సు ముగియుగానే తిరిగి నెళ్లవచ్చి నప్పుడు మోటారు బైసికిలు లేకుండెను. ఆధానమున వట్టి బై సికిలు ఉంచబడెను. పోలీసు వారి కీ పర్యాయము తెలుపబడెను.

హిందూస్త్రీల లక్ష్మీమంస పథవారు తిరు
వల్లిక్కేణి:- ఈసభవారు అండాల్ అసాటకమును అరవ
భాషయందు 1925 సం॥ సెప్టెంబరునెల 18 తేదీ ఆదివారము
5 గంటలకు తిరుక్కేణి, హిందూ హైస్కూలులో ప్రదర్శిం
తురు. వానాటకమును ప్రదర్శించువారు స్త్రీలు. స్త్రీలే ఈ ప్రద
ర్శనమునకు రావలెను.

విధవావివాహసహాయకాంక్ష:- ఈసభ కార్యదర్శి లాహూరునుండి ప్రతిపాదనై క్షేత్రేడి విశ్రాంతముల పంపుచున్నాడు:— ఆగస్టు నెలలో భారతదేశమున ఈసభవారి ప్రచారకుల మూలమున 389 విధవావివాహములు జరిగెను. జనవరి-మొదటి తేదీ నుండి ఆగస్టు నెలాఖరువరకు 1589 విధవా వివాహములు జరిగెను. పంజాబు సరిహద్దుల రాష్ట్రమునందు మాత్రమే 1197 వివాహములు జరిగెను.

[illegible]

ఇంజనీరియలు పోలీసు సర్వీసు:- ఇంజనీరియలు పో
లీసు పోస్టునందు అభ్యర్థులుగ చేర్చుకొనుటకై ఈ పరిచయ
రము నవంబరు 17 వ తేదీన ఆంధ్రప్రదేశ్ జరుగును.

జిల్లా మా జిన్ద్రేటువారిచే నియమింపబడిన సెలెక్షను కమిటీవారు ప్రథమమున అభ్యర్థులను సెలెక్షు చేయుదురు. సెలెక్షు చేయబడిన అభ్యర్థులే ఈ పోటీపరీక్షలయందు పాటీ చేయవలయుచున్నారు. చెన్నపురి రాజధానియందలి అభ్యర్థులకు నవంబరు 17 వ తేదిన చెన్నపురియందలి పోలీసు కమిషనరువారి కార్యాలయమున పరీక్ష జరుగును. దరఖాస్తులు సెప్టెంబరు నెల 20 వ తేదీలోగ ఆయాజిల్లాల మా జిన్ద్రేటులకుగాని పోలీసు కమిషనరువారికిగాని పంపవలెను.

రాకపోకలు:- ఇంపీరియలు బాంకి గవర్నరు సర్
అలెక్జాండరు ముర్రెగారు టూల్పుబోర్డు సభ్యులగు డాక్టరు మి
తరుగారు నిన్న రాత్రి కలకతానువెళిరి.

టి. యం. రామగారు, సి. ఎ. జోస్యవారు నిన్న
రాత్రి మెరుపాలెం వెళ్లెరి.

గౌ|| న్యాయమూర్తి పిల్లిపుగారు నిన్న రాత్రి ఉదక
మండలం వెళిరి.

కెవిన్యూబోర్డు సభ్యులను చిల్ బిల్ టి. రాఘవయ్యగారు
జూరిసరు వరసయ్యగారు నిన్న రాత్రి కోయంబుత్తూరు వెళ్లిరి.

తమిళనాడు కౌంగ్రెసుసంఘపు అధ్యక్షులగు డాక్టరు
పి. వరదరాజులు నాయుడుగారు నిన్న రాత్రి నేలం వెళ్లిరి.

ఒక మోటారు ప్రమాదము:- నిన్న రాత్రి కొందరు నైకిబు మోటారు బండిలో నీరసం పొవుచుండగ మోటారుబండి పి.ఐ.బి.డి. స్క్విటేరువద్ద పరికిల్లకు దీపపుస్తంబమునకు డిక్కుకొట్టుకొనెను. ఆ మోటారు యందున్నవారిలో హార్వరుబండిఅను జిరి సంవత్సరముల వయసుగల నైకిబు తలచి నొప్పగాయములు కనలెను. పోలీసువారతనిని ఆసుపత్రికి తీసికొనిపోయి గాని త్వరలోనే అతడు మరణించెను.

ఒకజైది తప్పించుకొని పోవుట

సాహసకృత్యము

కాట్యాయనిని చూచి వేలూరుకు పోలివారు. గుప్త పండిత్యుడు అనుభూతిని తీసికొనివచ్చుచుండ అతడు కాట్యాయని వేలూరును వ్యవహరించుచుండగ నేరికి సంకల్ప వేసియున్న ను బండినుండి క్రిందికి దూకి పరుగెత్తిపోయెను. అతడు మొన్న జరిగిన నెలూరు సేవనుచుందు నేరడుడుగ నిర్ణయించి క్షింపబడెను.

మీకు తెలియునా?

“ఎంపైరు ఆఫ్ ఇండియా” “క్రొత్త బిడ్డల ఏన్ షా
మెంబర్స్‌షిప్” యొక్క నివర్తమాలు మీకు తెలియనా!
గారియన్ లేక బిడ్డ పోయినవట్టికిని పెక మిగులమును.

నేడే మాకు వ్రాయుడు. పూర్తి వివరములు తెలుప
బడును.

The Branch Secretaries, .
The Empire of India Life Assurance
Co. Ltd.,
POST BOX No. 237, MADRAS

ఉత్తరములచే మీవ్యాపారమును వృద్ధిజేసికొనుడు

దీనిని మీరు చేయగలరు. మీ రీదగున తెలుపబడిన పుస్తకములో ప్రకారము వ్రాసిన తప్పక మీ ఉత్తరమువలన మీకు మంచిలాభము గలుగును

K. M. BANERJEE'S.

Mercantile and Mail Order Letters and Methods.

మీకు అన్ని విధముల వ్యాపారములందును మీకెట్లు లాభముగలుగునది తెలుపును. వ్యాపారము, ప్రకటనలు, ప్రాక్తి-
చుట, ఉద్యోగము, వసూలుచేయుట మొదలగువాటికి సంబంధించిన ఉత్తరములు ఎట్లు వ్రాయవలసినది యిందులోగలవు.
మెయిల్ ఆర్డర్ విసి నెస్ నందుగల రహస్యములన్నియు నిందులో గలవు. తొమ్మిది పూర్తిభాగములు ప్రస్తుతకాలమందు
వ్రాయు ఉత్తరములపద్ధతి, దేవపద్ధతుల ననుసరించి ఉత్తరములు వ్రాయవలసినది, సాధారణముగానుండు మాదిరిలు, విక్రయిం-
చుట, ప్రచురించుట మొదలగువాటికి సంబంధించిన ఉత్తరములు, వ్యాపారమును అభివృద్ధిజేయుటకుగల రహస్యములు, ఎట్టివ్యాపా-
రమునైనను మెచ్చుకేయుట, అప్పులు వసూలుచేయుట, వర్తకసంబంధమైన గురుతులు, తక్కువ యెదలగునవి విఫలముగా
నిందు తెలుపబడియున్నవి.

నూర్జొలది ఉదాహరణములు, ఉత్తరములమాదిరీలు ఇందులో గలవు. ప్రతి 1 కి ధర రూ. 3-0-0
వి. పి. చార్మి ప్రత్యేకము.

Industry Book Depo Shambazar, Calcutta.

అసలు బుట్టా జింకవార్కు గొడుగులు

గతి
స.ర.కు

సరియైన వెల
నమ్మక మైనది.

మారుపేరుగల గొడుగులను తీయవద్దు జాగ్రత్త!

[illegible]

కాకినాడ

(స్వకీయవిలేఖరి)

గవర్నరు కాకినాడను దర్శించుట

కాకినాడ, పెప్టెంబరు 9:—నవంబరు మాసాంతమున హిజ్ ఎక్సలెన్సీ మద్రాస్ గవర్నర్ కాకినాడను దర్శించెద రని జిల్లాకలెక్టరు గోదావరి జిల్లా సంఘమునకు తెలియబరచు చు యిదివరలోనలె సంఘమువారు డిప్యూటీవమనులు పంపువీర్పా టును గావించెదరా, అట్లు చేయునెడల ఏవిషయములను హిజ్ ఎక్సలెన్సీ ఎదుట పెట్టెదరో వానిని 10-10-1926 తేదీలోపు తెలియజేయవలసినదని సంఘమువారిని కలెక్టరు కోరెను.

* * * * *

కాకినాడ మ్యూనిసిపలు ఎన్ని కలు

కాంగ్రెస్ ప్రచారము

కాకినాడ, పెప్టెంబరు 9:— ఈ 7 వ తేదీ సోమవార రాత్రి దంపుళ్ళ పేటయందు 4 వ వార్డు కాంగ్రెసు అభ్యర్థి యగు డాక్టరు వేదాంతం వెంకటకృష్ణయ్యగారికి వోటు యివ్వ లసినదని కాంగ్రెసు వారిసభ చేయబడెను. శ్రీ నేట్రకంటి శ్రీనివాస కోనేట్రావుగారు అభ్యర్థులుగనుండిరి. దేశభాంధవి ముగ్ధుని శుభ్రమృగారు, లక్ష్మరాజు శుభ్రారావుగారు, మొసల ంటి తిరుమల్రావుగారు, బులుసు సాంబమూర్తిగారు హెచ్చు క ఉపన్యాసముల నిచ్చిరి. వోట్లర్లు ఇప్పుడు పెద్ద పక్షంలో న్నారనియు నీతికి ధర్మమునకు కట్టుపడవలెననియు వోటును విడుదలచేసెనను అమృతవరమునయు పాపభీతి దైవభీతి యం యకాని వోటును పవిత్రముగా చూచుకొని ఎన్నికలకోజున గచ్చే భయోత్పాతపు జబ్బును లక్ష్యముచేయక ధర్మమును పురస్కరింపకొని తమ వోట్లను దేశక్షేమమును విచారించు స్వరాజ్యమును సంపాదించు కాంగ్రెసుచే నియోజితమైన వేదాంతం వెంక కృష్ణయ్యగారికి వోటు నివ్వవలసినదని సాంబమూర్తిగారు హెచ్చరించిరి.

23 వ వార్డులోని సభ

8 వ తేదీ రాత్రి 8 గంటలకు 23 వ వార్డులో లంకాడి వారిపేట పిల్లి బహిరంగసభ గావించి శ్రీయుత బులుసుసాంబ మూర్తిగారు తీవ్రమైన గంభీరమైన ఉపన్యాసమును యిచ్చిరి. ఉపన్యాసమధ్యమున పోటీ అభ్యర్థులుగనున్న పులవర్తి భీమ రింగమూర్తి సారంగరెడ్డి పంతులుగారు వారి పరిజనముతోసభ కు వచ్చిరి. ముఖ్యముగ అభ్యర్థులకు తెలియగలందులకు తాము చెప్పినవిషయములను మరల స్పష్టపరచిరి. నీతికి, కాశ్యోతమైన పరమమునకు కట్టుబడి నిలవవలసినదని వోట్లర్లను హెచ్చరించుచు ఈ పిల్లి కుకాయి పెట్టించెదన గనుక తనకు వోట్లు యివ్వవల సిన దనియు, లేక అమృతవారికి కట్టించెదము గనుక వోటు తమకు యివ్వవలసినదనియు, కొన్ని సంవత్సరాలపాటులకు పోటా పోటీల చేరములు జరుగుచున్నట్లును శతేషమైన ఒక ప్రతీతి పుట్టినదనియు యిట్టి ఆ ప్రభావిత ఆగారమునకును వోట్లర్లు లోనుగావల దనియు, వోటు సందర్భముగ, దేవాలయమునకును కుకాయికిని డబ్బు పుచ్చుకొని అట్టివి కేయించుకొనిన విలువలేని వి శుభప్రదములు గావని అమాంగళ్యములని తెలిసికొనవలసిదని యు సాంబమూర్తిగారు చెప్పిరి. చాడ్రేపు రామమూర్తిగారికి తమ వోటును ప్రతివోటరును యివ్వవలసినదని కోరిరి.

తరువాత దేశభాంధవి శుభ్రమృగారు 10 నిమిషములు హెచ్చరిక వాక్యములు చెప్పి రాత్రి 10-30 గంటలకు సభ ముగించిరి.

కాంగ్రెస్ ప్రచారము

రాష్ట్రకార్యదర్శి పోటీ లేకుండజేయుదు

కాకినాడ, పెప్టెంబరు 10:—నిన్న రాత్రి 7-30 గంటలకు కాకినాడ మార్కెటువద్ద బహిరంగసభ జరుపబడి మ్యూనిసిపల్ ఎన్నికల సందర్భమున కాంగ్రెసు ప్రచారము జరుపబడెను. శ్రీయుత చావలి రామసోమయాజులుగారు సభాధ్యక్షులుగనుండిరి. శ్రీయుత కంభంపాటి లక్ష్మీనరసింహ సోమయాజులు గారి రసవంతమైన బాలీయపద్యములు పాటలతో సభాకార్య ము ప్రారంభింపబడెను. అగ్గయ్యదును, నేట్రకంటి శ్రీనివాస కోనేట్రావు, లక్ష్మరాజు శుభ్రారావు, దర్బా, వెంకట శివరా మదాస్, యల్లాజోన్యూల కామేశ్వరరావుగార్లును (పలుకుబడి గల్గిన ప్రిడర్లను మ్యూనిసిపల్ సంఘసభ్యులును), దేశభాంధవి దువ్వూరి శుభ్రమృగారును, బులుసు సాంబమూర్తిగారును ఆ వార్డును కాంగ్రెస్ అభ్యర్థియగు మండపాక రంగయ్యనాయు డుగారిని ఎన్నుకొనవలసినదని వివిధసందర్భముల నుద్ఘోషించి ఉత్తేజస్వించిరి. దేశక్షేమయందును త్యాగమునకును మూర్తివంతు

కాంగ్రెసు విజయము

ఏలూరు మ్యూనిసిపలు ఎన్ని కలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

9-9-25 తేదీని జరిగిన ఎన్నికలలో కాంగ్రెసువారి క ఖండవిజయము చేపూరినది. ఒకటికాదు, పదిగాదు, పాతికకా దు, సరిగదా, మార్ల కొలది తేడాతో అత్యధిక సంఖ్యాకులచే శ్రీయుత దండు నారాయణరాజు బి. ఎ. బి. యల్ గారును, డాక్టరు కోకా నరసింహారావు నాయుడుగారును ఎన్నుకొన బడిరి.

శ్రీయుత నారాయణరాజుగారి సెయింగునివా రెవ్వరును నీగ్రామమున లేరు. సహాయనిరాకరణోద్యమ మారంభ మైనది. మొదలు పీరు దేశమానిషిలుపును అమోదించి, న్యాయవాదవృత్తి ని విసర్జించి దేశారాధనమును చేయుచున్నారు. శిష్యుబోధునం దును, జిల్లాకాంగ్రెసు కమిటీయందును పీరు గావించినసేర ఆపా రము. కాంతమా ర్దులను విరవము పీరిపల్ల సార్థకమగుచున్నది. ఇట్టివారు మన పురపాలకుద్ధ సంఘమున సేవజేయుటకు దొరకు టరున యదృష్టమునవచ్చును. కాని అనేకములగు కారణాంతర ములను బట్టి కాంగ్రెసుపార్టీలో ఒకచీరక సంభవించినది. మరియొక కాంగ్రెసుసభ్యుడును, దేశక్షేమయందు వెనుకడియని మహానీయుడును నగు శ్రీయుత మాజీటి రామచంద్రరావు శ్రే స్థిగారుగూడ నీస్థానమునకే నిలువబడుట సంభవించినది. ఉభ యుల మధ్యను రాజీచేసి కేంపులో చీలిక తేకుండ చేయవలయు వని గావించబడిన ప్రయత్నములు విఫలమలై నవి. నారాయణ రాజుగారి యభ్యర్థిత్వమును కాంగ్రెసు యువసంఘమువారు మోదించిరి. జస్టిసుపార్టీ వారి పక్షమున శ్రీయుత జంగాపుట్ట య్యనాయుడుగారును, మహమ్మదీయుల పక్షమున “ఇస్లామి ల్ సేటు” గారును గూడి యీస్థానమునకే అభ్యర్థులుగ నిలువబడి కాంగ్రెసు కమిటీవారు బికటవార్డులో నారాయణరాజుగారి కిని, రెండవవార్డులో కోకా నరసింహారావు నాయుడుగారికిని బ్రహ్మాండముగ కృషిసల్పిరి. కాకినాడనుండి శ్రీయుత బులుసు సాంబమూర్తిగారును, బెజవాడనుండి శ్రీయుతులు ఆయ్యదేవర కాశేశ్వరరావుగారును యిచటికి విచ్చేసి, తమ యఖండ వాక్వో టిమచేసుప్రబోధము గావించి ఓటరుల హృదయముల నాకర్షిం చిరి. రాకప్రభావితచారిక్రులగు శ్రీయుత మతం బాలసుబ్రహ్మ య్యగు ప్రగతిచ్చటలెన్నికలు ముగియువరకు మకాముచేసి, కాంగ్రె సువారికి చాల తోడ్పడిరి.

శ్రీ మోలేజమోదారులును వారి యనుచరులగు మానే దగ్గి నూర్యవారాయణ కందుల సత్యంగార్లునుగూడ తమ పలుకు బడివంతము కాంగ్రెసు కమిటీ యభ్యర్థుల పక్షముననే వినియో గించిరి. కడిపటి రెండుదినములను ఆవార్డులో ప్రజలు తీర్థమున కునలె ముగి, గాంధీమహాత్మునకు జేజేలు కొట్టుచు ఓటరుల హృదయములకు ఆనంద పరవశత్వమును గలిగించిరి. మోలే జమోదారుల గుట్టుపుబండ్లను, మోటారులును స్వరాజ్య జెండా లతో నలంకరింపబడి వార్డులవెంట తిరుగునపుడు, జెండాల యుత్సవమును మించియుండెను. పగలు కాంగ్రెసు నాయకుల ప్రచారమును రాత్రుల భజనపాటీలును వేసకువేల ప్రజల నాక ర్షించినవి.

విజయవార్త వెలువడి నంతనే పురమంతయు దండోరా వేయబడినది. ప్రజలు గుంపులు గుంపులుగూడి ఆనందసంజనిత హృదయరవించులై బహువిధ సంతోష సంభాషణములం గా వించిరి. రమారమి రెండువేల జనము నారాయణరాజుగారిని, నరసింహారావు నాయుడుగారిని స్వరాజ్య జెండాతో పట్టణ మంతయు నూరేగించిరి. మోలే పమోదారులును, కాంగ్రెసు నాయకులును, మహాత్మాగాంధీకి జెయి జెయిలు చెప్పవ మపాదచారులై యుత్సవమువెంట నడచిరి. సాయంతాలము 6 గంటలకు పురమందిరమున మాతాలాకా బోర్డు అభ్యర్థులగు బండా వియ్యన్నపంతులుగారి అధ్యక్షత క్రింద గొప్ప బహిరంగ సభ జరిగినది. అనేకమంది ప్రజలు టవును హాలు ఆవరణమున క్రిక్కిరిసి కూర్చుండిరి.

దైన కాంగ్రెసు నాయకునికి రంగయ్యనాయుడుగారికి పోటీ అభ్యర్థులు లేకుండ జేయవలసినభాగ్యత వోట్లర్లదయు, విద్యా ధికులైన యీశ్వరరావుదయు అనిచెప్పి ప్రతివాద్దలోను కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకు పోటీలేకుండజేయు గౌరవమును కాకినాడకు దక్కిం చవలసినదనియు కాకినాడ పార్టీ లిట్టివిషయమునం దేకీభవించి వనిజేసిన జరుగగలదనియు అట్లుచేసి కీర్తిని గడించవలసినదనియు సాంబమూర్తిగారు హెచ్చరించిరి.

కీ॥శే॥గంగాభాగీరథీసమానురాలగు

గుండు అచ్చమాంబగారు

(స్వకీయవిలేఖరి)

గుండు అచ్చమాంబగారు 11:— గంగా భాగీరథీ సమాను రాలైన గుండు అచ్చమాంబగారు ఆస్థాన సాంత్వ రను వార్తను తెలుపుటకు మిగుల చింతిస్తున్నాను. ఆమె కు 50 సంవత్సరముల వయస్సు. కృషిచేయు జెప్పబడుచుండేరు గాంచెను. కడచిన 15 నెలలనుండి మునిషిపలు కాన్సిలరుగ నుండెను. స్త్రీవిద్య నభివృద్ధి చేయుటకై ఈమె గాంచిన కృషి మిగుల ప్రశంసనీయమైనది. ప్రస్తుతము బ్రాడిపేటయందున్న బాలికా పాఠశాల ఈమె కృషివల్లనే ఇంత నృద్ధి వచ్చినదని చెప్పవలసి యున్నది. అబలాజనపక్షమండి రోద్యమును ఆంధ్రదేశమున ఈమెయే ప్రారంభించెను. స్త్రీలకు అచ్చటచ్చట పునరుద్ధరణములు పుస్తక భాండాగారములను స్థాపించి దీనితో పాటు వివాహితులకు విద్యగలపు ఏర్పాటు చేయుట యే ఈ ఉన్యమపు ఉద్దేశము. భారతమహిళా సంఘపు గుంటూరు బ్రాంచికి ఆమె అధ్యక్షురాలుగ నుండెను. తాను ప్రారంభించిన పనిని కొనసాగింపవలయునని ఆమెకోడలును ఆపెను కార్యదర్శినిగనున్న శ్రీమతి గుండి బ్రహ్మేశ్వరమ్మ గారిని తన కడపటికోరికగ కోరెను. ఈ నెల 9 వ తేదీన ఆమె విల్లు వ్రాయుచు తన ఆస్తిని పుస్తకముల కాపిత్రులతో సహా గుండు నూర్య అనంత నరసింహారావుగారి కిచ్చెను. ఆతడు తనభార్య యగు బ్రహ్మేశ్వరమ్మకు ఆపె చెల్లెలకు తమ్ముడికి ప్రతిసంవత్స రము 25 రూప్యము లివ్వవలెనని వ్రాసెను. గుంటూరు అరం డలు పేటయందలి అబలాజన పక్ష మందరమున కొకభవన మును నిర్మించుటకు వేయరూప్యములు విరాళ మొనగెను. మునిషిపలు బాలికా పాఠశాలయందలి బాలికలకు ఏజేట బహుమతుల నిచ్చుటకు 500 రూప్యములు ప్రత్యేకలిధిగ నుం చెను. విచారనూచకముగ గుంటూరు మునిసిపలు పాఠశాలలు కార్యాలయము నేటిదినము మూసివేయబడెను. ఆమె అత్యుక్త పరమేశ్వరుడు శాంతిని కలుగజేయుగాక.

కాంగ్రెసు కమిటీ పక్షమున అత్యుక్తరీ గోవిందాచార్యులుగారు తమకు సహాయము చేసిన మహానీయు లందరకును వందనము లర్పించి, ఈ విజయము ప్రజల విజయమనియు, ఇంతటి అధిక సంఖ్యాకములగు ఓట్లతో నీయభ్యర్థులను మీ ప్రతి నిధులగా నెన్నుకొనుట మీకు కాంగ్రెసు వైగల ఆభిమానమును చాటు చున్నదనియు, ఇట్లే వచ్చేసంవత్సరమునగూడ మీరందర పట్టు దలతో కాంగ్రెసువారినే ప్రతినిధులగా నెన్నుకొనినచో మ్యూనిసిపాలిటీ కాంగ్రెసువారి యధీనము కాగలదనియు స్పష్ట పరచిరి. శ్రీయుత మతం బాలసుబ్రహ్మయ్య గుప్తగారుగూడ యీ విషయముల గురించియే ముచ్చటించిన పిదప, ప్రతినిధు లిరువురును ఒకరి వెనుక నొకరు యుపన్యసింపుచు మమ్ములను మీరు ఎన్నుకొనినందులకు మ్యూనిసిపలు కాన్సిలలో మేము శ్రమ పడిచేయొ దగిన కృషిసంతము జేయుదుమనియు, మమ్ముల నెన్నుకొనుట తోడ నే మీ విధాన క కృత్యము తీరినదనుకొనక మే మేమి చేయుచున్నదియు పరికింపుచు, చేయదగినదానిని నూచింపుచు మాకు తోడ్పడవలయుననియు, మేము ప్రజలకు సేవకులముగాన మాకు ఒకరిపై ద్వేషముగాని, ఇంకొకరిపై అధికమగు ప్రేమ గాని యుండవనియు, మాకు సర్వులును సమానులేగనుక ప్రతి కూలముగ పనిచేసినవారిపై మాకు యెట్టి విరోధ భావమును లేదనియు, కావున ఎవరికి కావలసిన సేవను వారు మాచేయ భేచ్ఛగ చేయించుకొనవచ్చుననియును తెలిసి, తమ్ము ఎన్నుకొని నందులకు ఖిటరులకును, సహాయపడి పనిచేసినందుకు మిత్రబృం దమునకును వందనము లర్పించిరి. అభ్యర్థులు యేలూరు పార్లు జస్టిసు పక్షము నంతమొందించుటకు చూపిన నేటియారంభ కూరక్యమునకు సంతసింపుచు, దీనినే ముమ్మందుగూడ అవకాశ ము కలిగినపుడెల్ల పోషణచేయుచు నృద్ధిగొందించవలయునని సభ్యులను ప్రార్థించి సభను చాలించిరి. మహాత్మునకు జయ జయ ధ్యానములతో సభ ముగిసెను.

నేటిదినమున 8 వ వార్డు ఎన్నికలు జరుగుచున్నవి. ఇం దు కాంగ్రెసు కమిటీవారి యభ్యర్థి లేకపోయినను కాంగ్రెసు కమిటీవారందరును మోలేవారి నామినీయగు కలగర నాగభూ షణం చౌదరిగారికి సహాయము చేయుచున్నారు. విజయము కలగర నాగభూషణముగారికి చేకూరునని. తలంపబడుచున్నది

భారత శాసనసభ

కాగితపు పరిశ్రమ రక్షణము

సిమా పెంబెంగు 1911-12-10-యల బిల్లులు చాలా గొప్పముల పరిశ్రమ, ఉత్పత్తి పరిశ్రమకు ముఖ్యమైనవి. రైల్వే అక్కంటులనుండి తనిఖీని వివరించుట మొదలగు నవి చర్చకు రావలయున్నవి.

ఆర్. డి. తాతాగారు ప్రత్యేక స్థానములందుండిరి. దక్షిణాఫ్రికాయందు కళాశాల సమైక్య భేదించుటను కూర్చి ప్రశ్నించుటగలవని. సర్ చార్లెసు యిన్నీ సుగార్లు భారతీయుల సుపయోగించుట లేదనిరి. కొంతయు సభ్యులు దానివలన భారతీయులందు మతంతయివ్వము గలుగును గాన ప్రభుత్వము ప్రపంచము దక్కడను సమైక్య భేదించుటకు భారతీయ కళాశాల సుపయోగింపకుండ వాగ్దానముకోరిరి. కాని సర్ చార్లెసు యిన్నీ సుగార్లు రక్షివాగ్దానమియ లేదనిరి. పిమ్మట లీసంఘము నూచుట రైల్వేయంద్యోగలకుగూడనర్హింపఁజేయు దురా యని, స్పెషుగా రక్షిరి. ఈసభయందావిమయమై సమాధాన మియలేమయమున వచ్చే సభాసమయమున కేర్పాటులు సభ్యులయెదుట నుంచెదమనియు చెలిపిరి.

యిన్నీ సుగార్ ప్రతిపాదన

పిమ్మట సర్ చార్లెసు యిన్నీ సుగార్లు ప్రతిపాదించిరి. "అచ్చుపని కుపయోగించు కాగితములపై రక్షణముకము 81 వ మార్చి 1922 వఱకు పానుకు 1 అణా చొప్పున పెదరుగుజ్జుతో దయారసేయు కాగితములు, గుజ్జును దయారసేయు పరిశ్రమలను రక్షించుటకు రాజప్రతినిధి సీనభవారు కోరుచున్నారు." ప్రతిపాదనా సమయమున నిట్లువననీచిరి: "సభవారిని తొందరగా నిట్టి బిల్లు నామోదింప గోరుటలేదు. కాని యామోదింప వెంటనే యాచరణకు దే ప్రార్థించుచున్నాను. తక్కువఖరీదు గల యచ్చున కుపయోగించు కాగితములపై చాలరక్షణముక మేర్పఱచి గాని వాటిదిగుమతి నాపుట కష్టము. గడ్డికాగితముల పరిశ్రమ మారాఠాపురమునందలిచక్క, యితరవన్నియు వాటిరక్షణకవసరమును నిరూపించలేక పోయినవి. ఆకాగిత మచ్చున కంతభాగమునుపయోగింపదు. సీసముల కమిషనువారివరులను సంశ్లేషింపజలేదు. కాని పెదరువలన తయారగు కాగితముల రక్షణయవసరములేక కాలక్రమమున గడపుకొనఁగలరని నిరూపించినది. అది చాలమందికి సరఫరాగూడ నగును. ఇప్పుడట్టియంత్రాలయ మొక్కటే గలదు. రాజమండ్రిలో నొకటి కట్టబోవుచున్నారు. టారిఫుబోర్డువారు పానుకొక యణారక్షణముకమును నూచించిరి. ప్రభుత్వము దానినంగీకరించెను. టారిఫుబోర్డువారు కొంతధన మాపరిశ్రమలకిచ్చి చవుక గా తయారగునట్లు చేయుటకుగూడ కోరిరి. కాని ప్రభుత్వము దాని నంగీకరింపలేదు. కారణమేమన నాపరిశ్రమ జాయింటు స్టాకుకంపెనీ గాక, నలుగురు దుగుగురు ధనికుల యెయ్యది. అట్టిస్వతంత్రసంస్థాపనలకు సహాయమిచ్చుట ప్రభుత్వమునకు న్యాయముకాదు. అదిగాకయే కొద్దికంపెనీలతో యప్పునిచ్చి వాటిని బలంతుముగచేసి మిగతవాటికి పైచేయిగా నుండుటకు ప్రభుత్వముంగీకరించుట లేదు. అదిగాక మఱికొందరితో ఒక క్రొత్తసంస్థ స్థాపించి ప్రభుత్వసహాయమును గోరుదురు. అప్పుడు చాలచిక్కులు కలుగును. రాజమండ్రి యంత్రముల కదేచిక్కు. దానికి రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు సహాయము చేయవచ్చును. కేంద్ర ప్రభుత్వముట్లు చేయలేదు. కావుననే రక్షణముక ముయదేడ్డనుండి యేదేడ్డకు పోవ్చింపబడెను. దానివలన టారిఫుబోర్డు నూచనలతో సరియగు సహాయమే చేసిట్లగును. కావున ప్రభుత్వము చేయునూచనల నంగీకరించి పరిశ్రమ సభివృద్ధినిందింపఁ గోరుచున్నాను. ముగ్గురు పరిశ్రమ యభివృద్ధినిందుచో మియెదుటకువచ్చి కోరనే గోరను."

సర్ విల్బీకార్ గారు

సర్ విల్బీకార్ గారు తిథాపురు కంపెనీ తరపున మాట్లాడుచు 8 కాగితపు పరిశ్రమలున్నవనియు, నవియన్నియు మారకము, విదేశీయుల పోటీ కాగితక మూయబడినవనిరి. యుద్ధమునకు పూర్వము జర్మనీ, స్పాండినేవియా కాగితముల పోటీ యొక్క-సగమండెదవనిరి. కాని యుద్ధముందానవ్వును కూడెను. కాని తగ్గుదలమారకము గూడ పరిశ్రమకు చాల అపకారము నర్పెను. ఈబిల్లునకు టారిఫుబోర్డువారియెడ, ప్రభుత్వమునెడ కూడ చాల కృతజ్ఞుడను. పరిశ్రమ కోరినంత నీయలేదుకాని లేనిభావకంపె న్రుద్ధిభావయే మేలని యంగీకరించుచున్నాను.

సభవా రాలస్యముచేయక వెంటనే దీని నామోదింపగోరుచున్నాననిరి. బర్మాప్రభుత్వముచుట్ట యంత్రములను నిర్మించుటకు తగు సహాయము చేయుటలేదు. సోదాపదతిమారి యంత్రము ముందు ప్రయత్నము చేయుచున్నాం కాని చేయునపుడు లాభము లేదు. టారిఫుబోర్డు మారకమునుగూర్చి విచారింపలేదనియు, ప్రభుత్వ మారుమాసముల కొకసారి మారకము ననుసరించి ముంక మందు మార్పులుచేయుదురనియు నమ్ముచున్నా ననిరి.

దేవకీ ప్రసాదసింహగారు ప్రతిపాదననాక్షేపించుచు, రక్షణము భారతదేశమునకు క్రొత్తవిలక్షణమనియు, టారిఫుబోర్డు గొప్ప మాయయనియు, ధనికులు తాము బాగుపడుటకే యిట్లు చేయుచున్నారనియు, రక్షణములేక పరిశ్రమ యభివృద్ధి నంపనిచో, తయారుచేయుటయందలి ఖరీదు తగ్గులేదనిరి.

పిమ్మట లాలునారాయణదాసుగారు సేను సంపూర్ణము గ నామోదింప లేననియు, టారిఫుబోర్డునూచనలు పూర్తిగా నామోదింపనందుల కాక్షేపించిరి. ప్లెమింగుగారు బర్మాయందు విదురు చాల పెరుగు ననియు, పరిశ్రమ కవకాశములున్నవనియు చెలిపిరి. కాని నివాసయోగ్యముకాదు గనుకను, బొగ్గు, కూలిపై నుండి చెప్పుచుండవలయుననియు, దానివలన పరిశ్రమకు భంగము గలుగుననిరి.

కేల్కారుగారి సవరణ

గడ్డివలన తయారగు కాగితములకు గూడ రక్షణ మియగోరుచు కేల్కారుగారు సవరణ ప్రతిపాదించుచు, గడ్డివలన తయారగు కాగితములు మూడ రక్షణ పొందవగ్గవే యనియు, పెదరు, గడ్డియిది చెండు పోటీపరిశ్రమలనియు, కాని టారిఫుబోర్డువా రొకపక్షమునే గ్రహించి పాక్షికము జూపిరనియు, బుద్ధిమంతుల యభిప్రాయము వారి నూచనకు భిన్నముగానే యున్నదనియు, నేవో కొన్ని యంత్రములను రక్షించుటకే యీప్రయత్నమనియు, నొక్కని సలహా దీనుకొని టారిఫుబోర్డువారు నిర్ణయించుట తప్పనియు, బోర్డువారి నూచనలలో మార్పుజేసిరిగాన, ఈమార్పుగూడ చేయవలయు ననియు చెలిపిరి.

పిమ్మట రామచంద్ర రావుగారు కేల్కారు గారి సవరణ కేవిధమున సభ్యంతర ముండగూడదనిరి.

అబ్దుల్ హేగారు మాట్లాడుచు పెదరు కాగితము రక్షణలేకుండ సభివృద్ధి పొందగలవనియు, గడ్డికాగితము లట్లు గాక తప్పక రక్షణగోరుచున్నదనియు, మారాఠాపురముయంత్రములు సహాయమునిచ్చుచో టారిఫు బోర్డు నూచించినటులు తక్కువ ఖరీదుగల కాగితములను దయారసేయు ననిరి.

యిన్నీ సుగార్ సమాధానమిచ్చుచు కొందరు ఎక్కుదురుభిప్రాయపడిరనియు, గడ్డికాగితములపరిశ్రమవారు రక్షణావసరమును నిరూపించుకొనలేకపోయిరని చెలిపిరి. అదిగాక రక్షణముకము వేయుటవల్ల గడ్డికాగితముల పరిశ్రమకు గూడ నాలాభము కలుగుననిరి. కేల్కారుగారి సవరణకు 49 వ్యతిరేకులు 40 అనుమారులు అనుటచే నోడిపొయెను.

రామ అయ్యంగారి సవరణ

పిమ్మట రామ అయ్యంగారు మాట్లాడుచు టారిఫుబోర్డు నూచనలున్నవి యున్నటులే యంగీకరింపగోరుచు సవరణ ప్రతిపాదించిరి. పరిశ్రమకు ధనమును సహాయముచేసి పరిశోధనలు గావించి సంపూర్ణముగ సభివృద్ధినిందెట్లు చేయబడెను. కానియీ సహాయము చేయుటవలన, మజల నింకను రక్షణయేయవసరమునుండును. దానివలన కాగితముల సుపయోగించు వారి కెక్కువ నష్టము గలుగును. ఆ ధన సహాయము చేయునపుడు ప్రభుత్వము తమవరకులేర్పాటుటకు వీలున్నది. కావున దానికి సంబంధింప నవసరము లేదనిరి.

పిమ్మట యిన్నీ సుగార్ సమాధాన మిచ్చుచు ప్రభుత్వము యొక్క సందర్భము లిదివఱకే విశదీకరింపబడెననిరి. ఒకకంపెనీకి మఱియొక కంపెనీకి ప్రభుత్వ భేదములు కల్పించ లేదనిరి. సభవారు రామ అయ్యంగారి సవరణ నంగీకరించుచో ప్రభుత్వము మజల విషయము నాలోచించి వచ్చే సమావేశముందు తెలియ పఱచబడును.

రామ అయ్యంగారి సవరణ యోడిపొయెను. ఫలాహారము లకు లేచిరి. ఫలహారానంతరము దుమేషి యా గారు మాట్లాడుచు నూచనలకుండరు కాగితములు చుట్టుగా తయారు చేయునది భారతదేశమందు లేదనియు, దానివలన టైమ్సు సచిత్ర వారపత్రికకు చాలకష్టము కలుగును గాన దానిని రక్షణ ముంకమునుండి తప్పింపవలయునని గోరిరి.

లి. దాసు, కుక్కుగార్ల సవరణను బలపఱచిరి. యిన్నీ సుగార్ సమాధాన మిచ్చుచు టారిఫు బోర్డువారు చేసిన నిర్ణయములను సరింపఁబడినవనియు, నూచన సభవారి కిష్టముగనుచో న కభ్యంతరము లేదనియు నుడివెను. అప్పుడు సభవారు దుమేషి యాగారి సలహా కంగీకరించిరి.

రంగస్వామిగారి సవరణ

రంగస్వామిగారిట్లు ప్రతిపాదన క్రింది సవరణ ననుబంధించ గోరిరి. "టారిఫు బోర్డువారు నూచించునటుల సభ్యులపద్ధతిగాని సోదా పద్ధతిగాన పరిశోధనలు గావించువారికి ధన సహాయము చేయు నూత్రమును ప్రభుత్వ మంగీకరించుటకును, అట్టి పరిశోధనలను వర్తకపద్ధతులపై ప్రయత్నము జేయుటకంగీకరించి సహాయము జేయదగిన పరిశ్రమ సంస్థలున్నయెడల విచారించుటకు సీనభవారు కోరుచున్నారు." సవరణపై మాట్లాడుచు ధనసహాయము చేయుటకు ప్రభుత్వ వ్యభిచారము నూచించెను. దీనివలన పారిశ్రామిక చట్టనిబంధనల ననుసరించుట మదరాసు మొదలగు రాష్ట్రములందు ప్రతిబంధకము గలుగును. బోర్డువారి యుద్దేశ్యమేమన గడ్డిపరిశ్రమను రక్షించుటగాక పెదరుపరిశ్రమ యభివృద్ధియే కావున వారు పరిశోధనాసహాయములు కూడ కోరిరి. రక్షణ, ధనసహాయమును విడదీయుటకు వీలులేదనిరి. ఏకాద్విపండి ధనికుల చేతియందో యీపరిశ్రమ పడిపోవుట కోరదగినదికాదు. కావుననే ప్రభుత్వమువారు తమనిర్ణయములను మార్చుకొందుని గోరుచున్నాననిరి.

జ్ఞేకట్టుగారు సమాధానమిచ్చుచు నిట్టి నూచనలనే గావించు రామ అయ్యంగారి సవరణ యోడిపొయెననియు, ప్రభుత్వము ధనసహాయము చేయు నూత్రము నాక్షేపించుటలేదనియు, ప్రస్తుతము టారిఫుబోర్డు నూచించినదానికే, వ్యతిరేకించిరనియు కావున దత్తకాఖలు చేయు సహాయమున కడ్డలేదనియు, కేంద్ర ప్రభుత్వమున కాభ్యాసలయంచుట చిక్కినియు, నిట్టి సవరణలు చేయుటవలన పరిశ్రమకు వెంటనే గావలసిన సహాయ మనవసరముగ నాలస్యమగుననియు చెలిపిరి.

జిన్నాగారు

ప్రభుత్వ మిసభయందు తగు ప్రాగుఖ్యమును గ్రహించుటలేదనియు, టారిఫుబోర్డువారి నూచనలపై సభ్యులకందఱకు నిశ్చితాభిప్రాయములు కలవనియు, కాని ప్రభుత్వోద్దేశ్య మింతవఱకు మజుగుపఱచి యాలోచించుకొనుటకు వీలులేకుండ జేసి యిప్పుడు వెంటనే సభ్యులుట్లు నామోదించనియెడల పరిశ్రమకు గావలసిన సహాయము వెనుకబడుననియు చెలుపుదురా యని మందలించిరి. బొంబాయికి నుక్కురక్షణము విషయమున గూడ నిట్లే చేసిరి. టారిఫుబోర్డు నిర్ణయములకు ప్రభుత్వము మార్చిరి. అనిశేషములన్నియు దానిపై చర్చజరుగునప్పుడు మాత్రమే వాణిజ్యసభ్యుఁడు చెలుపును. అట్లు లంచో సభ్యులెట్లు నిశ్చయమునకు వత్తురు? తొందరగా తమ నిశ్చయములను చేయగోరుదురా? కొండఱ సభ్యులయందు విశ్వాసముంచి ముందు చెలుపఁగూడదా యని యడిగిరి.

ప్రభుత్వము బాధిమంతుల సహాయమును గ్రహించి పెదురుకాగితము పరిశ్రమయందు పరిశోధనలు జరుపవగు ననిరి.

రంగస్వామి అయ్యంగారి సవరణవలన విదేశీయుల పెట్టుబడి యీ దేశ మందు స్థాపించుటకు వకాశమున్నది కాన దేశాభిమానరహితముగ నున్నదనియు గోరు గారు చెలిపిరి.

సర్ విల్బీకార్ గారు, రంగస్వామి అయ్యంగారి సవరణ నంగీకరించుటవలన వనేక సంస్థలు బయలుదేలు ననిరి.

సర్ చార్లెసు యిన్నీ సుగార్ సమాధానమిచ్చుచు ప్రభుత్వము తమనిశ్చయములను వెలిబుచ్చుకుండు హక్కును విడవాడదు కాని నిర్ణయములకు వచ్చినసేమట్లు స్థాయిసంఘములకు చెలియబరతుమనియు, తీర్మానములు, సకారణముగ సభయందు చర్చింపఁబడుటకు ముందు ప్రకటించుటకు బ్రయత్నింతుమనియు చెలిపిరి. రంగస్వామి అయ్యంగారి సవరణనుగూర్చి మాట్లాడుచు రాజమహేంద్రవరపు యంత్రములసహాయగమే యాసవరణను జేసిరనియు, మదరాసు ప్రభుత్వము సహాయము చేయగోరుచో న్యాయముగా దానికడ్డలేదనియు నుడివిరి. అప్పుడే లి. దాసు గారు తమ ఒరిస్సా యంత్రములకు సహాయము చేయగోరుచు నన్నడిగిరి. ఇంక నెంతమందట్టి సహాయమును గోరునుకో తెలియదు.

రంగస్వామి అయ్యంగారి సవరణకు 38 అనుమారులు 22 ప్రతిపాలురు నగుటచే నోడిపొయెను.

సభ సోమవారమునకు నాపు చేయబడెను. అప్పుడు మరల చర్చనాగును.

వైటుగారికి పటేలుగారి విందు

మాతనోద్యోగమున పటేలుగారి యనుభవములు

విందునందు మద్యపాననిషేధము

సిహ్వా, సెప్టెంబరు 11:— కేంద్ర కానసభ ప్రాతయ ధ్యక్షుడగు సర్ ప్రెడరిక్ వైటుగారి గౌరవార్థము, ప్రస్తుతా ధ్యక్షుడగు కా. పి. జె. పటేలుగారు సెసిలు హాటలునందు విందుచేసిరి. కార్యనిర్వాహకసభ్యులు, రెండు సభల సభ్యులు విందునందు పాల్గొనిరి.

విశేష మేమనగా మద్యపానము లామించునందు సంపూర్ణముగా నిషేధింపబడెను. అద్యక్షు లిరువురును పరస్పరప్రశంసావాక్యములను మానుకొనుటకు నిర్ణయించుకొనిరి. కాని సభ్యులు వారి వ్రతభంగ మొనర్చిరి.

ప్రభుమనున బొంబాయి సభ్యుడగు గార్లనుగారు నాటిసాయంకాలమునకు ప్రత్యేకముగ మాతనాధ్యక్షునిపై హాస్యముగ వ్రాసిన పద్యము సభ్యుల కమందానందము నొసంగెను.

పిమ్మట పటేలుగారు తమ మాతనస్థానమలంకరించినప్పటి నుండియు గలిగిన యనుభవములను వివరించిరి. మొదటి దినములందు తా నాస్థానమలంకరించుట తనకేమి తగదోచెను. ఏలన వర్సలందు పాల్గొనుటకు పీలులేకపోయెను. ఒక్కొక్కప్పుడు హతాత్మక చర్యయందు దుముకుటకుగూడ నిద్ర పడునంత యుద్దేశము గలిగెను. కాని అధ్యక్షునిదుస్తులయందు కొంత విశేషము కలదు. ఆయుబలాట మంతయు చాలవఱకాగిపోయినదనిరి. వైటుగారిని స్తుతించుచుండునటులు దీక్ష వహించితినిగాన నొక్క మాటయైనను తిప్పననిరి.

పిమ్మట వైటుగారి గౌరవార్థము, వాది యాయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధిని పానీయము గైకొనిరి.

పిమ్మట వైటుగారు దానిని సగౌరవముగ గ్రహించుచు పటేలుగారు తమ ప్రభుమానస్థలను గూర్చి సరిగా నొప్పుకొనిరి.

దేశీయసభ్యుడు:— ఇదియే యాఖిరిసారి గావచ్చును. (నవ్వి)

పిమ్మట వైటుగారు తామప్పుడే పటేలుగారి సమర్థతను గ్రహింపఁగలిగిననిరి. పటేలుగారి యారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధిని గోరుచు పానీయమును దీసికొనిరి.

పిమ్మట దేశీయసభ్యుడు, ఆర్థికసభ్యుడు కూడ నతిభలచే బలవంతపెట్టబడి, హాస్యముగ మాటరాడిరి.

పిమ్మట జిన్నాగారిని మాటలాడవలయునని బలవంతపెట్టిరి. తాను దేశీయసభ్యుడు, ఆర్థిక సభ్యుడవలె వచ్చినవాని మోసపుచ్చననిరి. (నవ్వి) ప్రభుత్వముపై మోసపుచ్చుననిరి. (నవ్వి). సభాధ్యక్షుత నతి సమర్థతతో నడపినందులకు వైటుగారిని ప్రశంసించిరి. (అ. ప్రె.)

మడ్డిమన్ రిపోర్టుపై చర్చ

పత్రికాభిప్రాయములు

లీడరు

అలహాబాదు, సెప్టెంబరు 10:— భారత కానసభలో

మాతనముగా జరిగిన చర్చ చరిత్రాత్మక మనియు, ప్రతిపూల విధానముతో కూడిన ప్రతిఘటనపదతులపై బుద్ధివంతతతో కూడిన జాతీయతను కలుగు విజయమున కాచర్చ నిదర్శనమును చున్నదనియు లీడరు పత్రిక చెప్పుచున్నది. గాంధీ మహాత్ముడు చేయుచున్నందుండి స్వరాజ్యవాదులు విముక్తులైనట్లు ఆసవరణ ప్రకటించుచున్నది. ఆమాయలో బడియుండుటవల్లనే స్వరాజ్యవాదులు తమస్వరాజ్యపదమునకు నిర్వచనము చెప్పక లేకపోవుటయు నిర్భాగ కార్యక్రమమునకు ప్రయత్నింప లేకపోవుటయు సంభవించినది.

మయనీరు

మొన్న భారతకానసభలో మడ్డిమన్ రిపోర్టుపై జరిగిన చర్చ వాతావరణమును నిర్మూలిస్తూ ముగా నొనర్చినది. స్వరాజ్యవాదుల నిస నిష్టములేని కానసభ చాలమంది స్వరాజ్యవాదులను బలపరుపవలసివచ్చినది. పిమ్మట కాంతముగా కూర్చుండి విచారించు నప్పుడు వారు తమ చర్చలను గూర్చి విచారింపవలసివచ్చును. బ్రిటిషువారిపై వారు చేసిన ఖండనలన్నియు దేశములో పరువుగల చోట నిరసన బొందక తప్పదు. సభలో అప్పుడు నవ్వునవ్వుదురుగాక. కాని బ్రిటిషు రాజ్యముక్రింద బాగుపడి తలెత్తి తిరుగ నేర్పినట్టివారు అటువంటి బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునే మాసింప సాగింపరన్నచో నింగ్లాండులోని ప్రజ లేమని తెలచుకో విచారించిరా? (అ. ప్రె.)

రైల్వేబండ్ల మార్పులు

ప్రయాణికుల యిబ్బందులు

సెప్టెంబరు 1 వ తేదీనుండి యం. యస్. యం. రైల్వే మద్రాసువాల్తేరు సెక్షనునందు నడుచుబండ్లు మార్చబడినవి. ఈ మార్పులవల్ల మూడవతరగతి ప్రయాణికులకు గొప్ప ఇబ్బంది ఏర్పడును. 31 వ నెంబరు వాల్తేరుపాస్సంజరుబండి సాయంకాలము 5-35 గంటలకు బెజవాడనుండి బయలుదేరి రాత్రి 2 గంటలకు బిటగుంటకువచ్చి నిలిచిపోవును.

రాత్రిపూట బెజవాడనుండి చెన్న పురికి సరాసరి నమ్మటకు పీలులేదు. బిటగుంటకు రాత్రి 3 గంటలకువచ్చు మెయిబండిలో ప్రయాణికు లెక్కవలెను. లేకన్న ఉదయం 5-15 గంటలకు బయలుదేలు ప్యాసంజరుబండి ఎక్కిన మధ్యాహ్నము 12-25 నిముషములకు చెన్న పురి చేరెదరు.

రాత్రిపూట బెజవాడను అనంత ప్రయాణముచేయు మూడవతరగతి ప్రయాణికులనందఱుండి డబ్బులగుట కీపర్వాటు చేయబడినది. అనేకులు రాత్రిపూట ప్యాసంజరుబండిలో చెన్న పురికి వచ్చుచున్నారు. కొత్తమార్పులవల్ల మూడవతరగతి ప్రయాణికులకీ ఈ సౌకర్యముండదు. మూడవతరగతి ప్రయాణికులు మెయిలు బండ్లలోనే ప్రయాణము చేయవలసి యుండును. ప్రస్తుతము మెయిలుబండిలో కూర్చుండుటకు కూడ చోటు దొరకుట దుర్లభముగ నున్నది. బెజవాడనుండి చెన్న పురికి రాత్రియం దొకప్యాసంజరుబండి యుండుట అవసరము. దీనివల్ల రైల్వేఅధికారులు మూడవతరగతి ప్రయాణికుల కష్టముల నెట్లు నిర్లక్ష్యము చేయుచున్నారో స్పష్టముగ తెలిసికొనవచ్చును. కానసభలో ఇవ్వబడిన వాగ్దానము లన్నియు మూలకు ప్రోసి వేయబడినది. ఈ కొత్తమార్పు రద్దానుటకును బెజవాడనుండి చెన్న పురికి రాత్రిపూట ప్యాసంజరుబండి నడుచుటకును ప్రజలు రైల్వే ప్రయాణికుల సంఘమువారు గొప్ప ఆందోళన మొనర్చవలెను.

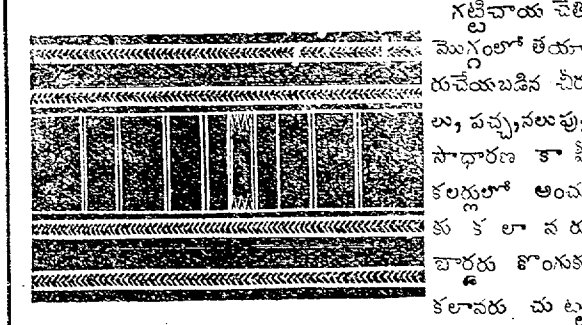
ఒక రైల్వే ప్రయాణికుడు

వర్షపాతము

సిహ్వా, సెప్టెంబరు:—వర్షపవనము సర్వత్ర మందముగ నున్నది. దక్షిణ బర్మా, అస్సాములందు వర్షము సర్వసామాన్యముగ గలదు బెంగాలు, ఉత్కళము, బీహార్ సంయుక్తరాష్ట్రములు, తూర్పు మధ్య పరగణాలు, కొంగరము, బొంబాయి దక్కనులందు అచ్చటచ్చట వర్షము గురినెను. ఉత్తరబర్మా దక్షిణ హైదరాబాదు, ఆగ్నేయ మద్రాస్ ఉత్తరమద్రాసు తీరములందు స్వల్పముగ వానకురినెను. టావాలు, మార్బేను 1 దిబ్రుమారు 1½, ఛిరఫంజి 5, కలకత్తా 1, బరంపురం, హుక్ టాల 2, జగన్నాథం 1½, పూర్ణియా, డెహ్రాడూను, మన్సూరి, లక్నోపురం, బలాగాన్ 1½ మధురయందు 1 అంగుళము వానకురినెను.

నూచన:—అస్సామునందు అధికముగా వాన గురియ వచ్చును. (అ. ప్రె.)

మర్చిరైస్టు చీరలు

గట్టిచాయ చేతి మొగ్గులో తయారు చేయబడిన చీరలు, పచ్చ, నలుపు, సాధారణ కాపీ కలర్లలో అంచుకు కలావరు చారరు కొంగుకు కలావరు చుట్టు

కంబివోనది వుపయోగించుటకు అందరికిని అనుకూలముగా నుండును, వెల తక్కువలో యిప్పటికాలము తరహాగా తయారుచేయబడినది. మీరు తెప్పించుకొని మీకు సమాధానం లేనిచో 8 రోజులలో వాపసుపంపిన మీసామ్ము తిరిగి పంపివేయబడును. పార్సలులో నూ క్యాటలూగు సహితం పంపబడును.
14 రూ యేరంగులో కావలసినను 1 కి ధర
12 రూ కలావరు లేకుండా రంగుబార్డు 1 కి ధర
పొస్తుచార్జి వేరు వి. పి. గా పంపబడును—
వో. వెంకట సుబ్బ శెట్టి,
క్రిక్రిస్టాఫో, బెంగళూరుసిటి.

శ్రీ సరస్వతీగానసభ, కాకినాడ.

1924 సం॥రము ప్రారంభము.

దేవీనవరాత్రి తృవములు.

ఇరువదియొకటవ వార్షిక కవినోదములు.

ది 19 సెప్టెంబరు 1925 సెల్లరము మొదలు

పితాపురం మహారాజావారి కాలేజిలో కార్యక్రమము.

19-5-25 శనివారము సాయంత్రము గం 5 లకు రంగదాసుగారు నేలం, మురళి, టి. వరదాచారిగారు చెన్నపట్నం, ఫిడేలు, శీతాంబరదేశాయిగారు చెన్నపట్నం, మృదంగం; 20 ఆదివారము గం 5 లకు ఎస్. రమాయ్యు సెట్టిగారు చెన్నపట్నం, జలతరంగం, టి. వరదాచారిగారు చెన్నపట్నం, ఫిడేలు, ఎస్. గోసాలస్వామిగారు కాకినాడ, మృదంగం, శీతాంబరదేశాయి చెన్నపట్నం, కంజిర; 21 సోమవారము గం 5 లకు పారేపల్లి రామకృష్ణయ్యగారు బెజవాడ, గాత్రం, చల్లపల్లి పంచనాథంగారు తెనాలి ఫిడేలు, అశ్వధాటి రామమూర్తిగారు బెజవాడ, మృదంగం, పి. వీరరాఘవయ్యగారు బండరు, కంజిర;

పితాపురం పరీక్షారెన్సు

22 మంగళవారము గం 5 లకు తుమరాడ సంగమేశ్వర శాస్త్రిగారు పితాపురం, పీణ, వారణాసి ఘంటయ్యగారు బండరు, మృదంగం; 23 బుధవారము గం 5 లకు టి. గోవింద సామిశ్లేగారు తిరుచినాపల్లి, ఫిడేలు, అశ్వధాటి రామమూర్తిగారు బండరు, మృదంగం. 24 గురువారము గం 5 లకు చెంతై వైద్యనాథ భాగవతార్ గారు పాలపూట, గాత్రం, టి. గోవింద సామిశ్లేగారు తిరుచినాపల్లి, ఫిడేలు, పి. వీరరాఘవయ్యగారు బెజవాడ, మృదంగం, సుందరం అయ్యరుగారు కుంభకోణం, ఘటం; 25 శుక్రవారము గం 5 లకు ఆదిభట్ల నారాయణదాసుగారు విజయనగరం, హరికథ, చిత్తజల్లు శ్యామన్నగారు కాకినాడ ఫిడేలు, గానుగంటి వీరేశలింగముగారు కాకినాడ, మృదంగం; 26 శనివారము గం 5 లకు బి. ఎస్. కృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారు బూదలూరు, గోటు, అశ్వధాటి రామమూర్తిగారు బండరు, మృదంగం; 27 ఆదివారము గం 5 లకు ఆర్యకుడి రామనాజ అయ్యంగారు దేవకోట, గాత్రం, సి. బాలకృష్ణయ్యగారు చెన్నపట్నం, ఫిడేలు, కే. వెంకట్రాజుగారు కాకినాడ, మృదంగం, సుందరం అయ్యరుగారు కుంభకోణం, ఘటం.

బొంబాయి కొటను మార్కెటు

11 వ తేదీ మధ్యాహ్నము ధర

ఏప్రిలు-మే-జూన్-418-4-0, 418-12-0-418-4-0
డిశంబరు-జనవరి-జూలై 400-8-0, 400-0-0
డిజో బెంగాలు 355-0-0

న్యాయాయుక్తు తంతివార్త

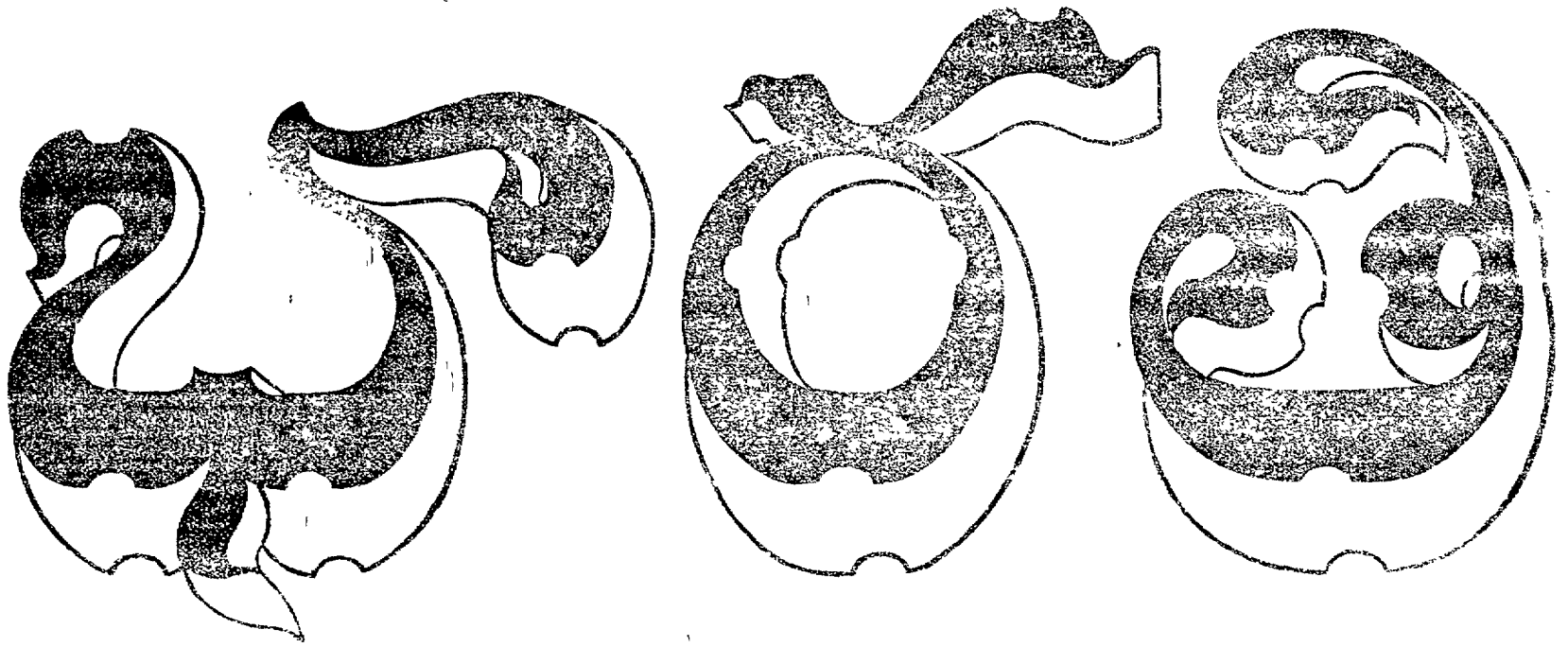
“కొనవలెనను అభిప్రాయము పెరుగుచున్నది. ధరలు చాల పెరుగునని ఆశించుచున్నారు” అని 10 వ తేదీని న్యాయాయుక్తునుండి నార్డనుకం వెనీవారు తంతివార్తనంపిరి. (ప్రీ ప్రెసు)

నీటి పారుదల సౌకర్యములు

బల్లారి కోయంబుత్తూరు జిల్లాలలో కొత్త ప్రాజెక్టులు

రెండు గొప్ప ఇరిగేషను ప్రాజెక్టులను ప్రభుత్వమువారు కాంస్సు శేరినట్టు అసోసియేటెడ్ ప్రైవేటువారు తెలుపుచున్నారు. బల్లారి పశ్చిమ కెనాల్ ప్రాజెక్టు ఒకటి. హరిహరపురమున తుంగభద్రనదికి అనకట్టుకట్టనలయుననీర్కానింపబడినది. దీనివల్ల బల్లారిజిల్లాయందలి వాడగల్లి హో స్పేటు తాలూకాలలో 79320 ఎకరములకు నీటిసౌకర్యము లేర్పడును. ఈ ప్రదేశము సారవంతమైనదైనను వర్షములు లేనందున ఇచ్చట ఇప్పుడుపంటలు పండుటలేదు. ఈప్రాజెక్టుముగిసిన ఒకపర్వతయము వరిపంటకును చెరుకుపంటకును నీరు దొరకును. ఈ ప్రాజెక్టు ను 899800 రూపాయలు వ్యయమగును. ఈప్రాజెక్టు ముగిసిన ఈ కెనాలు నీరువల్ల సాలకు 50 లక్షల పైరు పంట యగునని ఉజ్జాయింపు వేయబడినది.

కోయంబుత్తూరు జిల్లాలో ఆర్కనుకోట, తాదాపల్లి కాలువలనువృద్ధిచేసి 7000 ఎకరములకు మొదటిపంటకును 11500 ఎకరములకు రెండవ పంటకును నీటిసౌకర్యములను కలుగజేయ ఉద్దేశింపబడినది. 3½ లక్షల రూపాయలు వ్యయమగును.

సచిత్రమాసపత్రిక.

ప్రతిచంద్రమానాదిని ప్రచురింపబడును

ప్రతిచంద్రమాసమున మూడునాడుగురంగుల చిత్రములు ఇతరచిత్రములు ప్రచురింపబడును

చందా సం॥ 1-5 రూ. 6-0-0

విడిపత్రిక వెల అణాలు 10 మాత్రమే.

భారతమాసపత్రిక - విషయానుక్రమణిక

తెక్కన—పెమ్మరాజు లక్ష్మీపతిగారు; కాళహస్తి మాహాత్యు
విమర్శనము—మేజేవల్లి వేంకటరమణాచార్యులుగారు; కడుపుతీపు—
వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు; సూత్రసమన్వయము—అహోబిల
పండితయము—విద్వాన్ దువ్వూరి వేంకటరమణశాస్త్రిగారు; పశ్చా
త్తాపము—ఓలేటి వేంకటరామశాస్త్రిగారు; హృదయేశ్వరి—నేను
చదివినది—పారసంది జగన్నాథస్వామిగారు; ప్రియావియోగము—
దువ్వూరి రామకృష్ణగారు; 'నేలనయ్య'కు ప్రత్యుత్తరము—కొండముది
నరసింహముగారు; శ్రీకృష్ణవేణుగానము—తుమ్మల సీతారామమూర్తి
చౌదరిగారు; కాళిదాస భవభూతులు—వి. వి. సుబ్బారావుగారు;
పాపాయి—నాళము కృష్ణరావుగారు; శాకుంతల నాయకుడు—
పి. వి. రత్నముగారు; ఆనేగము—శ్రీ శేషాద్రిరమణకవులు;
మహాత్ము—మొక్కపాటి నరసింహశాస్త్రిగారు; ప్రకృతి-ప్రణయిని—
(జ్యోతిష్కృతి); ప్రేమసుఖ—శ్రీమతి కనుపర్తి వరలక్ష్మమ్మగారు;
లక్ష్మీపతి స్తవము—మోచర్ల రామకృష్ణయ్యగారు; ప్రేమపరిణామము—
నీరిపి అంజనేయులుగారు; వెన్నముద్దకృష్ణుడు—గుంగిపూడి వేంకట
శర్మగారు; సవినాగరికశిఖామణి—వావిలాల అద్వైతప్రహ్లాదశాస్త్రి
గారు; నీవాడ—పున్నాక శేషగిరిరావు, చోడవరపు జానకిరామయ్య

గార్ల; భారతీయప్రజాప్రభుత్వము—యనమండ్ర నారాయణమూర్తి
గారు; మాహేశ్వరీ స్తవము—ముకుందరామమూర్తిగారు; నురుపూకు
కోట—కొ. నరసింహాచారిగారు; మూగినోము—అధికార్ల సూర్య
నారాయణరావుగారు; సర్ టి. ముత్తుసామిఅయ్యరుగారి జీవితచరి
త్రము—'మాధ్వ్య'; క్రోధమూర్తి—పండ్లారం వెంకటసుబ్బయ్యగారు;
దొరకినయ్యపన్యాసము—పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావు గారు;
వాసంతికవినోదము—మిల్లింటి నరసింహమూర్తిగారు; వేంగీచాళు
క్యులు—మల్లంపల్లి సోమశేఖరశర్మగారు; కవి-శారిక—నాడెళ్ల
వెంకట్రావుగారు; ద్వాదశలింగములు, విశేషవిమర్శనము—ఓంగోలు
వెంకటరంగయ్యగారు; మేలుకొనుమోము పాథుడే! మేలుకొనుము—
పానుగంటి విజయభాషువరావుగారు; శివపవర విచారణము—పార
సంది సర్వేశ్వరశాస్త్రిగారు; ఆంధ్రుడ—శతావధాని వేటూరి శివ
రామశాస్త్రిగారు; సుగంధద్రవ్యములు, పరిమళతైలములు—వి. యస్.
చిన్నస్వామిగారు; కాపుకన్నె—దీపాల పిచ్చయ్యశాస్త్రిగారు;
విమర్శనలు; జీవితాదర్శము—పంగనామముల రామచంద్రరావుగారు;
నాభిప్రాయవిశేషములు; నేడు—చుండ్రు వీరేశ్వరరావుగారు.

చిత్రపటములవివరము

త్రివర్ణచిత్రములు:—

అజంతాచిత్రము; గోపిక; దేవదాసి.

సాధారణ చిత్రములు—

౧-౬ తిబేతు, బర్మాదేశముల ప్రాచీనకాలపు ఆధరణములు; సర్ టి. ముత్తుసామి అయ్యరుగారు, శ్రీ పంతుంగి వెంకటరావుగారి
కుటుంబము, కర్నూలు; అజంతాచిత్రములు ౨; కీ. శే. సర్ సురేంద్రనాథ బెనర్జీ, అబ్దుల్ కరీమ్, రిఫ్ నాయకుడు; ఇతర చిత్రములును.

మేనేజరు, “భారతి” తపాలవెట్టె నెంబరు, 212 మద్రాసు.

గోరక్షణము

భారత గోరక్షణ సంఘ స్థాపనమునకు కారణ భూతులు, దానిని నేడు ప్రారంభించునట్లు చేసినవారుగూడ ఆ విషయమున నేను అత్యధికముగా నుండలేదని నమ్మగోరెదను. దానిని గూర్చి నేను ఆలోచించుచున్న కొలదియును దానియందుగల కష్టము విదిరముగనున్నది. నేను నూచించిన రీతిని గోరక్షణ చేయుటలన భారత దేశమున గోరక్షణ బాగుగా జరుగుటయును భారత దేశమునకు మంచి భాగ్యి కలుగుటయును మా ప్రయోగక ఆర్థికముగగూడ దేశమునకు చాల లాభము కలుగగలదు. అందులకు గోరక్షణసంఘ సభలో ఆమోదింపబడిన పద్ధతులనే భారతీయులందరూను ముఖ్యముగా పాటుచుండుట అవలంబించుట యవసరము అను నమ్మకము నాకు మరింత దృఢమగుచున్నది. ఈ విషయమున నేను బాగుగా గమనించుటకు భారత రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల వ్యవసాయ శాఖలవారును యితరులుగూడ గోవులకాలలు దుగ్ధ కాలలు, గోరక్షణ, చర్మముల పరిశ్రమ మున్నగువానికి సంబంధించిన వాఙ్మయము నంత ను దయతో నాకు పంపగోరెదను. సంఘ సభ రివ లేదని బొంబాయిలో జరుగును. ఆ సభలో కార్యదర్శికోశాధిపతుల పేర్లు తెలుపబడగలవు. సభ్యులను చేర్చుటకు పూనుకొనిన వారుగూడ తాము చేయగలిగిన పనిని తెలిపెదరు. నేను కొరిన వాఙ్మయమును "ఆల్ ఇండియా కౌన్సిల్ కును అసోసియేషను, సత్యాగ్రహ ఆశ్రమం సభ్యులకు" అను విలాసమునకు పంపగోరెదను. (మో. క. గాంధీ - ఎంగుండియా - 3-9-25)

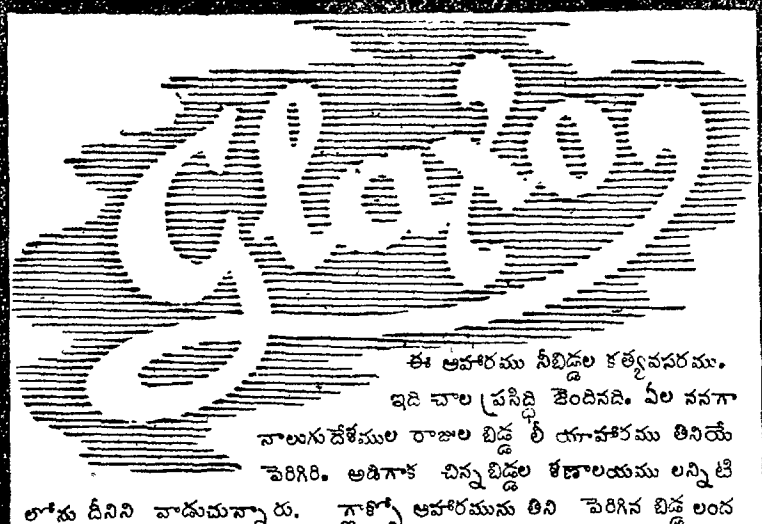
* * * * *

బీహారులో ఖద్దరు

ఖద్దరు గి రా కీ

"మీరిప్పుడు పురీలియాకు రానున్నారు గాన యిచట నున్న వారిలో చాలమంది మీరు వచ్చినపుడు కట్టుకొను నిమిత్తము ఖద్దరును కొనుచున్నారు. వెనుక వాగ్దానములను చేసిన వారికిప్పుడు జ్ఞాపకము కలిగినది. తదితరులు లోకనిందకు వెరచి కొనుచున్నారు. ఒకడు ఎల్లప్పుడును విదేశీబట్టలనే కట్టుచు యిట్టి సమయములందు మాత్రము ఖద్దరు కట్టినచో ఆతడు వంచకుడే అగును. మీరాకవలన నిట్టి వంచకుల సంఖ్య పెచ్చునుచో ఏమి లాభమున్నది? వంచకులు దేశమునందు స్వరాజ్యమునకు ఎన్నడును సహాయముచేయరు. వివాహసమయములలో ఖద్దరు బట్టలనే కట్టుచుండి ౭ నియ్యవలెనని వెనుక నేను అధికముగా కోరుచుంటిని గాని క లేని ఖద్దరే దొరకకుండ నున్నది. ఖద్దరని అమ్ముబడు బట్టల చాల భాగము జపాను మరల లోను మనదేశపు మరలలో నేయబడినవే గాని నిజమైనవి కావు స్వరాజ్య ఆశ్రమము నేను కొనిన బట్టలలోగూడ పడుకు మిల్లునూలే నేయబడెను." అని పురూలియానుండి ఒక మిత్రుడు వ్రాసెను.

ఆయా అవసరములందు సక్యతుగ మాత్రమే ఖద్దరు కట్టుట వలన లాభమున్నదా? అను ప్రశ్నకు లేనిబావకంటె గుడ్డిబావ మేలను పద్ధతిని అదియును కొంతమేలే అని నేను తలచెదను. మనదేశమున వడుకు నూలుతో చేతిమగ్గుములపైని నేయబడిన బట్టలు విస్తారముగా విక్రయము కావలెనను నదియే మన ఆశయము గాన అప్పుడప్పుడు కొనుట గూడ ఆరీతిగా లాభకరమే. వారిలో కొందరైన ఎల్లప్పుడును కొనగలుగుదురు. ఖద్దరు కట్టుకుండనున్నవాడు వంచకుడుకాదు. కట్టుకుండనుండియు కట్టుచున్నట్లు నటించువాడే వంచకుడు. చాటుగా కల్లుత్రాగుచు పైకి మద్యనిరసకునివలె నటించువాడు వంచకుడు. కల్లుత్రాగుచున్నావని యొప్పుకొనుచు మర్యాదకొరకు పదిమందిలో త్రాగకుండు వాడు వంచకుడుకాదు. కొంతవరకు ఉత్తముడే అగును. ఎవ్వరికైనను దానిని చక్కపరచుటకు అవకాశమున్నది. అయితే ఇప్పుడు ఖద్దరు కొనువారిలో తామెల్లప్పుడును ఖద్దరు కట్టుకుండి యుకట్టుచున్నట్లు నటించెడువారందరూను వంచకులే యగుదురు. కాని అట్టి దురుద్దేశముతోనే వారు కొనుచున్నారని నేను తలంపను. దేశీయులలో చాలమంది మిల్లు బట్టలనే (స్వధేశీనిదే) కట్టుచున్నారని నేను నెరుగుదును. అట్టివారు గూడ అప్పుడప్పుడు ఖద్దరుకట్టుచుందురు. కాంగ్రెసు సభ్యులకు ఖద్దరులాంఛనమగుట చే ఆసభ్యులకు వెళ్లగొరుగారు ఖద్దరునుకట్టియే వెళ్లుచుందురు. ఇప్పుడు ఖద్దరునుకొనువారందరూ దానినే ఎల్లప్పుడునుగూడ కట్టువలెనని నేను కోరుచున్నాను గాని అప్పుడప్పుడుమాత్రమే కట్టుట దోషమనిమాత్రము నేను తలపను. దీనివలనగూడ కొంతలాభమున్నది. నిలువసరుకు విక్రయింపబడును. క్రొత్తగా మరల నేయించుటకు వీలుకలుగును.

ఈ ఆహారము నీబిడ్డల కత్యవసరము. ఇది చాల ప్రసిద్ధి జెందినది. ఏల నవగా నాలుగు దేశముల రాజుల బిడ్డ లీ ఆహారము తినియే పెరిగిరి. అదిగాక చిన్న బిడ్డల శరీరాలయము లన్నిటిలోను దీనిని వాడుచున్నారు. గ్లాక్సో ఆహారమును తిని పెరిగిన బిడ్డలందరును చాల ఆరోగ్యముగాను ఖులాసాగాను ఉండురు. ఏమి కారణము? బిడ్డకు బలమును పుష్టిని యిచ్చుటక కావలసివస్తువు లన్నియు నీఆహారములో నున్నవి. ఇది సరిశుభ్రమైనది. ఎట్టి అపాయమును గలిగింపదు. దీనిని తినిన బిడ్డలకు ప్రేగుల సంబంధమైన వ్యాధులు, తయ మున్నగువ్యాధులు రావు. మామూలు పాలవలన నట్టివ్యాధులకు బిడ్డలు పాలుగుచున్నారు. డాక్టరుల నడుగుడు.

"THE VITAMIN MILK FOOD"

ఇటలీ   "THE VITAMIN MILK FOOD"   స్వీయను
రాజుగారి   శ్రేష్ఠమైన పాల ఆహారము   రాజుగారి
ఆదరణను   చిక్కిన బిడ్డలకు బలమునిచ్చును.   ఆదరణను
బడసినది.   (2)   బడసినది.

గ్లాక్సోచే నాలుగురాజకుటుంబముల బిడ్డలు మిక్కిలి జయప్రదముగా పెంచబడిరి
టోకుగా సరఫరాచేయువారు   ఆల్ ఫ్రెడ్ యంగు అండు కో., లిమిటెడ్.
(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.)   తపాలపెట్టె నెం. 40 మద్రాసు   1888

కలితీలేని ఖద్దరు నేయించుట కొనెడివారి ప్రయత్నము నందేయున్నది. కాంగ్రెసు ఖద్దరు సంఘములు చాలవరకు కలితీని మాన్పింపజేయుకలను. కాంగ్రెసువారే ఖద్దరు దుకాణములను పెట్టించవలెనని యినిలేఖరి వ్రాసెను. అట్టి ప్రయత్నముకొంత జరిగినదిగాని దానికి ఆర్థికబలమును అంగబలమునుగూడ నుండవలెను. ఇందులకే భారతఖద్దరుసంఘము నేర్పరుపదలచుచున్నాము. మంచిఖద్దరుదొరుకుటలేదనుకారణమున నెవరును ఖద్దరు మానగూడదు. అందులకే అందరును నూలు వడుకవలెను. దానివలన నే స్వరాజ్యమువచ్చుననిగూడ నేనుతలపుచుందును.

కలితీ ఖద్దరు.

సగము వడుకునూలును సగము మిల్లునూలునుపెట్టి కాంగ్రెసు సంఘములవారుగూడా బట్టలు నేయించుచున్నారని యినిలేఖరి వ్రాసెను. ఇదిచాల అక్రమమే. కాంగ్రెసు సంఘమువారిట్టి ఆకార్యమునెంతమాత్రమును చేయగూడదు. దీనివలన ఖద్దరు అభివృద్ధికి చాలనష్టము కలుగును. చాలా సంఘములవారు మిల్లునూలును పూర్తిగా నిదివరకే బహిష్కరించిరి. వడుకునూలు యిప్పుడు విస్తారముగా దొరకగలదు కావున కాంగ్రెసు సంఘములు మిల్లునూలుతో బట్టలు నేయించగూడదు. (మో. క. గాంధీ, ఎంగుండియా. 3-9-25.)

"లాండ్లెట్టు" గుర్రపుబండి

ఒక క్రొత్తబొంబాయి "లాండ్లెట్టు" గుర్రపుబండి, చాలా అందమైనది. అమృతమునకు నుగా వున్నది. కొద్దిరోజులు క్రిందటనే పని పూర్తి అయినది. దేశము వచ్చి చూచుకొనవచ్చును. ధరల వగైరాలకు యాదిగను అడ్రెసుకు వ్రాయవలెను.

వి. ఆర్. మూర్తి,

2265   12, తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు.

ప్రసంగమందు అంతటను మంచిస్వాగతము "కామకామ్రమునకు" గలదు. ఆరోగ్యము, విశ్వరూపు. ఆభివృద్ధి మొదలగు వాటినిగరించి సలహా యిచ్చు గ్రంథము, 150 పుటలు గలది. మివ్వడ లేకున్న ఒకటిని తెప్పించుకొనుదు. ఇది ఉచితముగా తపాల్ ఖర్చులేక పంపబడును. కావలసిన వారు ఈదిగున విలాసమునకు వ్రాయుడు.

ఆలంకరిగ్రహ బౌద్ధభాష, 26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

దేశబంధు సారక చిహ్నము

నేను వంగరాష్ట్రమును వదలవలసినచిహ్నములకు చాల విచారము కలుగకపోలేదు. నేనీమధ్యనచటనే స్థిరపడిపోతిని. సోదరివసంతీదేవిగారి సందర్శనమును నిత్యమునుకావించుకొనుటకు నాకిక నవకాశముండదు. నిధికి ధనమొసంగుటకు వివిధమండలములనుండి వచ్చుప్రముఖుల సందర్శనమును నాకిక దొరకదు. ఇంకను పదిలక్షలు పూర్తి కాకపోవుటకు ముఖ్యకారణము పనిచేయువారి ప్రయత్నలోపమేగాని రాష్ట్రవాసుల లోపమెంతమాత్రమునుగాదు. రాష్ట్రమువారికి దేశబంధు దాసుగారివల్ల భక్తిలోపముగూడ నేమియునులేదు. ప్రతి గ్రామమునును సన్నిచేయగలిగినచో ఎన్నడో పది లక్షలును పూర్తి యైయుండును. ఇప్పటికి 7,74,165 రూపాయలు చేరినవి. ఇదియైన శక్తిని మొత్తముకాదు. రాష్ట్రమునందలి మార్వాడీలవలన 140 వేలును గుజరాతీలవలన 60,000 ను తక్కిన మొత్తము వంగుల వలనను నమూనైన దని నే నూహించెదను. ఇక బ్రష్టిలు దీనితో దాసుగారి సంకల్పములను నెరవేర్చవలసి యున్నది.

దేశీయనిధికి చురుకుగా వనూలుపని యింకను ప్రారంభము కాలేదు. అగస్టునెల 23 వ తేదీవరకు 2002 రూపాయలు చేరినవని పండిత జవహరలాలు గారు ప్రకటించిరి. భగవానులాల రంచోర్లాను (కరాచీ) గారు 101 రూపాయలను, టి. పుధిరాజుసింగు (తెరీ) శ్రీమతీదేవి (జోర్హా) గార్లు చెరి 50 లును, లాల్బీడోంగ్సే(బొంబాయి) ఉపేంద్రనాథ బానూ (కాశీ) గార్లు చెరి 25 రూపాయలును, హనోవరు పట్టణమువారు 92 ను, ఒకరు 30 రూపాయలును యిచ్చిరి. మరి పెక్కుమంది 1 మొదలు 20 రూపాయలవరకును యిచ్చియున్నారు. ఒకరు 20, ఇద్దరు చెరి 15 ను, ఇద్దరు చెరి 12 ను, ఇద్దరు చెరి 11 ను, ఇద్దరు చెరి 10 యును, పరుగురు చెరి 5 ను, యిచ్చిరి. ఆంధ్రులలో జి. వేంకటస్వామిగారు (చెన్నపురి) 5 ను, జంపాల సాంబయ్యగారు(గుంటూరు) ఒకరూపాయ యును, కోడవరం స్వామిగారు (విశాఖపట్టణం) 5రూపాయలు యిచ్చిరి. (మో. క. గాంధీ ఎంగుండియా 3-9-25)

ఫోర్టు సెంటు జార్జిగజెటు

సెప్టెంబరు 8 మంగళవారము

పబ్లికు డిపార్టుమెంటు

స్వేచ్ఛలు సెటిల్మెంటు ఆఫీసరు బి. జి. వోల్ట్జన్ ద్వారా మొదటి ఫార్మ్ సెటిల్మెంటు ఆఫీసరుగ మార్చబడిరి. ఇ. లెన్సెటుగారు రెండవ ఫార్మ్ సెటిల్మెంటు ఆఫీసరుగ నియమింపబడిరి.

యునైటెడ్ స్టేట్స్ ఆఫ్ అమెరికా వైసుకాన్సులు ఎస్. గ్యూయన్. పార్కురుగారినియామకమున గవర్నరు జేనరలుగారు ఆమోదించు చున్నారు.

ఆర్థిక శాఖ

పండిత హిరానంద శాస్త్రిగారు ఎపిగ్రాఫు నూపరింపెం డెంటుగ నియమింపబడిరి. కె. వి. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు ఎపిగ్రాఫు అసిస్టెంటునూపరింపెం డెంటుగ నియమింపబడిరి. సి. ఆర్. కృష్ణమాచార్యగారు సీనియరు అసిస్టెంటుగ నియమింపబడిరి.

మాజిస్ట్రేటు అధికారములు

యక. సయ్యరు అహమదు సాహేబు బహదరుగారు కడప రెంచిమాజిస్ట్రేటుగ నియమింపబడిరి.

అల్లాడి మార్కనారాయణయ్యగారు తిరుపతిలో మొదటి తరగతి మాజిస్ట్రేటుగ నియమింపబడిరి.

ఆంటని ఛార్లెస్ లార్గోగారు కాకినాడలో రెండవతరగతి మాజిస్ట్రేటుగ నియమింపబడిరి.

తెల్లూరి సబ్బడిజనలు మాజిస్ట్రేటు కె. సుందరం ఆయ్యంగారు తెల్లూరి కంటోన్మెంటు బోర్డుసభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

రివిన్యూ డిపార్టుమెంటు

వి. పి. పొన్నసామిప్పిగారు రివిన్యూ డిపార్టుమెంటు టెంపరరీ అసిస్టెంటు సెక్రటరీగ నియమింపబడిరి.

డిప్టీ కలెక్టరు పి. ఎ. రామచంద్రయ్యగారు తంజావూరు నుండి సెల్లూరుకు మార్చబడిరి.

ఇతర ప్రకటనలు

కోఆపరేటివ్ సంఘముల డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారు రావు సాహేబు కె. దైవభానుజీ మొదటిగారు చెన్నపురికి మార్చబడిరి.

ఆదాయపుపన్ను సర్వేయరు టి. సుబ్రహ్మణ్యంగారు తూర్పు గోదావరినుండి చెన్నపురికి మార్చబడిరి.

రావుసాహేబు టి. మాధనరావుగారు గుంటూరుజిల్లా మెడికలు ఆఫీసరుకు అసిస్టెంటుగ మార్చబడిరి.

వి. శంకరరావుగారి సర్వీసు చికాకోలు మునిసిపలు అధ్యక్షునివర మొనర్చబడినది.

విద్యాశాఖ

డబ్ల్యు. వి. బ్రియర్లీగారు గంజాం జిల్లా విద్యాధికారిగ నియమింపబడిరి.

వి. సీతా సుచంద్రరాజుగారు, కె. నారాయణసింగు గారు కృష్ణాజిల్లా విద్యాసంఘ సభ్యులుగ ఎన్నుకోబడిరి.

సానిక స్వపరిపాలనశాఖ

కల్లికోట జమిందారుగారు గంజాంజిల్లా బోర్డుసభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

చెంగల్పట్టుజిల్లా హెల్తు ఆఫీసరు పి. సోమసుందర మొదటిగారు పబ్లిక్ హెల్తు డైరెక్టరువారి కార్యాలయమున రిజిస్ట్రార్ హెల్తు ఆఫీసరుగ పనిచేయ నియమింపబడిరి.

కాప్తను ఫిలిప్సవరను బి. యం. యస్. గారు జేనరలు ఆఫీసులునందు ఆప్టింగు ప్రెసిడెంటు మెడికలుఆఫీసరుగ నుండెదరు.

కాప్తను ఎస్. ఎం. మెహత బి.ఎం.ఎస్. గారు గుంటూరు జిల్లా హెల్తుఆఫీసరుగ మార్చబడిరి.

ఎ. మనసామిసాయకరుగారు, సి. డి. తులసీరామ మొదటిగారు చిత్తూరు మునిసిపలుసంఘ సభ్యులుగ ఎన్నుకోబడిరి.

సయ్యరు ముర్తుజాసాహెబుబహదరుగారు, గుట్ట రామయ్యగారు, ఖాకాసాహెబు మున్సి మహమ్మద్ అబ్దుల్ రహీమాన్ సాహేబుగారు, నున్న గంగరాజుగారు వీరూరు మునిసిపలుసంఘ సభ్యులుగ ఎన్నుకోబడిరి.

మోరడక వెంకటకృష్ణయ్య పంతులుగారు, గుంటూరు అక్సెస్రీర్రావుగారు జనాబు ముతేనల్లి మహమ్మదుహాసేడు సాహేబుబహదరుగారు గుంటూరు మునిసిపలు సంఘసభ్యులుగ ఎన్నుకోబడిరి.

మాదికెట్టి రామస్వామిగారు, మాదికెట్టి ఆంజయ్యగారు నరసారావుపేట మునిసిపలు సంఘసభ్యులుగ ఎన్నుకోబడిరి.

యం. నరసింహాచార్య మంగమారు వెంకటగుబ్బారావు, పేరూరు వరదయ్యకెట్టి, అంచనాల శేషయ్యసాయకుగారు సెల్లూరు మునిసిపలు సంఘసభ్యులుగ ఎన్నుకోబడిరి.

కె. వి. అల్లులునారాయణ సాహేబుబహదరు, ఇ. సి. బజ్జయ్యకెట్టి, తలుతూరు శేషచలయ్య ఆమదాల కుప్పస్వామి నాయకుగారు తిరుపతి మునిసిపలు సంఘసభ్యులుగ ఎన్నుకోబడిరి.

స్థంభ నవటి

కుక్కస్కరితమును, స్వప్నస్థితిమును 3 దినములలో బోగ్లాట్టి దేహమునకు బలమును, నరములకు దృఢశక్తియు, భాతువులకు పుష్టియు గలుగజేయుటయేగాక జీర్ణకక్షిని వృద్ధిజేయునది 25 మాత్రలు రూ. 2/.

శ్వాశకుతార లేహ్యము

(ASTHMA SPECIFIC)

25 దినములకు శ్వాసముతో సహా రూ. 8-0-0
10 " " " " " 6-0-0

శ్వాసము, కాశము, తుయము, రక్తకాశము, మొదలగు వ్యాధులకు వరప్రసాదమునంది. వారమురోజులు నేనించిన దీని మహిమ మీకే బోధపడును. వ్యాధిగ్రస్తులు వారి గుణ గణములను టిప్పెలుద్వారా తెలిపిన అన్ని బోధకములను పంపబడును.

ఆద్రు—వైద్యవతి కోటా జయరామనాయుడు
ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ, లిమిటెడ్,
109, క్రాడ్యే, మదరాసు

ఓరియంటల్

గవర్న మెంటు సెక్యూరిటీ

జీవ భీమా కంపెనీ, లిమిటెడ్.,

1922-1924 గత మూడు సంవత్సరములుగ కంపెనీ వ్యవహరించినందులకు ఫలములు:

లాభములు రూ 51,00,000

జీవ భీమాలపై రూ

1000-టికి సంవత్సర మొకటింటికి

రూ 22½ చొప్పునను

యెండ్లోమెంటు భీమాలపై రూ

1000-టికి సంవత్సర మొకటింటికి

రూ 18 చొప్పునను

అధికమైన బోనసులు.

అభ్యుదయాభిముఖమునం దుండు ప్రజాభిమానమును కంపెనీ బడసినందులకు నిరూపణము.

నూతన భీమాలు { 1923 - రూ 1,74,00,000
1924 - రూ 2,37,00,000

ఈ సంఖ్య లింక నధిక మగుచున్నది.

ఆదాయకరముగ జీవ భీమాలయందు

ధన ముంచుట కిదియేతరుణము.

వివరముల కీక్రింది విలాసములకు వ్రాయుడు:-

బ్రాంచి సెక్రటరీ

ఓరియంటల్ భీమా కట్టడములు

తపాల పెట్టె 8, మదరాసు.

బెంగుళూరు బ్రాంచి:

నెం 3, సాత్ పెరేడు, బెంగుళూరు

ట్రీవండ్రం బ్రాంచి: ట్రీవండ్రం.

వజ్రగుళికలు

20 మాత్రల డబ్బీ వెల రూ. 1-0-0

భాతుపుష్టికి, బలమునకు, ప్రాణమునకు రక్తపుష్టియు నరముల పటుత్వమును కారణములు. రక్తపుష్టి మంచి ఆరోగ్యమునకు మూలము. ఆరోగ్యము బహిరంగశరీర వ్యాయామమువలనను జీర్ణోద్రియత్వమువలనను గలుగును.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

రామమోహనఫార్మసీ, బెజవాడ.

2198

సమస్త ఆయుర్వేదాషధములు సరసమైనధరలకు విక్రయింపబడును కొరంగారికి క్యాటలాగు ఉచితము.

హనుమాన్ కాపింగ్ పెడదలు

1727

ఎస్. రంగనాథం శెట్టి & బ్రదర్, 12, బందరువీధి, మదరాసు

పవుల్ పెన్ పేనా. ఎకర్
వైజా మూడేట్టు, డ్రా
యింగ్, గ్రాఫ్ బుక్సులు,
ఘోలిష్ క్యాక్ పేపర్,
రెటర్ పేపర్ మిక్సిల్ పేపర్ నల్సన్

వాణిముద్రాక్షరశాల, బెజవాడ.

అచ్చు బైండుపనులు, రబ్బరుస్టాంపులు, నీళ్లు, రాగి, బంగారము, వెండిసామానులపై చెక్కుట, బ్రాకులుచేయుట, స్టేషనరీ సామానులు.

(609) ఎంగ్రేవింగు

చెన్నపురి బజారుధరలు

1925-వ సం సెప్టెంబరు 12-వ తేది శనివారము

సామాన్యములు

దనియాల బా 1-కి రు 80 0 0, మొదలు 42 0 0 వరకు		
బియ్యముబస్తాలు	మొదలు	వరకు
కుసుమ తెనాలివి ,, ప 48 గలవి రు	14 0 0	15 0 0
సెలూరివి ,, డిటా ,,	15 8 0	16 0 0
డిల్లి ,, డిటా ,,	16 0 0	17 0 0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి	8 12 0	9 0 0
నవ్వులు ,,	20 0 0	24 0 0

2. భాస్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205	12 8 0	13 0 0
సెనగలు ,, డిటా ,,	11 12 0	12 8 0
పెసలు ,, డిటా ,,	18 8 0	14 8 0
మినుములు ,, డిటా ,,	15 4 0	16 8 0
ఉలవలు ,, ర 164	8 8 0	9 0 0

3. నూనెవస్తువులు

సువ్వులనూనె బా 1-కి	154 0 0	155 0 0
నెయ్యి మ 1-కి	14 0 0	25 0 0
కొండాపురంవేరుసెనగపప్పుబా1కి	61 0 0	63 0 0
ఇతరప్రదేశము ,,	56 0 0	59 0 0
వేరు సెనగనూనెగానుగబా1-కి రు 185 ముమ్మానూనె	180 0 0	
అముదము బా 1-కి ,,	118 0 0	119 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి	100 0 0	
కూరపసుపు ,,	45 0 0	50 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరివి)బా1కి	100 0 0	110 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి రు	45,55	
కాశహస్తిపాయకట్టు		50,50
బెల్లము బా 1-కి	40 0 0	55 8 0
చింతపండు బా 1-కి	50 0 0	77 0 8

5. ఇనుము

పట్టారకం బా 1-కి	28 0 0	33 0 0
చదరం ,,	28 0 0	36 0 0
రవుండు ,,	82 0 0	50 0 0

6. లోహములు

వెండి 100 తులంకు	71 0 0	75 8 0
బంగారము, తులము 1-కి	21 4 0	21 8 0
పవరము 1-కి		18 7 0
ఇత్తడి బా 1-కి	264 0 0	275 0 0
రాగి డిటా ,,	282 0 0	285 0 0
అస్కాచక్కెర 226 పౌ ౧లవి	34 4 0	34 8 0

7. దూది

బోండావెన్నబారన 1-కి	రు 800 0 0	
పల్నాడు దూది ,,	215 0 0	

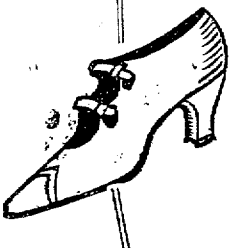
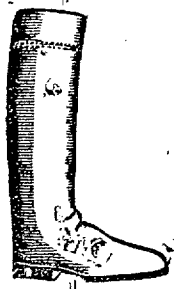
8. నూలు

కోయిల్ పట్టి నెం 10½ పెట్టె 1-కి	7 0 0	
మధుర నెం 12½ పెట్టె 1-కి	4 12 0	
పుల్లూరు యేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి	7 4 0	
నూళియేనుగ నెం 20	9 8 0	
నడ్యాక్ నెం 24½	9 12 0	
14½ క్వీల్ పక్షి	7 8 0	
నెం 20 బెన్ని సింహం యీటె	9 4 0	
నెం 22 ,,	9 12 0	
నెం 12½ బెన్ని పర్క. ను	8 0 0	
నెం 14½ ,,	8 4 0	
నెం 12½ అలైస్సు	7 2 0	
నెం 12½ కోయిల్ పట్టి	7 8 0	
నెం 22½ రంగవిలాప	9 4 0	
నెం 14½ రాధాకృష్ణుడు	7 2 0	

వస్తుగుణ దీపిక

అయిదవవార్షిక- సూతనాంశములం జేర్చి ముద్రించితిమి ఈ గ్రంథము యొక్క యువయోగము నిల్లరకును దెలియే నుం గుడి ఇందు ధనుస్తవస్తువులు, మూలికలు, ఆహారపదార్థములు ఘటములు మొదలగు వానియొక్క గుణగుణధర్మములను జక్కగ వివరింపబడినవి 1100 పేజీలగ్రంథము వెల 5-0-0. పోస్టాభిర్ముల ప్రత్యేకము

2179 యర్రా జగ్గారావు బ్రదర్సు, రాజమండ్రి.

వీటి కన్ని టికిని మేలయిన రంగులు గలవు

Corio

మృదువైన చర్మమైనను, రంగుపూసిన చర్మమైనను, తెల్లటి తోలు అయినను, టోపీలైనను, వెల్లింగ్ టాక్ బూటులయినను, తోలుతో చేసిన యితర సామానైనను వీటికన్ని టికిని “కోబ్రా” రంగు చాలా ప్రసిద్ధమయినది.

“కోబ్రా” పేరు జ్ఞాపకముంచుకొని మీరెప్పుడు యజమానుని మేలయిన రంగులు యివ్వమని అడుగుము. అతడు “కోబ్రా” రంగు లనే యిచ్చును.

తయారు చేయువారు

బైట్ అండ్ ప్లాట్, లిమిటెడ్.

వాట్ పోర్డు,

ఇంగ్లాండు.

ఎల్లచోటులందు దొరకగలదు.

(2)

ఆంధ్రప్రచారిణి గ్రంథ నిలయము పిఠాపురము

—: క్రొత్తగ వెలువడిన నవలలు :— బ్రాంచి 279 లింగి శెట్టివీధి, మద్రాసు.

విశ్వప్రయత్నము రు 1-8-0, భారతీ భాస్కరము రు 1-8-0.

ఈ రెండునవలలు పోస్టేజీగాక చందాదారులకు రు 2 మాత్రమే. ఇంకను అనేకములగు చారిత్రక, సాంఘిక, అపరాధ పరిశోధక నవలలకలవు. వలయువారికి క్యాటలాగు పంపుము.

గోరా 1926 ఇంటర్ మీడియేట్ టెక్ స్ట్రబుక్ రు 1-8-0

[యవలెను.

N. B. ఈ గ్రంథనిలయము కాకినాడనుండి స్థిరముగా పిఠాపురము మార్చినామగనుక జూబులు పిఠాపురమునకే వ్రా

రుక్మణియే మీ యింటియందు

2128 వంట చేయనిండు

మానుప్రసిద్ధమైన రుక్మణి కుక్కరును ఉపయోగించి మీరు, మీస్త్రీలు వంటచేయ కష్టమునుండి విముక్తులు గందు అన్ని కుక్కరులకంటెను ఇది శ్రేష్ఠకర మయిన. గొప్పవారిచే యోగ్యపత్రిక లివ్వబడియున్నవి.

దళమైన ఇత్తడిరేకులచే తయారుచేయబడి బాగుగా కళాయి చేయబడినది.

నెజులు ధరలు				
ఒకరికి	ఇద్దరికి	4 గురికి	6 గురికి	8 గురికి
రు 18	రు 18	రు 22	27	రు 38

వివరములు గల పుస్తకము ఇనామగా పంపబడును.

Rukmani Cooker & Co.,
19 West Mada Church St, Royapuram Madras

డి.యల్.రాయి నాటకరత్నములు

దుర్గాదాసు— సినిమాలో ప్రదర్శించ

బడి ఆంధ్రులహృదయము కొల్లగొనిన నాటకరాజ మిదియే. తెలుగులో నిట్టి నాటకరాజము వే రొకటిలేదు. రు 1-4-0

మేవాడు పతనము— ఇది యు నట్టిదియే రు 1-4-0

కాళిదాస భవభూతులు— నాటక ములగుర్చిన చక్కనివిమర్శనమురు 1-0-0

ఆంధ్రగ్రంథ రత్నాకరము,

గుడివాడ, కృష్ణ

మలేరియాకు

(Malaria)

ఇసనోఫెలి

(Esanofele)

అను అమోఘమైన ఔషధమును ఉపయోగించి మీ దేశోగ్యమును కాపాడుకొనుదు.

అది రక్తమునందున్న మలేరియా పురుగులను చంపుటమాత్రమే గాక మలేరియా రానీయక ఆటంక పరచును.

మలేరియా రానీయక ఆటంకపరచుటకై ప్రతిదినము ఉదయము సాయంకాలములందు ఒక మాత్రమే బిడ్డలకు ద్రవరూపముగనున్న ఇసనాఫెలీనాను వాడవలెను.

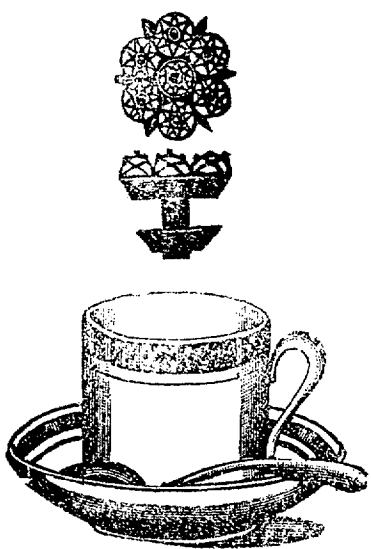
ఏకమిస్తున కైనను లేక ఈ దినవ విలాసమునకువ్రాయుదు.

ఇదే మాదిరియే యుండు ఇతర ఔషధములను చూచి మోసపోకుదు.

5

Messrs. Gorio Ltd.,

P. B. No. 159, Bombay.

ఇదివరకు మా ప్రదర్శనశాలకు రానివారు దయచేసివచ్చి ఒకదఫా మావద్ద బేరముచేసి

మానమృతము, పనితనము, న్యాయము, మీకు విశదమగును

ప్రస్తుత నవనాగరికతకు తగినట్టి పట్టెల డ్రెసులు, సైకిల్, సావిత్రి, శకుంతల, వంకీ, పార్సీ, బొంబాయి, క్లావరు, మిరియాలు మొదలగు రకముల బంగారుగాజులు, చేతిగొలుసులు, గట్టివి, బోలువి, లోలాకులు, పువ్వురాగముల బోడులు, చేసరులు, క్లావరులు ముక్కుపుడుకులు, అంటిపోగులు, వెండి తిరుగుచెంబులు, టీ సెట్లు, టెన్నిసు కప్పులు, బహుమానపత్రములు మొదలగునవి మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి. లేనివి అర్జిచ్చిన అతిత్వరలో తయారుచేసియిచ్చెదము.

ముఖ్యగమనింపు:- సీమ వెండికి, సవరం బంగారుకు, మేలురకంపువ్యరాగములకు గారంటి యిచ్చెదము. తృప్తికరముగాలేనిచో మైకమువాప నిచ్చెదము.

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి, గురుసామ్మిశెట్టి,

నగల వర్తకులు, 25 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

మద్రాసు వెన్సెట్లు

ప్రతి రకము డ్రాయింగు వెన్సెట్లయొక్క శ్రేష్ఠత్వమునకు, పోడిమికి పూచీ యివ్వబడును.

మద్రాసు వెన్సెట్ ఫ్యాక్టరీవారిచే మాత్రమే తయారు చేయబడుచున్నవి.

వీటిని ఉపయోగించి స్వదేశోద్యమమునకు ప్రోత్సాహ మొనగుడు. వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు:

1964

వి. పెరుమాళ్ శెట్టి అండ్ సన్స్, మద్రాసు

*****

గౌరవములతో శ్రేష్ఠము! బజారునందలి రకములన్నిటికంటె మేలైనది!! వెలలో సరసము!!!

రాజేశ్వరి

చర్మవ్యాధులకు

బోర కృసబ్బు

వజ్రాయుధము

మైనపువత్తులు, అన్నిరకముల సబ్బులు కూడ దొరుకును. అన్ని స్థలములలో ఏజంట్లు కావలెను.

ఆర్. ఆర్. సోపు అండ్ క్యాండిల్ వర్క్స్, బెజవాడ.

*****

తోకామయహార కస్తూంచాత్రాలు

594

విజ్ఞాపన

మహాబాగా 25 సం॥ల నుండి సేమ లోకసేవ చేయుచుండుసంగతి తమకు తెలిసియుండవచ్చును. ప్రతి సం॥రము లక్షలకొరిది కుటుంబములు నన్ను చాలా ప్రీతితో ఆదరించుచున్నా. ఇండియావారుమాత్రమే గాక బర్మా, సిలీన్, మలయానేటు, ఫిజిలాండు, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశములందుండు వారుగూడ నాతో స్నేహము చేసియున్నారు. సాధారణముగా వైద్యులందరూ నన్ను ఆదరించుచున్నారు. సమయము వచ్చి నప్పుడునన్ను మరచుటలేదు. నాపేరు (లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలు)చంటిపిల్లలు, బాలెంతలు, పడుచు వా, ముసలివారు, వారు పీరననేల సమస్త మానవకోటియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు. సమస్తశత్రులు, సకలజ్వరములు, మాంద్యము, శీతవాతము, ప్రక్కలయ్యాడ్లు, ఆకలిలేకుండుట, మలబద్ధము, జీర్ణించినభేదలు, కడుపునొప్పి, జలుబు, దగ్గు (క్వాసకాసము, పళ్లనొప్పి, నడుమునొప్పి, ఇక్షుప్తాయెంజా, ప్లేగు, జ్వరములు మొదలగు వ్యాధులకు, ఇతరవ్యాధులకు అనుపాసపత్రికలో నున్న ప్రకారము వాడిన తప్పక గుణమగును. నలు దిక్కులనుండి నన్ను గుఱించి పంపిన యోగ్యతాపత్రికలు వేసకువేలు గలవు. ఒకదఫా నాతో స్నేహము చేసిన వారు మరెప్పుడు నన్ను మరచరు.

800 మాత్రలుగల బుడ్డి 1-కి ధర 0-4-0. పోస్టుఖర్చు వేరు. 6 బుడ్డ వెల పోస్టుఖర్చుతో రూ. 1-8-0. 12 బుడ్డు రూ. 2-18-0. 25 బుడ్డు రూ. 5-8-0. కావలసినవారు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయుడు. ఆయుర్వేదవైద్య పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

శ్రీ కృష్ణా వతార తత్త్వము

సకలపురాణరత్నములనుండియు, మహాభారత హరివంశములనుండియు శ్రీకృష్ణకథలను సంగ్రహించి వరుసగా సులభమగు వచనరూపమున నిందువ్రాయబడును. సకల సంశయములు తొలగునట్లు అందందు కాస్త్రీయసమాధాన ములు వ్రాయబడును. విశేషాంశములు గలతావుల సంస్కృతశ్లోకము లుదాహరింపబడును. పారాయణమున కను కూర్చించు స్త్రీతములను గ్రందవలక పొందుపఱుపబడును. శ్రీకృష్ణచరిత్రమును సమగ్రముగా వ్రాయుటకే యీ ప్రయత్నము. భక్తికర్మయోగజ్ఞానమార్గముల డెలుపుట కిది కల్పవృక్షము. మతభేదము లేచరితమును జదివిన సమా లము నశించునని గట్టిగా జెప్పగలను. ఇతర దేవతాదాహణము లిందుండవు. ఇట్టి యు త్తమగ్రంథము చక్కగా ముద్రించి 820 పుటలకు దక్కుపగాకయుండ బైందుచేయించి మూడువెలలకొకసారి 1-8-0 లకు వి. పి. గా పంపబడును. 12-0-0 లు దయచేయించువారిపేరులు పోషకుని ప్రకటింపబడును, 8 సంపుటములకు దక్కుపగాదు. 1-0-0 అడ్వాన్సుతో జందాదారులు తమ సమృద్ధిని డెలుపవలెను. ఈసత్కార్యము నాంధ్రదేశీయులగు సజ్జనులు నాచేతతయించి కృతకృత్యులు గావలయునని ప్రార్థించుచున్నాను. ఆంధ్రశ్రీమద్రామాయణము ముద్రితమై సిద్ధముగనున్నది. 3 సంపుటములు ధర రూ 12-0-0. 2203 వి. పి. ప్యాకింగు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. జనమంచి శేషాద్రిశర్మ, ఆంధ్రప్రధానపండితుడు, మునిసిపల్ హైస్కూలు, కడప.

ధర స ర స ము జర్జనీ ఎల్క్విక్ దీపములు

ప్రతిదీపమును బాట్లీ, బల్బుతో పంపబడును

1808

ఓవల్ లెన్సు	రూ. 2 0 0
బుల్ లెన్సు	2 8 0
సెద్దలెన్సు	3 0 0
సాదా స్క్రెపుట్ లైట్	3 0 0
,, సెంట్రల్ బిగ్గలెన్సు	3 8 0
చేతిలాండరు 1 కి	4 0 0
ప్రత్యేక బాట్లీ 1 కి	0 10 0
ప్రత్యేక బల్బు	0 5 0
ఆటోసిగార్ లైటు 1 కి	1 12 0
సాదా సిగార్ లైటు 1 కి	0 12 0

ప్యాకింగు, పోస్టేజి ప్రత్యేకము
లెట్టె వర్తకశాల
తపాలు పెట్టె నెం. 85. మద్రాసు